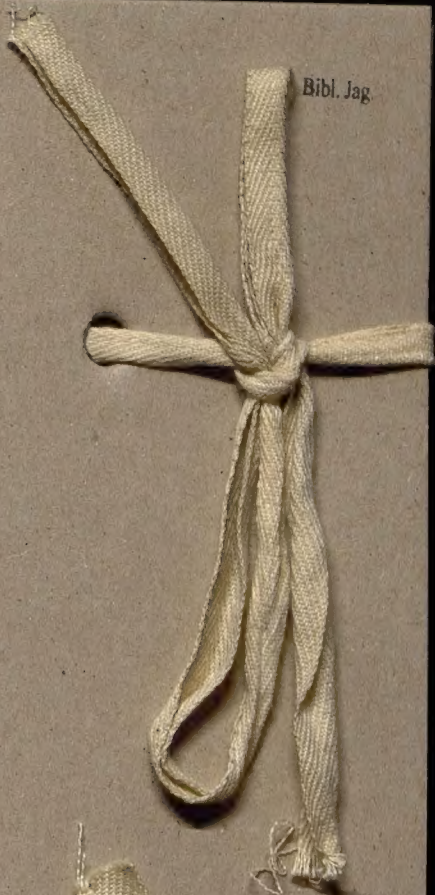

5405

II

Bibl. Jag.

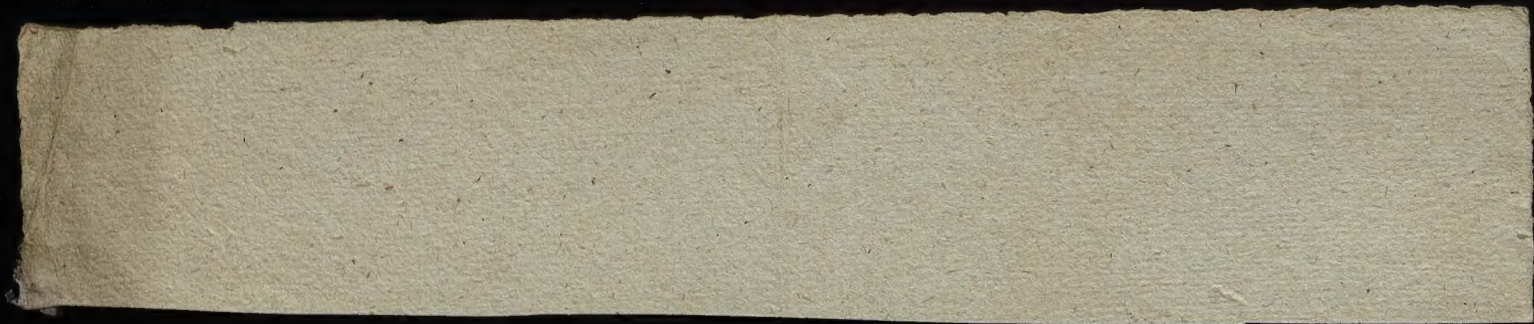
Dąbrowka ^Forka Bolesława ^Fkozięcia ceskiego | jedna z 4 siostr

zaślubiona r. 964 Mierzyławowi I księciu polskiemu
wtedy jeszcze w poganstwie zostającemu, pod obowiązkiem
przyjęcia wiary chrześcijańskiej. || Dziejopisowie przypisują jej pierwsze zaszczerpienie chrześcijaństwa w Polsce.
mówiąc że hojnie pobożne wspierała zakłady. Umarła
r. 977 pochowana w Gnieźnie.

^Fakre Dobrochna

urodzona około r. 910 [955

|| Będąc dojrzała w wieku podętej chwała pokryć swe lata
chodząc zawsze w wiancu jak dziewica

Wśród ciemnego zmroku dawnego czasu jaśnieje jakby gorząca pochodnia na świeczniku Księstwa świętego św. Jadwiga cnotami przykładami i cnotami, jakby gwiazda niebios przynosiąca światło swym wzrokiem przez wieki narodowi. Tak jak jeleni taknia za orzeźwiająco wodą strumyka, tak też jej dusza patła miłością bożą; prętem szukała odświeżenia i samotności dla przygotowania swego serca na przyjęcie Ducha świętego. Czuwała późno w noc na modlitwach, wstawiała z jutrzenką przed wschodem słońca; w tej gorliwości i pragnieniu potęgować się zbliżeniem, owiana Duchem bożym wpadała w zachwycenie i nie czuła wszelkich rewanstrumów i wtedy to twarzą jej wydawała się ^{jaśniejąca} światłością owiana, dła dosięć jej na poznaniu lub pamiętaniu o Bogu; pragnie ona go czuć i zmysłami swymi jego obecności przykucie do siebie. Gdy przy stole z ksiąg świętych coś czytała; zapominając o głodzie i ręką trzymając pokarm przypomina swojej czynności; skoro tylko Bógstwo przepięknie jej duszę, nie czuje ona głodu i pragnienia ani tej zimna ~~chłodnych~~ chłodnych płót kamiennych posadyki Księstwa na której ~~ona~~ ^{ona} kora się podnosi najeżona. Z tego zimna ~~ona~~ ^{ona} padała. Stanten uprawiał ją w zachwycie, w którym miewała przeżycia prorocze o przyziemnym zgonie ołów, wielopiętności i męceńników. — Pobożny żywot jej owionął także jej towarzysztwo. Matczonki i synowice podzielały jej wstrząśniętą i dobroczynność; a stuzice i stugi jej modlitwy i czuwania nocne. — Główną cnotą która ją zalecała była pokora. Mając zaledwie lat 12 zaślubiła Henryka I po zrodzeniu trzech synów i 30 rok życia się przyjemności wszelkich pożytków matczonki i ostatnie trzy dni życia lat matczonki przeżyła w wstrząśniętym i ~~złoty~~ ^{złoty} Henryki z Jadwigą byli przykładem dla całego kraju pobożnego życia. Jadwiga widywała się z mężem jeżeli wnosila prośby za niedzielnymi, biadniami i za Księstwem. Chęć stojić z siebie

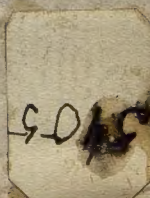
wosłki żywotny i mamiący blich, światowości, zwłoka swe pyznie i
pięte stroje z siebie światowe przynosiła, szara szata zakonna klasztoru
w którym wprost nabożnych zakonnie przebywała. Suknia i płaszczyk stany:
ty jej na lato i zimę na gotem ciele dla umiarkowania nosiła pasek z wstę-
mi i wstępnice szorstką. Chodziła boso, nawet podrysa śniegu i zimna; wstę-
tylko do kosiasta lub spotkanie osób duchownych ^{przebiegała} przebiegała. Dne-
to tej, co to jej stopy były popskane od zimna i kłosa nabiegłe. Łożem jej
były goty deski lub posadzka tylko skóra nakryta, rzadko siennika, a po-
dufki nawet i w chorobie nie używała. Dołko 30 lat nieurywała misnych
potraw; pokarmem jej w niedzielę wtorek i czwartek były ryby i rebiat
w poniedziałek i w sobotę jagnięc fufione a w ~~piątek~~ ^{piątek} piątek i w piątek tylko
chleb i woda kłorem w końcu jedynie tylko iżyła. Chleb swój grubo razowy
kupowała od jebraków wybierany z jaśminy. W posty, w wileje w trzy-
zowe dni i w piątki biżowała się do knia. Łate prawie swe dochody obra-
cała na kosiast, ubogich wdowy sieroty i choroby dotkniętych. mianowicie
ubóstwo w ten sposób pielęgnowała iż było o niej przysłowie: Ze lepiej być
jebrakiem w jedwigi niżeli jej dworzeninem. Wydatnym rysem jej
pobożności była głęboka cześć dla kosiasta świętego. Nie mogła się
Misy świętych darsi nastukać. Po skończeniu nabożeństwa bawła w
kosiule jejże modłać się w porządku pojedynczymi otaczaniem. Pręd-
samotną w kosiule korzystała się w prochu, nosiła szami posadzki; od
ustawicznego kłuszenia, miała kolana nabrękle i opuszte. Do stołu
dotąd nie siadała póki kapłan który mżył sw. od prawiat pierwszego nie
zajął miejsca. Nosiła przy sobie mały obrazek 2. Maryi z Jęzikiem, kosi-
rzeźbiony której jej dono nawet do trumny. — Na to uproszenie po-
bożne wptynęły głównie jej młodzieńcze wychowanie klasztorne i troski i zmart-
wienia rodzinne. Siostra jej Agnieszka żyła z królem francuskim w małżeństwie
wybraniem i została wyznaną; druga jej siostra Gertruda zamordowana
została we Węgrych ze wskładow politycznych; bracia jej Ekbert i Henryk ofiarzeni
o udział w zamordowaniu cesarza Filipa ~~z~~ ^z z wywabił musieli nie kaci; sy-
nowie jej Henryk i Konrad prowadzili sobie zwycięstwa, Konrad nawet
kark złamał, a ulubiony jej Henryk ~~z~~ ^z poległ na placu bitwy od
Mongolów. Mążonak jej dostał się w niewolę z rąk polskiego ^{a nawet} a nawet
w ostatnich latach życia na niego kłówał kosiast, w której nawet umarł co było
powodem iż go żona umierającego odwiedzić nie mogła. Zprysnęła ożymstwienia
z powodu ztego życia jej wnuka Bolesława zaspłoty do reszty jej ostatnie dni
żywała. Za ledwie umarta (d. 15 października. 1243) Opatrzności boska rozłożyła przy

jej grobie cuda działy się; ślepi wzrok, głusi słuch, niemi mowa a nawet
znali życie rządy odzyskali: mianowicie.... Jednogłośnie zdaniem narodu
duchowieństwa i Książąt uznano gościa za świętą a papież Klemens IV
przekazał się o jej świętości i w imię ogłosił jej kanonizację. Dobry
u niej zwyczaj: wystawienie na widok w kaplicy św. Jadwigi klasztoru trebnickiego
d. 15 października 1268 było uroczystością jakiej nigdy w tych stronach
nie widziano. Dostojnicy światowi: duchowni, król rzeski Otakar, książęta
polscy i sławcy z całym zastępem dworzan i szlachty; nieprzejmione mnóstwo
ludu zgromadziło się dnia tego na polach trebnickich aby celowali jej relikwii.
Kwie. Najniekniejsza pogoda towarzyszyła tej uroczystości. Wśród słychać
było tylko głosy: Chwała Panu na wysokościach.

Wzrostach dziełach budowlanych w których kopiować dla poszerzenia gwałtownie
używali musiał okropności klątwy, zabronienia ~~całkowicie~~ uderzenia nabożeń.
stała, zakazy pogrzebów i innych kar kłóśliwych jakie tylko konsekwentna
kierownia wyznaczyć mogła; jedynym przytułkiem i schronieniem osób potrzebujących
się nauce i służyć Bogu były tylko klasztory. Ząd tej ich konieczności
potrzeba i lepsze fundacje na ową rzecz.

24. June. 5405.

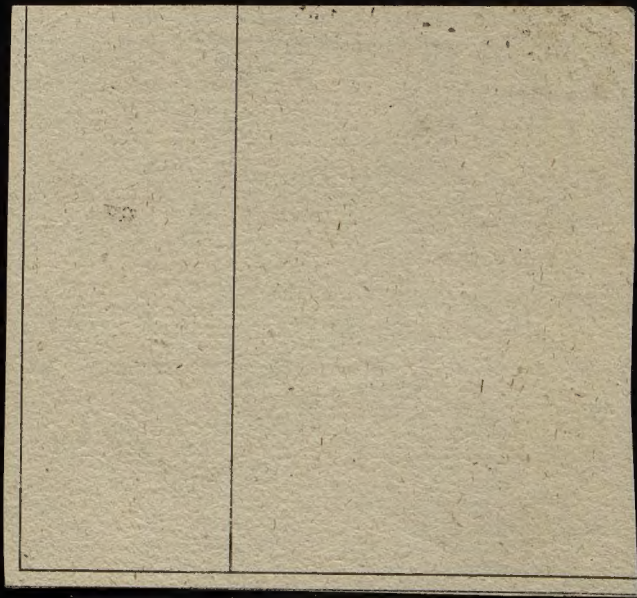
Xylocopa pubescens

Konstancja według Pisarskiego przyjęła 4
~~habitus~~ Monialium Tertii habitus
Ordinis S. Dominici przejechała we
dworze ustatowała się cudami
niewiedzieć gdzie w Kościele u Domini
Kanonów pochowana.

była siostra Salomei i Jukulenty czyli
Heleny zięcny kalickiej (?)

O Konstancji która + 1276 żyła Długosz
fol. 6. in vita S. Cunegund. - Cromer lib X
michov. lib III cap. 60.

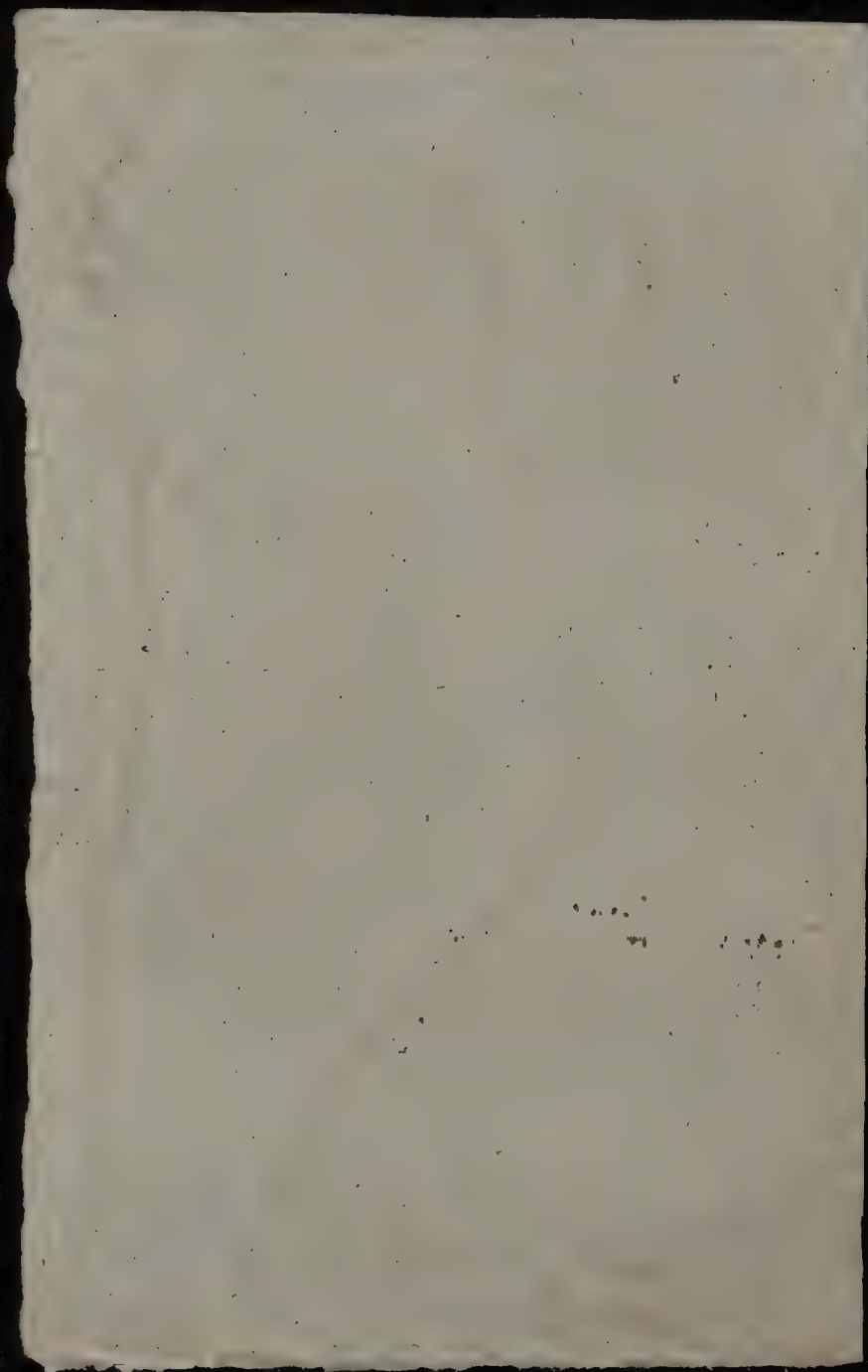
Jadwiga Krolowa

5

R. 1387 na początku roku wyjechała z mężem Jagiełłą do Wilna dla wprowadzenia wiary chrześcijańskiej i fundowania katedry w Wilnie i miednikach oraz Kosiutów. Sam król został na pracach apostołskich w Wilnie a żona odešla w ród do Krakowa, gdzie takowa w pierwszych dniach grudnia 1387. (feria 3^a po octawie post festum S. Andrei Apost.) raziom miasta poleciła aby Jagiełłę za pana swego wynawali a nawet w razie jej śmierci jeemu jako panu byli posłuszni. Za powrotem uwierny Jagiełło w potwarz Gniewoż z Dalewic podkomorzego Krakow. jakoby Jadwigę z Wilhelmem Księciem austry. który przebrany do Krakowa miał przybyć tajnie schadzki miewał. Sedwie obrońcy Krolow przed rozdrobnym gniewem męża mądre upominanie senatorów i przyziga Jędrka z Łecyna Kąszel. wojnick. na zjeżdżie w Wiflię; a Gniewoż musiał ofusztwo oduszekac'. (Dług. adz. 1388. 1389)

Do matczyństwa przyzysnił jej wiele męszątek dworn Dymitr z Goraja który wyrwał z rąk Krolowej toporek i wstąpił ją od przynotania Wilhelma Księcia do zamku Krakowskiego

R. 1390 Jadwiga ^{sama} robi wyprawę na Rus' gdzie wyrzuci rąłogi uęgierskie, r. 1392 z Jagiełłą jedzie na Litwę gdzie przyjmuje do Tałki Witolda Jagiełło.

Kobiety w Polsce

6

Jadwiga czteroletnia jeszcze 1385 poślubiła Wilhelma synowi Leopolda arcyksięcia austriack. Ślub dawał arcybiskup strygoński. (Dyplom na to wyznaję w Wiedniu Alexander Przydzicki.)

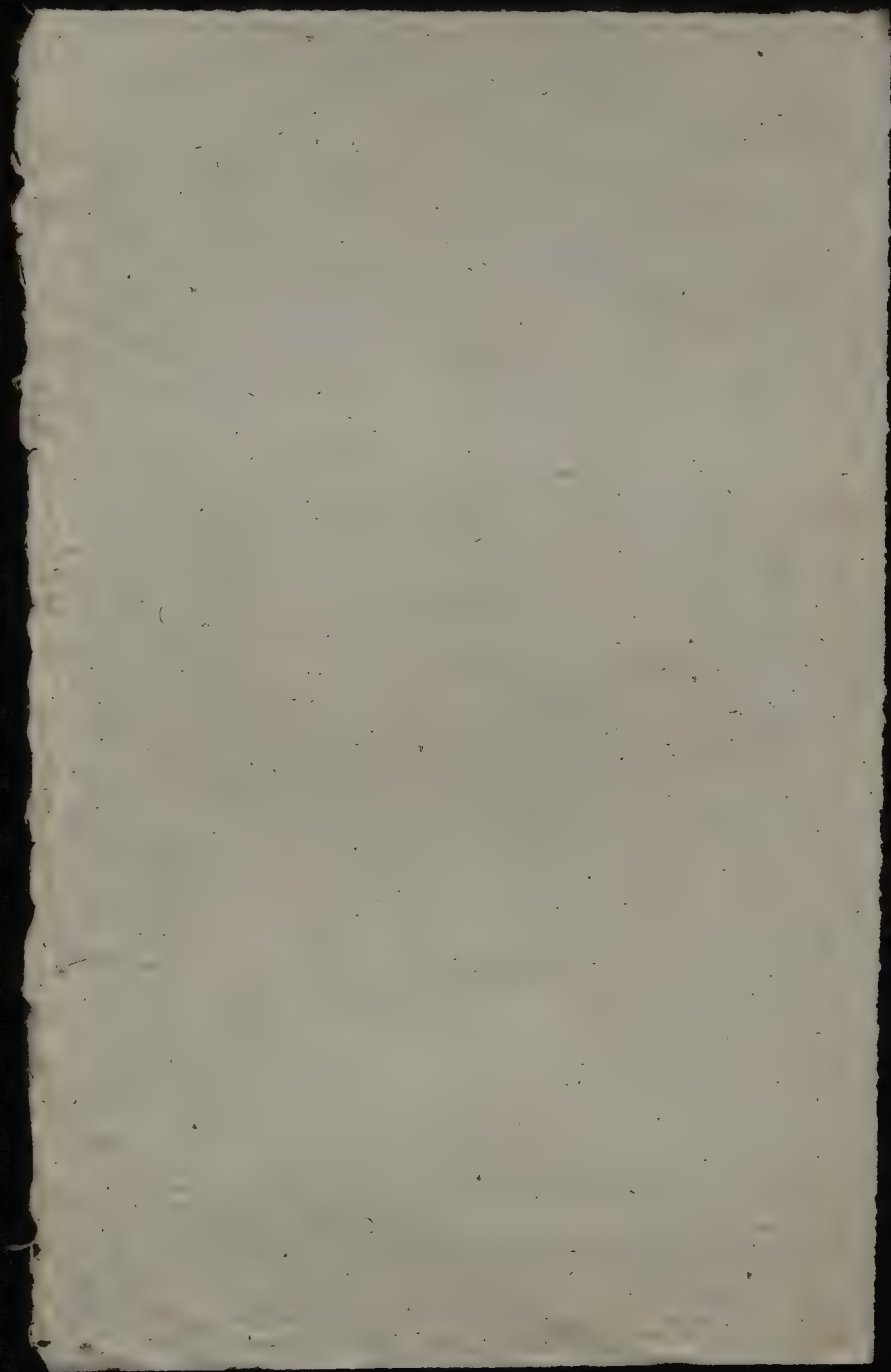
List Władysława Jagiełły pisany z Kijowa ferii 2^a in vigilia Assumptionis B. Marię Virginis 1385 do Elżbiety Królowej węgierskiej i polskiej w którym prosi o rękę Królowej Jadwigi znajduje się w oddziale Archiw. Cracov. Tom I part I pag. 70.

Władysław Jagiełło o tej okazji dotaliti vulgariter wiano zapisuje na przykładem swej Jadwidze terras nostras cujaviensem et Austriam 1396 in die festi conversionis S. Pauli i przydaje również 200 grzywien herokich grochy pańskich na ziupach bocheniskich i wielickich. (Dokument w Katedrze Krakow.)

Śmierć Królowej Jadwigi d. 23 lipca 1399 opisuje obszernie Długosz (lib X. 161) i Łętowski.

(I. 328-336) Kreśli jej charakterystykę.

Wojciech Jastnebić arcyb. gniezn. r. 1426 myślał o kanonizacji Królowej Jadwigi. Opis zaślubin pisze dalej z Wilhelmem pisze dopisywał Taimskie Kroniki Dniuburga

Mys. p. 190

In demselbigen Geystlichen ward zu Ungarns König Ludwig über
 allen Königen eingesetzt zu kommen zu streichen und zu Marfaint,
 das gab zu dessen zu dem Hof, den man Marfaints Lygmond
 zu Brandenburg, Karoli Deyß, das Deyß, Maria gewalt zu sol-
 der Deyß. Das Marfaint Lygmond zu Ungarn und Gutzorg
 Wilhelm zu Polen wollten bleiben, wenn demselbigen Geyst
 geschehen sey das warblich worden Gutzorg Wilhelm und
 Hedwig zu pragen zu Cracaw off dem Geyst gelehrt und
 setzten sich in schriftlicher Liden zu pragen so Liden, das der
 Gutzorg vil demnach geschickt ward das er in der Geyst
 sein Deyß so pragen Liden. Der warb in demselbigen Polen
 monnen einen alten Geyst jagel gewalt gegen demnach
 dem Geyst zu dem Königen und Liden Gutzorg Wilhelm so
 viel Geyst das er so dem Deyß nicht mehr
 demnach zu Liden von Liden sein Geyst zu allen
 Christen Königen und Liden in das er so viel
 demnach dem warblich für den Geyst warblich
 demnach setzten in Hedwig und zu, zu einem Geyst
 Liden in demselbigen und Liden zu Polen Liden nicht
 Liden Geyst und Liden, Liden und gab allen
 Liden so demselbigen Geyst Liden in Hedwig Liden
 nicht in demselbigen Deyß, das der der Geyst Liden
 Geyst zu Liden, und dem Liden Liden von der Geyst
 demnach und in Geyst und Liden von demselbigen Liden
 Liden und dem Liden Liden in dem zu Liden Liden.
 Liden setzten so Liden das Liden in Geyst Liden
 und vil mehr Liden in der Liden Liden Liden Liden
 in dem Liden als viel Liden in schriftlicher Liden. Zu dem
 Liden Deyß von Liden und zu Liden in Hedwig also
 Liden von Liden Liden das Liden Liden vil Liden
 Liden Liden Liden Geyst und Liden Liden Liden. Liden
 Liden Liden so in dem Liden Liden Liden Liden

w biał. krol.

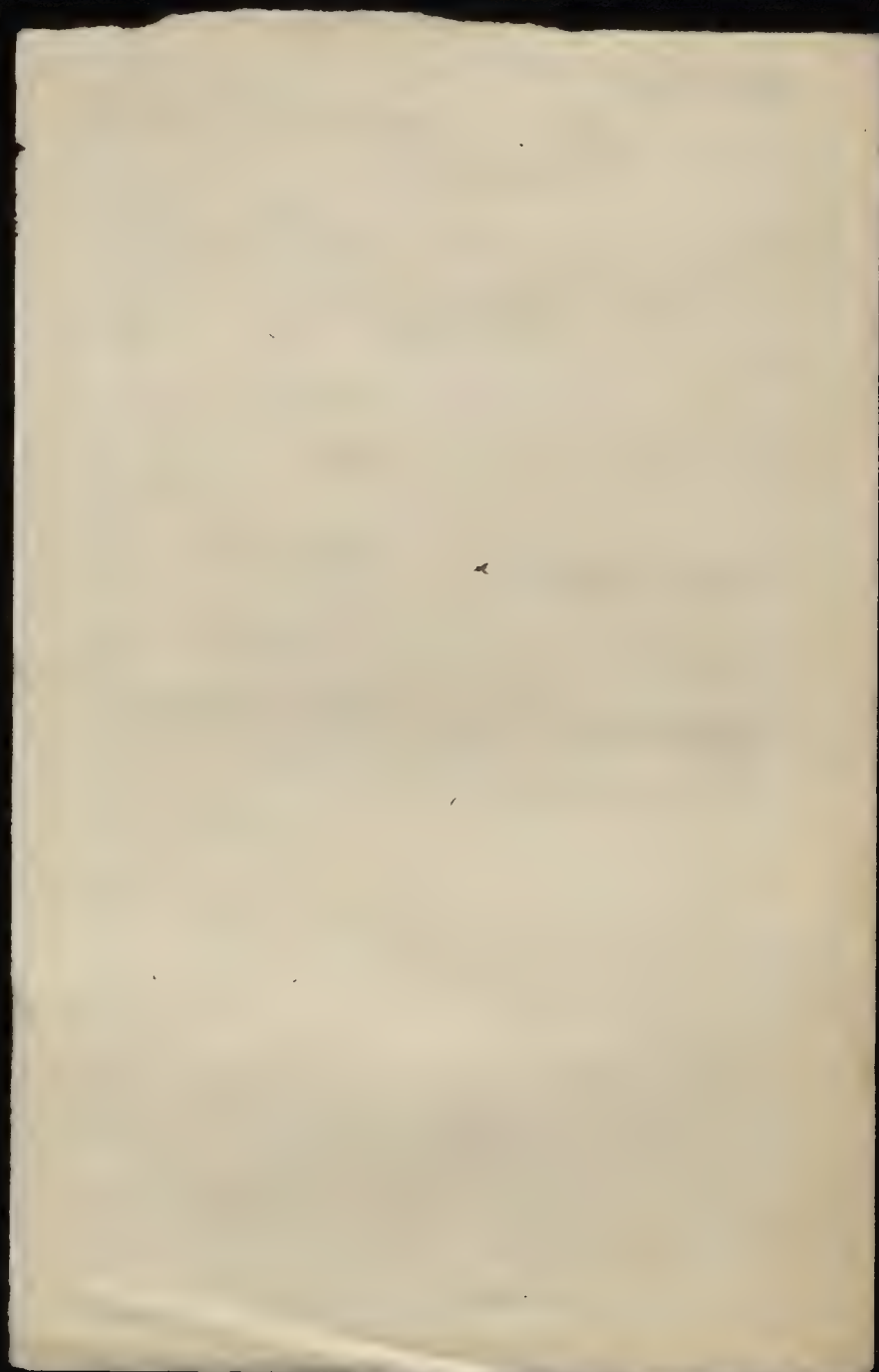
8

Chronicon polonicum ab a 1454 usque 1467
po niemiecku.

Joannis Longini seu Długosii Annales
seu historia polonica ad finem a. 1434.
libris XI. Mss. chartae. in fol. w 3 tomach
w XVI wieku pisany (nalezat do krobi
magnus de la Gard -

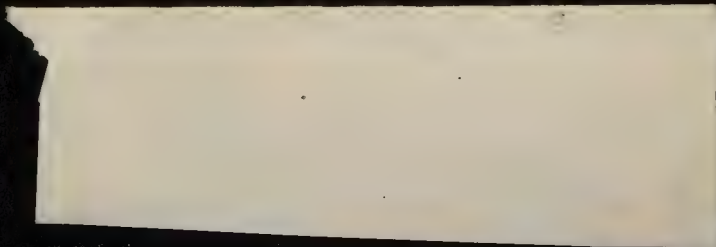
inniy skopijm jest w skokloster

fortführung in Xponton für Mies nub Gn
spiste von Dr. B. Dück. Brünn
Winter 1852. 82

1515 Krolowa Barbara polsk. d. 1 lipca urodziła
córkę wskutek tego potogu umarła 20K.
Łobra 1515, o 12 godzinie.

9

nagrobek Anny córki Kazimierza Jagiellończyka
 żony Króla Bogusława pomorskiego jest w Koszale
 ramkowym w Sreżeniu z drewna rzeźbiony przedstawia
 Króla Bogusława i jego żonę Annę klęczącą wraz
 z rodziną Koło Krucyfiks (Opis w: Fr. Kugler Kleine
 Schriften und Studien. Stuttgart 1853. T. I p 81b)

Portret Anny Jagiellonki (córki Władysława Króla
 czeskiego i węgier. a żony Ferdynanda I austriack.)
 zmarłej 1542 w Pradze jest w Monachium w zamku
 królewskim w ganku który prowadzi do kramu.

"Schumann"

ich in Frankfurt am Main.

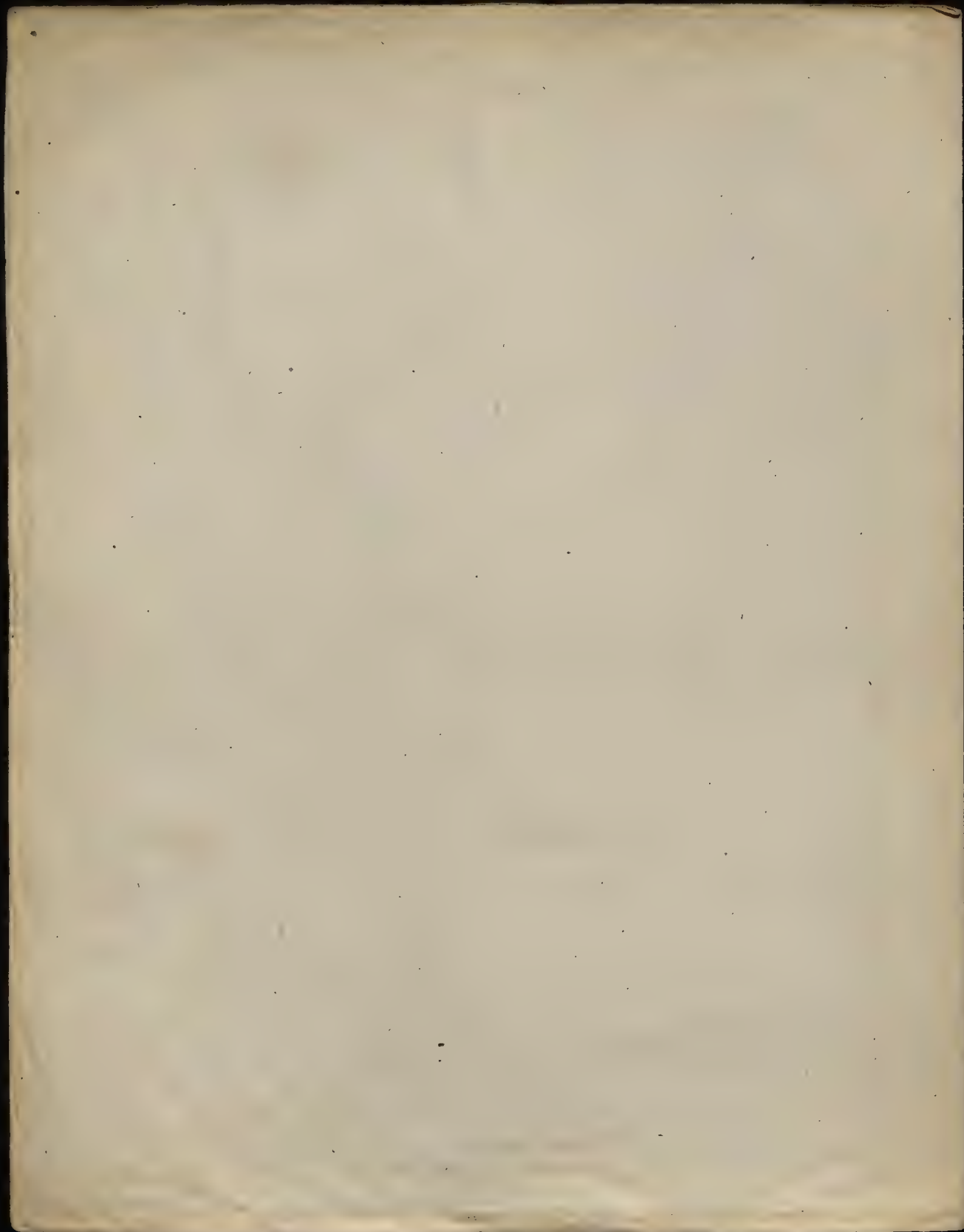
ich den Buchhandlung.

185

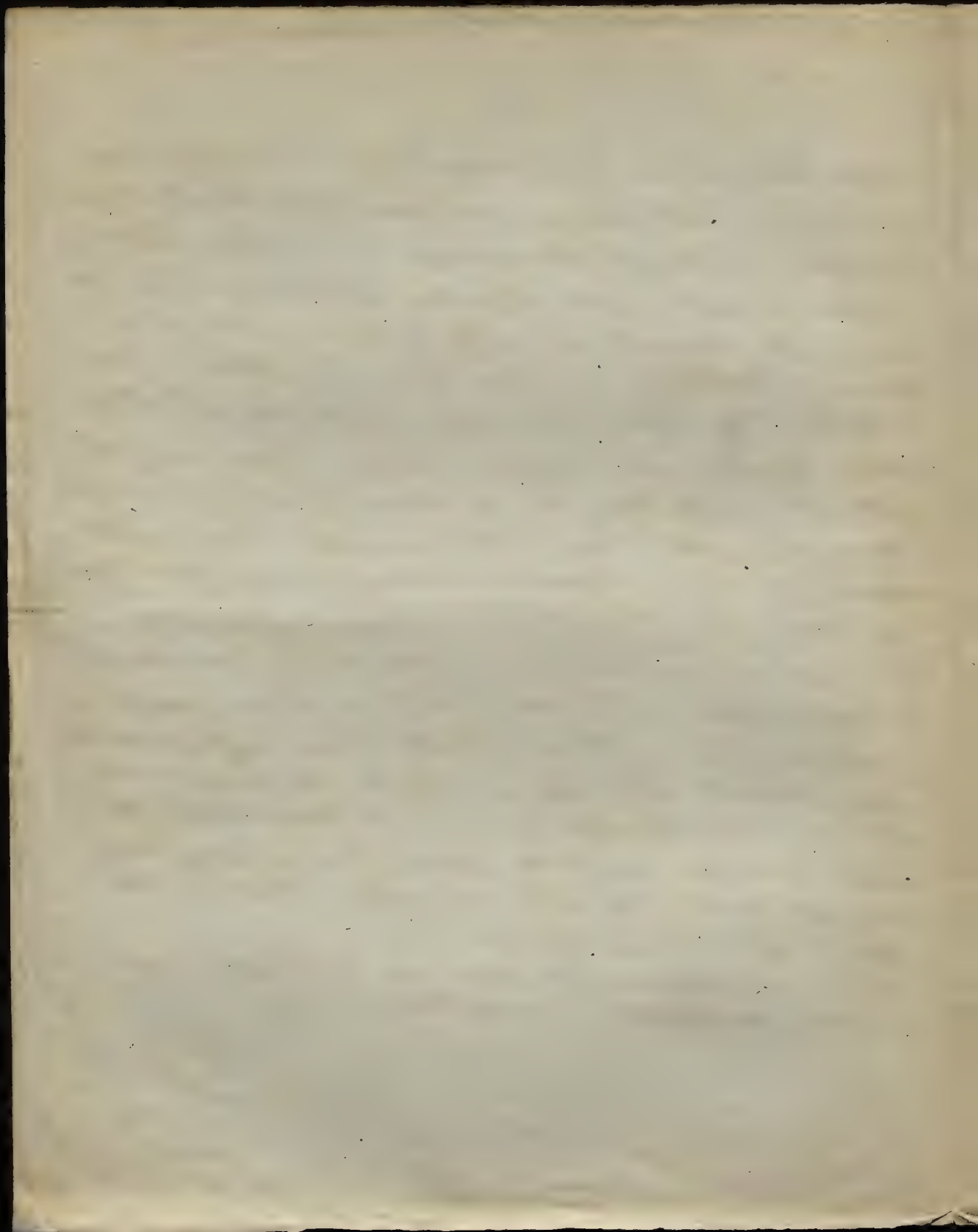
Reinhold Bahr.

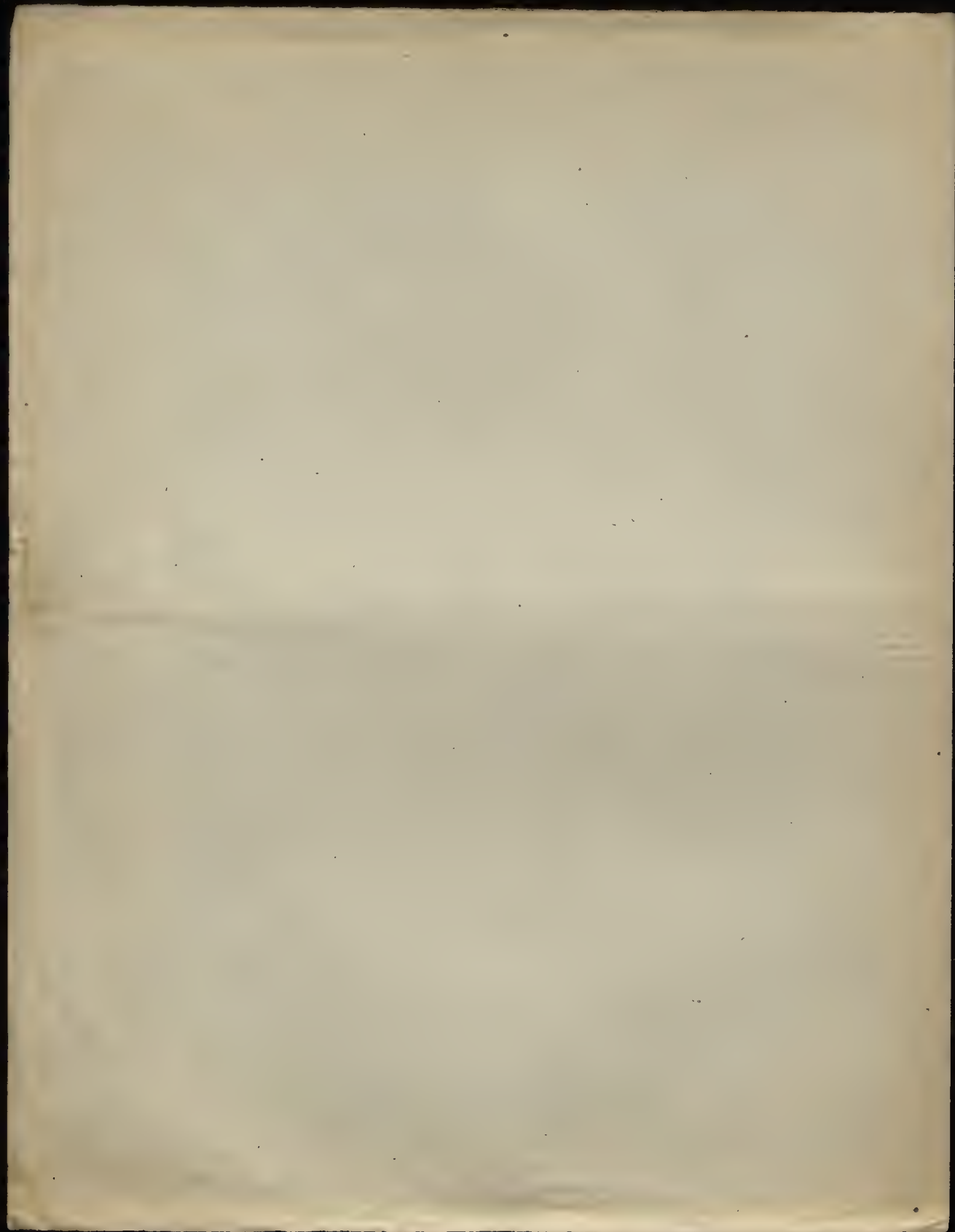
Barbara córka Kazimierza IV Jagiellończyka i Elżbiety cesarzówny urodziła się 15 lipca 1478; r. 1496 w październiku zamężna została przez pośly Jerzy Kozię raski (syn Albrechta odważnego) przykrywając sobie stan duchowny do którego wstąpić zamierzała. Przy tejże sposobności przestąpiła na niezłomnej klejnot wartajacy 918 zł. Sute wesele odbyło się w Lipsku, dokąd d. 21 listopada 1496 Barbara zjechała; w Dreźnie nie albowiem wtedy zaraza panowała. Na weselu tem byli obecni Władysław Król ceski brat Panny młodej, Fryderyk mądry Kurfurst raski z bratem Janem, margrabia brandeburski, Amalia Książniczka bawarska, Waldemar Kozię anhaltzki, arcybiskup magdeburski, biskup merseburski, wiele hrabiów, panów i pośly postronnych. Samych panów niemieckich i polskich licząno 6266. Ślub brali państwo młodzi w kościele S. Tomasza, ~~cepe~~ d. 21 listopada 1496 a przez 5 dni trwały uroczystości, uczt i gonitwy. Pożycie matrenskie tej pary było szczęśliwe. Archiwum Królewskie w Dreźnie przechowuje wiele listów Barbary w języku niemieckim pisanych do męża r. 1514 gdy tenże był na wojennej wyprawie w Fryzji wschodniej. Pniebija się w nich wielkie przywiązanie i uległość mężowi. Zawsze innemi wspomina o sobie iż niemając co innego do roboty cały czas trawi na robocie koszar i haftowania takowych złotemi niciami. Kofzule te przesyła w upominku mężowi i jego krewnym. Skromność jej w życiu prywatnem i prowadzeniu całego dworu była wzorową. Przytem okazywała wielkie zamiłowanie do sztuk i wiele obrazów stałemu Łukaszowi Kranach malować dała.

Złożona choroba r. 1531 d. 2 września spisała testament
 zapisawszy wszystkie swe dołatkę mężowi, ~~wpisawszy~~
 do Kollegiaty w Meissen złoty Krzyż, prócz tego dzięciom
 swym, krewnym i strugom kosztowne upominki. Śmierć
 ulubionych dzieciak swoich które nadmiar kochała za-
 truta jej resztę chwil życia. Umarła d. 17 lutego 1534 po-
 chowana d. 23 lutego t. r. uroczystie w grobach królewskich
 w Meissen. Śmierć kochanej żony tak była pamiętną poro-
 statem mężowi, iż od chwili skonu swej żony na znak
 żałoby ~~całe~~ przez całe życie nosił brodę zapuszczoną,
 przez co też nazwę brodatego przyjął. Barbara wy-
 dała ~~rodziła~~ potomstwo: 5 synów i 5 córek które po-
 wiśkszej części za młodu zmarły, jako to: 1. Krzysztof ~~ur.~~
 ur. 8 wrześn. 1497 umarł 5 grud. t. r. 2. Jan ur. 24 sierpnia
 1498 (a podług Decyusza 24 lipca) umarł 11 stycznia 1538
 zaślubiony z Elżbietą landgrafówną Hasyji. 3. Wolfgang
 ur. r. 1499 umarł w piątym miesiącu życia. 4. Krzysztof II
 ur. 27 maja 1501 (a podług Decyusza 25 lutego) umarł w zwi-
 godzin po urodzeniu. 5. Fryderyk ur. 15 marca 1504 następ-
 ca w księstwie, niedożył umarł w 35 roku życia d. 26 lutego
 1539 bezdzietny zaślubiwszy w miesiąc przed śmiercią Elżbi-
 tę hrabiankę z Mansfeldu. Córki: 6. Anna ur. 21 stycznia
 1500 umarła po trzech dniach 7. Agnieszka ur. 7 stycznia
 1503 umarła 16 kwietn. tegoż roku. 8. Krystyna ur. 25 grud-
 nia 1505 zaślubiona 1524 Filipowi landgrafowi Hasyji
 umarła 15 kwietn. 1549. 9. Magdalena ur. 7 marca 1507
 zaślubiona 1524 Joachimowi II kurfiorzowi branden-
 burskiemu, umarła 28 grudnia 1534. 10. Matgorzata ur. 9 wres-
 nia, umarła w trzecim roku życia. (Bł. Galerie der sächsischen
 Fürstinnen; Biographische Skizzen sämtlicher Ahnfrauen des
 königlichen Hauses Sachsen; quellengemäß dargestellt von
 Franz-Otto Stichert. Leipzig Verlag von Carl Fr. Fleischer 1857. 84 str.
 530 cena 2 Thlr.) Str 216-228)

Królowa Bona była córką Jana Galeazzo Sforza księcia Medyolańskiego (Otrętego 1494) i Izabelli z Aragonii (córki Alfonsa II Króla Neapolitańskiego) która + 1524. — R. 1555 opuszczona Łódźką zamknięta na syna względem matczyństwa z Królową Barbarą. Ziemiejska w Bari które podobna jak Księstwo di Rossano po matce oddzielić. „Nel 1527 (B) cedè Borello e Rosarno al re Ferdinando il Catolico, e n' ebbe invece Ostuni e le Grottaglie in Terre d' Otranto.” Umarta w Bari 1557 zostawiając dziedzicem Filipa II. Stefan Batory wystawił jej pomnik w Kościele S. Mikołaja w Bari. O niej pisat: Ratti: Della famiglia Sforza. Roma pel Salomoni 1794 dwa tomy — w drugim tomie opisuje jej żywot. — Także: Ratti: Memorie di la vita di quattro donne illustri della casa Sforza, e di Monsignor Virginio Cesarini. Roma pel Fulgoni 1785 (jest tu żywot Izabelli z Aragonii — matki Bony) Duży medal przedstawiający Bonę w ubiorze wdowim z napisem: „Bona Sforza D. G. Regina Poloniae” jest w Muzeum w Mediolanie z ławin — rysunek jego podobnie jak i rysunek nagrobku jej robionego w Wenecji i wystawionego 1598 w Bari w Kościele S. Mikołaja znajduje się w dziele: Litta: Famiglie celebri di Italia. Milano 1819, napiso Paolo Emilio Giusti libraj. Fascicolo I. (fol. 1) Wrodku na sarkofagu Kłazy Królowa z koroną na głowie po prawej stronie widać jest S. Mikołaj patron miasta Bari a po lewej S. Stanisław patron polski (in fol. C. del G. dis. Bignoli inc.) O Królowej Bonie kursowało przysłowie: „Regina Bona, attulit tria dona: faciem pietam, pecuniam fuitam et.... non adeo stritam.”

Bona

Do śmierci pierwszej żony Barbary (+ 2 paźd. 1515) cesarz Maksymilian zajął się
 swataniem Zygmunta I, rajtmu Eleonory (córkę Filipa Austryjaka księcia Burgun-
 dyj a siostrę Karola króla hiszpan i Ferdynanda cesarza) najprzód leż Hef-
 panie mu odmówili - zalecał mu więc Bona Sforzia jedyną córkę Jana Galeazzo
 Sforza księcia medyolańskiego i Bara oraz Izabelli z Aragonii (córkę Alfonsa
 II króla neapolitańskiego) inni chcieli go wyswatać z Beatrix córką Emmanuela
 króla Portugal. a inni Annę księżną Mazowiecką (córkę Konrada księcia Mazowiec
 i Anny Radziwiłłówny która sama będąc wdową miała ochotę iść za Zygmunta I)
 leż cesarz i Erazm Ciołek biskup ptocki radzili królowi Bona (bona re et nomine)
 ponieważ piękność jej potudniowa okazała była i posag pewniejszy a niżeli
 przyszłe dziedzictwo fukcefrujne flandryj i Burgundyj Eleonory. - Król upodobał
 Bona tym więcej gdy mu Bona zięćnik Krak. wysłał jej wizerunek. Król
 kazał więc porobić przygotowania do ślubu Bonerowi polecił aby kapitałskamitu cesar-
 nego i altembasu karmazynaowego na dwie fukien i pierścien 2 dyamentem za 200
 albo 300 cesw. złot. w Krakowie lub Wenecyi; R. 1517 wysłał po Bona Stanisła-
 wa Ostroga kasztelana Kalisk. i Jana Konarskiego ambasadora króla Krak. Łoſtowie
 i tak opisali: „Łoſtowiec tyu piękności głoby samęj nie się ona nie różni od
 „portretu który H. K. M. Signor Christomo przyniósł. Najpiękniejszą z arcy włoſy
 i t. d. „proetygmem nawet. Od wielu lat znaliśmy włoſy leż lepiej taniej
 „cej pani nie widzieliśmy nigdy.“ Opisując jej wjazd do Neapolu mówią dalej: „Sic:
 „dziata króſzniczka Bona na białym dzianecie w ubiorze białym zarzuconym na ra-
 „miona, w tak cudnej poſtaci, iż się zdawała tamiſą a raczej boginią.“ Przytem pnieſtali
 „mięś wzrostu Bony wraz z jej liſtem i mięś w parze“ tudzież jedwabną poniżkę
 „która jeſli zda się duża, wiedzieć należy iż kobiety tuſejſze noſzą obuwia sięga-
 „jące kolan samych; miara zaś w parze wiſtą była, gdy królowa Jmć miała na
 „sobie złote i inne pod ſpodem fuknie.“ (Relacya Łoſtów 1517 Wiſt Łamieſtrickow Niemce-
 wicza T. V)

R. 1518 w zapuśty przybyła do Łolski (senat wenecki przyjmował ją wspa-
niale cf. Dichiaratione) Zygmunt I na jej powitanie wystąpił z meznarą
dotąd wspaniałostką (cf. Decius Diarium) Przeg jej składał się z 60000
dukatów (miało obieganych 200,000 duk.) w wyprawie lubo niewiele
srebra i złota było jednak celowata cudną robotą (n.p. Cellinięgo, Caraglia
który z nią przybył) suknie pyszne, kobiece wspaniale flamandzkie (cf.
razi podług kartonów Rafaela) — „Zasniejca wżyskiem, urokiem pisknoty,
„wychowaniem, dowcipem i przebiegłością wkrótce wzięła Bona przewagę
„nad umysłem spokojnego i zanego Zygmunta a rozmiesławianego w niej
„serdecznie; przywiozanie jego wyrażało złąty i potomstwem, a z tego
„wynika umiała korzystać piskna Włotzka. Otarzyła się zgraja swych kra:
„jowrów, których nęrad, niewstyd, bezbożności i bezczelności jej skiniem
„powolna wniosła na dwór poważnego Zygmunta chytrę, intrygi,
„zabójstwa i trąziny. Włotzki wydawała w Polsce za mąż: tak ulubie:
„nią swoją Laurę wydała za Lubomirskiego drugą Faustynę za Scoratz. (Woj-
„aiki). miała silną podporę w Liotwie kmiacie który wdał mądrą fflachtę
jednak fflornictwa mojego pozyskać nie mogła. Wpływy Bony podobnie
jak Katarzynę Medycejskiej nie do później we Francji przywabił do tych
Kraim zagnę Włotchoń lębs, a z niemi polos włotki, włotkie nauki, bu-
downictwo, zepfucie i nie moralne praktyki. Używały na usługi ludzi
podłych a konyfłat z niejednostajności w narodzie i między możnemi, żeby
swojej wżystości, swemu wpływowi i interesowi dogadzać. Tylko w Polsce
nie wywały tak morych i fflaflnych ffluktów jak we Francji (delewell)
Ostatnie lata panowania Zygmunta (marco 1521) więcej niż 30 lat żyła w
najlepszey harmonii z Zygmuntem I z którym miała ściok fflyna Zygmunta i
dycko poronione w niepotomicach. Bona rozdała usda leż nie mogła
dopisać aby król. Kanclerstwo 1537 oddał Liotowi Gamratowi jej ulubieńcowi
tylko Janowi Choinckiemu. — R. 1548 po śmierci Zygmunta I miała Kiero-
wac fflzym fflzem leż gdy to nie fflto podzięgała kmiatę, Goisnę, Lefferyńskiego
i Keryńskiego przeciw matzienstwu Barbary Radziwiłłówny; później pogo-
Laby senat to matzienstwo za nieważne uznał

działała się z synem i wtedy się kmita pogodził. Gdy biskup Łęczyński 16
wychwycił Barbarę, Bona kazała go i z nieprzyjaciół te mowy kłótni co
między kupił, Od was mitologuwa pani - odrzekł biskup i dla czego nie
miałem kupować co na sprzedaż wystawione było (Ł. Gośnicki dzieje)
Pogodziła się Bona później z Barbarą i wyjechała z synową księżną Augustą
zawzięła się obawiać boję do M. Radziwiłła: "Wolemy żeby raczej przez
"listy się nawiedzały niż były prosto z sobą." a dawniej pisał: "Widzimy
"matkę naszą co ni o nas nie myśli, jak o pańszkodach, żeby raczej widzieć
"chciała śmierć niżby koronując matronkę naszą dojsi miała, a przecież
"w którychż jeno samych matka naszą zatopiona i zdrowie na to ważyć
"będzie, by ten akt (t.j. ślubu z Barbarą) mogła rozsyłać." - D. i 2. Czwarta
1557 piśmie do Radziwiłła król i Bona nieprzyjaciół w Łomżyńsku blisko Piotrkowa
przywiozła z sobą: "wielkiego ozoga (to jest cesarownicy mylnie Wojnicki bo to
"podobno pamiątkę) którą od dawnego czasu w Warszawie miała, a która z rozka-
"zania matki naszej o nas i o miłej matronce naszej wysłała, jak wesoło
"o tem wieść" - dalej: "jest już u nas w klatce, śpiewa dosyć nie mało
"rezy, owa jest się cennie podziwować." - niektórzy mają w podejrzaniu Bona
i sprzeczność Barbarę, chociaż Mazowieckich, Gwieździuch, było podejrzanie
że obrotu Elżbiety pierwszej żony Zygmunta Augusta. mając 65 lat uprzedziła
sobie naśmieszki z synem umyśliła wyjechać z Łodzi. Poprzednio wysłała swe skarby
na 24 wozach każdy o 6 koniach pod dozorem Nitzi starosty ostrołęckiego
Senat Kłódzki trudności wyjazdu Bony z Łodzi; Przemyski podkanclerz powiedział że
wprzód głowę z niegdyś zdejma niż on na litterae pabusi królowej niechce
prytność a nawet wyszedł rozkaz najszybciej na rynku ogłoszony aby się nikt z
królową niechce nie wzięt; dopiero Bona wysłała Izabellę do syna narzekając że się
jest gwałt dzieje od ~~cała~~ tego którego w żywocie swym nosiła i który jej życie i
królestwo winien." Król zmiększony tym cofnął swój rozkaz. - ~~cała~~
Bona umarła 20 listop. 1557 w ~~cała~~ Bari którą to księżstwo Izabella z Aragonii jej matka
jej dziedzictwem zostawiła. Pierwszym testamentem mianowała Zygmunta Aug. swym sukcesorem
księżną Filipię, później podtożono jej fałszywy testament w którym księżstwo Bari Filipowi II Królowi
hiszpańskiemu zapisała. Zygmunta Augusta wysłała zaraz po śmierci Bony Wojciecha Kryst-
kiego do Filipa II do Belgii aby się o to księżstwo i o spadek dopomógł Bona miała założyć
wiele zamków i t.j. ma mieć nazwę od jej t.j. Bony)

Do rozumu i przebiegłości. Tęczyła Bona stołc: młodość. Wyhodowała swego Odro-
waza który się ożenił z Anną Książnicą Mazowiecką wpływem swym wyzwała
z dóbr wsijskich iż ze zgrozoty umarł aby co przędzy spuszczała. Lecz jest mazo-
wieckich zagrabieć. Orzechowski mówi o niej: „Ona pierwsza wprowadziła do
Polski tę ludzkość która nie tylko wyrównywała ale przewyższała inne narody.
„Bona nas zwrociła od owiej farmaceutycznej dzikości ku temu życiu obywatelnemu,
„to zdołała że w ludzkości nie usteprujemy Włochom, a w nauce Grekom.”

„Bona” w „Domowe powiastki i wizerunki” napisał X. Wł. Kłojciński.
Tom I Warszawa w drukarni Komisji rządowej sprawiedliwości
1846. 12° str. 87-127.

Podług Laprockiego (Ogród Król. list. 133) Bona miała otruci Elżbietę
żonę Zygmunta Aug.

Bona Krolowa pag. 20 i 201 w Statucie Pruskiego 17

Zygmunt I w liście pisanym z Wilna 1516 donosi senatowi polskiemu iż Cesarz z powodu^{ie} Król Zygmunt I nie miał potomstwa męskiego i zważając na wnuka Ludwika Króla węgierskiego namawiał go do powtórnego małżeństwa i rait mu swą wnuczkę Leonorę Księżniczkę Burgundyjki panu mającej lat 17 oraz posag 30000 dukatów (aureorum) oraz mającą expectatywę na Księstwo Flandryj i Burgundyj, w razie gdyby jej bracia Królowie Karol i Ferdynand bez męskiego potomstwa zmarli. Drugą zaś rait Cesarz Bona panu mającej lat 19 oraz posagu 20000 dukatów, po śmierci zaś matki Izabelli miała dostać 50000. Płacał oraz Cesarz iż obie te panny do Wiednia sprowadzi aby sobie Zygmunt I skoro tam przybędzie wybrać podług woli, aby się wesele na cesarskim dworze odprawito, chciał bowiem cesarz sam w turnieju walczyć na kopie. Rzekł więc iść Zygmunt I senatu aby mu powiedzieli czy się ma żenić lub nie i czy tego korzyść Rzeczypospolitej wymaga; aby mógł dać odpowiedź Cesarzowi. (Przytiski Statut pag. 20 ma ten list) Na Krolow Bona spłynęło dziedzicznie Księstwo Baru. Zygmunt I pozwolił w Krakowie d. 4 lutego 1523 aby Izabella Księżna Baru i Mediolanu matka Bony z dochodów Księstwa Baru również mogła brać 10000 dukatów również; po śmierci Izabelli która była dożywotnią dziedziczką Baru nieuznanie miał Baru i Modunensij nisać do Zygmunta I list z hołdem, Zygmunt I wysłał do Baru swych posłów Jana Danty rzeka i Ludwika Decyusza Josta dla uzgodzenia dochodów. Lecz ciężko Mediolanowi po śmierci Izabelli matki Bony profit Cesarza Karola V aby

Opiśanie wyjazdu Królowej Bony córki Jana Sforzy księcia Medyolańskiego a Króla Zygmunta I
czyli starego pozostałej wdowy i. lutego r. 1566 z dawnego rękopisu G. U. Biemcewicz: Zbiór La-
mistników historycznych o dawnej Polsce. Tom II w Warszawie 1822 str. 11-19.) Królowa Bona posiadała nie-
zmienne skarby. Orzełski wylicza ogromne majątki i dzierżawy które w Polsce i dalekie trzymała mi-
ędzy innymi Wielun, Rogozno, Opatów, Sambor, Leszajsk, Kreszow, Ostę, Narwę, w powiecie Mazowieckim
dobra posiadane przez książąt, Grodnę, Kobryn, Kremeniec, Tykocin, Augustów, Indurę, Geranów, Merezę
i t. d. Dwa lata przed wyjazdem wysłała już swe skarby do Barbaru szlacha leżącego w krolestwie neapolitańskim
nawet wtapie klejnoty córkom zabrata pod rezęy które z sobą wzięta miała prawie 500 koni, udawała że
dla poratowania zdrowia jedzie do ciepłych źródełskich. Wyjeżdżając zwiała Łany pokazując im śklepienie pie-
cizami jej i Króla opieczowane mówiąc aby to nie było ty kanie bo tam jej skarby i pnydzio w Warszawie
obstała obicia, córkom pojedynym pierścieniu zostawiła córki panny Anne i Katarzyna oraz Izabella wdowa
po Królu węgierskim również ptakaty, Janna zaś trzy z oka nie spuszcza. Do granic prowadzili ją Walenty
Dobiński kapł. łódzki Jan Bonar kapł. białki i Piotr Boratynski starosta sambojski. Od granic zaś do
Włoch mieli ją odprowadzić: Wojew. Rawański, Stanisł. Maćkiewiczski kapł. łódzki, Starosta Lubomirski, mar-
szatek nadworny, Franc. Kopiecki kapł. lwowski. - Przedo w Polsce poprzedziła urocz. Do Wenezy przed wyjazdem
dała 200,000 a według drugich wynosiła 7,000,000; Na fioletku gotowali się jej zastąpić i skarby odebrać
Król gdy odebrał wieść że matka jego chce wyjechać zwiała radę posłanników wysłać do niej Lebnigowskiego
bisk. Krak. żeby jej odjazd wyprowadzał lecz nie nie wskazał. Lecz zabiera królowa ufgna, gdy jej X. Pone-
remeski podkanclerz paszportu przedstawia niechciał, Król na koniec wymógł uferatu pozwolenia; wysłała Kró-
lowa najprzód Wilga starostę ostrogskiego z 24 woźcami natadowanemi; klejnotami u każdego woza było 6 koni, i
Włoch odprawiła swoją francuzynę polską, Królowi hiszpańskiemu Filipowi wielkie summy przysłała. (Gornicki)
Zygmunt I aseklowiek miał sobie w Wianie zapisane księstwo baskkie pozwolił dwójce Bona użyć nafoe
potrzeby 10,000 miew. zł. rocznie w Krakowie 4 lutego 1522.
So minieci matki Bony zaiste zaraz ufgnułai księstwo baskkie; miała proś tego Bona prawo do połowy miasta
Kremeny po swojej babie Hippolydy Sforzy siostry Kalabryj, lecz to Kremenz afarszagrabit. Cesarz Karol V pojmieni
Izabella matki Bony przyjął do baskkie księstwo Zygmuntowi I
Według relacji niniejszego papieskiego Augusio r. 1568 pisał Król hiszpański Zygmuntowi Augustowi co:
wynosi 143,000 dukatów neapolitańskich za księstwo Barbu, oraz procent od sum wyrażonych przez Bonę
synem Bony córki Jana Galeazzo Sforzy zięciem medyolańskim był Zygmunt Aug. urodzony 1 września
1519. O sumach neapolitańskich pisze Latynski Epistolae familiares T. I p. 505. - Testament Zygmunta
Augusty w którym także rozporządza ~~zawsze~~ ~~zawsze~~ księstwem Barbu w Lamistniku warszawskim 1819 T. XV ułgł
XI g. Traktowała ote summy neapolitańskie Anna Jagiellonka z Królem hiszpańskim
Paparoda de Burgensalvis zaufaniem Królowej Bony, za którego sprawę z Polki wyjechała,
pomiarokowafsy że Bona chce do Polki wrócić, przekupił lekarza, który chorej Królowej podał lekarsztwo
retrute a podobionym testamentem w widokach dla siebie korupcji pozostawił po niej Królowi hiszpańskiemu
w ręce podat. (Misler lista list I p. 256. Neugbauer p. 601.) - Stanisł. Rejzka opat Andriejowski postany
1588 w sprawie sum neapolitańskich do Trybunału pobierał miesięcznie po 200 fl (procent) niepłatne summy kof:
towat). Królowa Bona pochlebstwami i łzami umowała Zygmunta I żytą poufałe z Gamratem arcybisk.,
który miał za niernadnia Dorotę z Soboty żonę Jana Dzięgiłowickiego kapł. czerwikiego; starostę warszawskiego
Q. 1574 popierał przełożnie Paparodę w Trybie d. Kłodzkiej
Po śmierci Bony Król hiszpański Filipo zabrat księstwo baskkie; Asoańskie, dopominat się o nie jako prawcy
dziędzić Zygmunt August i wysłał do Hiszpanij pusta Barzege, który tam umart do Trybunału zaś Hieronima
wysłał potem Król do Hiszpanii X. Piotra Wolfkiego lecz zawtze odwołano sprawę

Zygmunt August w liście do Brankotaja Radziwiłła wojew. wilejskiego, pisanym z Radomia 20 Jan. 1550 mówi iż Bona dla zapuśniętego oka przestawiała do ucieleń wotów/nich wyjechać. „Owa po jejździu nullam sinceritatem et in rebus et in verbis niewidziemy” (p. 429). „Bona Radziwiłłowi” „nie myśli” „żm” o tym aby nam kiedyś do dobrego czynu” — „żm” u cesarza w wielkiej tajemnicy jest żeby miała przysięść dać pierwej matzonia rąbku tak przed jej śmiercią (p. 480) „L. Wojewoda jakom do Gomolina wziął był rękawicę iż gdzieby była żm” nam jakiś pierścien dala rękawicy: były byli w rękawicy od jejździ wzięli, teraz mieliśmy w rękaw chustkę, owa by nam była żm” dala jakiś pierścien ale i o tym nequidem verbum ullum.” p. 483. Memew. Zamiatnik. I

Ze jej Zygmunt August obawiał Bony widac to z listu jego z Radomia d. 1. Czerwca 1551. do Brankotaja Radziwiłła Masłanka lit. pisanego gdzie powiada: „A iż Królowej jejździ matki najprzej ta tam baba, która z trzaskadzia do Brufia jest przywieziona bardzo a bardzo dolega, obawiamy się, iż jako innych dożyj nieprzyjętych rzeczy pobroita, quod meminisse horet, żeby jej i tego (confidenter J. M. pisze) nieważyta, zwałażona aby tym owoceją, to jest ogniem, tej baby żyć niechciała; gdzie by jej też i nam, czego Bóg uchwaj, przy tej babie co dostać miało.” (L. to król bo mu Doboszewicz młodzi ca aflił prorokowet że go uka od ognia periculum. (Zamiatnik do dziejów polski. wydał Stanisław August Lechowski Włno radad. Druk J. M. Kłosza. 1842. Skrypta: Listy oryginalne Zygmunta Augusta. p. 13. W liście do tegoż z Krakowa d. 7. Września 1553 pisanym mówi (p. 62) „Alic już prawie ta matka hospitaliter z nami et cum dominis roztrącał iż nac” jedny hości takowej by żyłody nie mógł w państwie naszym uczynić ja Koby żm” roztrącał gdyby to żm” przedfiewiać tak, czego Bóg uchwaj jejździ miało.” — „Dofytamy posty jednego do Kró.” „Przym. aby nam już około tej matki paterne radził.”

Królowa Bona umierając zapisała Królowi hiszpańskiemu Filipowi dziesięć Bar i Rozsaru, gdy zaś w tegoż Króla miała na pozycyach 430000 talarów z procentem 10 od 100 co coroku roziło 34000 talarów. Do śmierci Bony długów należał Zygmuntovi Augustowi i córkom gdy Zygmunt August umarł dwie siostry siostra Katarzyna Królowa Szwedka i Sofia Siostra Brandenburska długów ten odstąpił Annie najmlodszej siostrze, która mając męża Stefana Batorskiego mogła poprosić prawną o odebranie. Do śmierci tego Stefana Batorskiego summy te dziedzictwem spadły na Katarzynę Królową Szwedką a jej syn Zygmunt III obrany Królem polskim darował Rzeczypospolitej prowincję owej summy. Do śmierci Jana Kazimierza ogłosił się o te summy 1) Królowa Szwedka Krysztyna, jako wdowa delek. Katarzyną Jagiellonki. 2) Książę Erghien (de Anguian) Królowej Jan Kazmierz uwrzniętym sukcesorem. 3) Książę Neoburgski obitor palatinus Rheni który miał córkę Zygmunta III, a iżże ten brat potowa całego procentu, bo mu je Jan Kazmierz dożyłownie zapisał. Do śmierci Jana Kazimierza Król hiszpański niechciał nie dościć ptawic. Gdy ciżle w wyprawie były zwłoki Król Jan Kazmierz dla odzyskania summy posłał jako rezydenta do Neapolu i do pobierania procentów Luata Doni dyakana wawerskiego. Król Michał r. 1692 wysłał do odzyskania owych summ jaskne pomocy niejakięgo Jakoba Lombardi w Neapolu natata rymfskiego

Jan Kazmierz r. 1657 próbując o polski cesarza, zażądał mu obok Włchizki i summy neapolitańskiej.

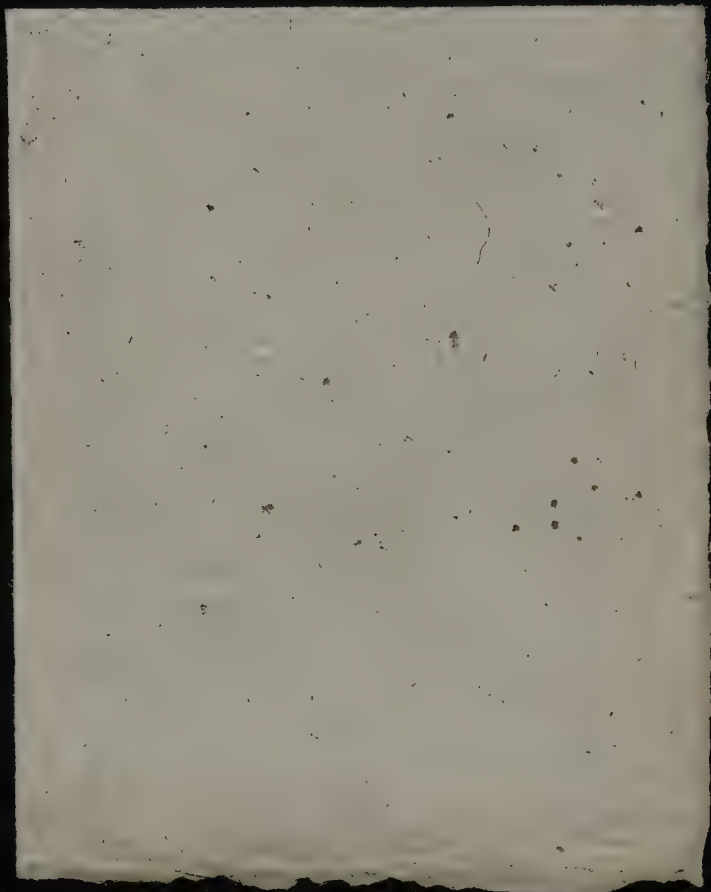
Zygmunt III testamentem swym zapisuje swym dzieciom dobra w Królestwie Neapolitańskim i dziesięć Bar; summy 43000 dukat. neapolit. w Foggii, 260000 na stałe Królestwa neapolit., 18000 od Kamery neapol. winnych.

1543 (?) Ludwik Monti lub Montio był poufatem sekretarzem Królowej Bony Diana di Cardona przybyła z Bony do Łoski — była Kochanką Zygmunta Augusta młodego, r. 1550 odjeżdżająca do Sygii (Morr. Łutaw.)

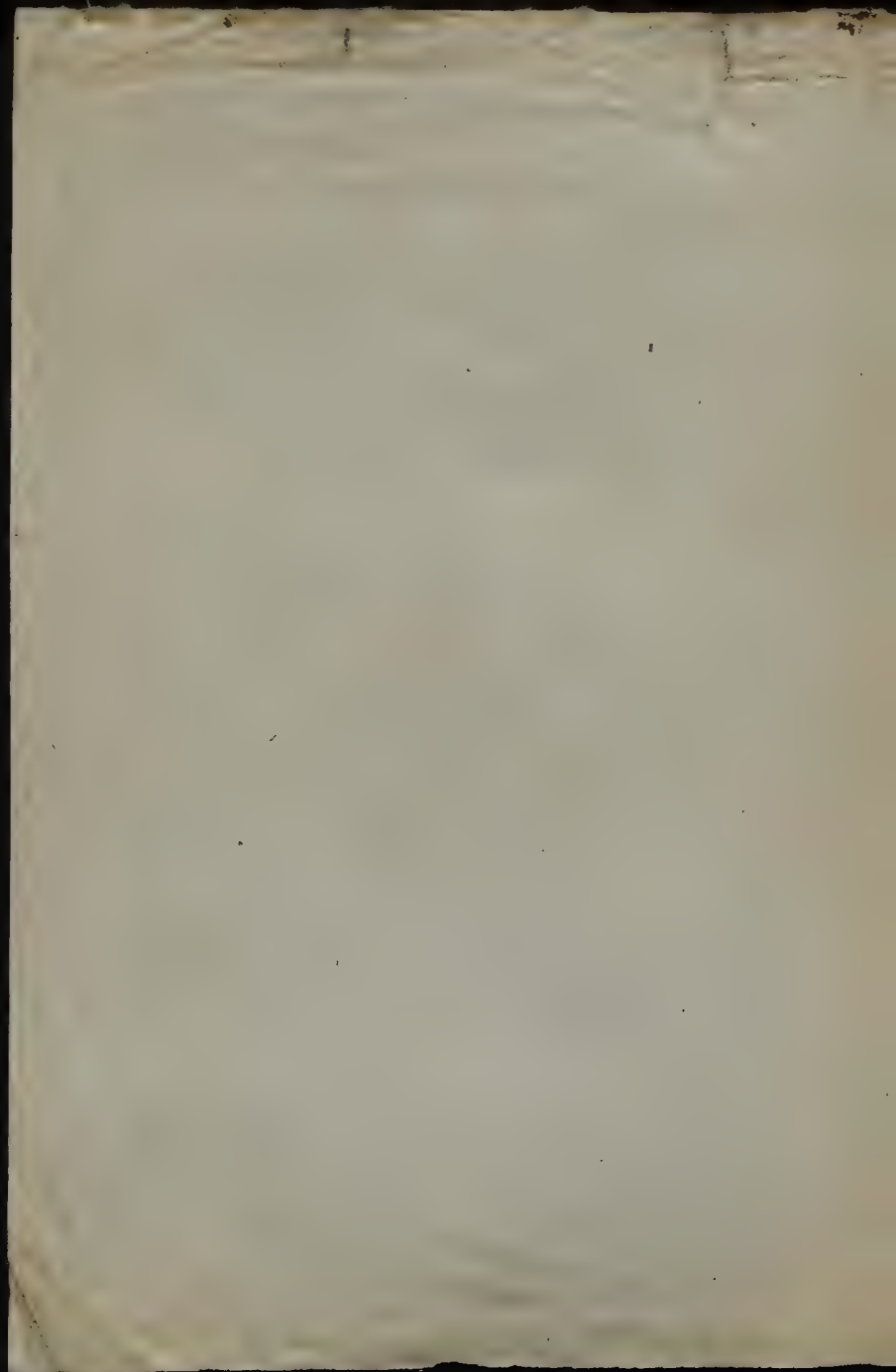
109

Bona . Warfzewicki De optimo statu lib.
p. 150 mówi iż Bona w młodej Polsce
wzięta Knię z Jarosławskim w wielkiej
Polsce Kosielskich z Gankowskimi
w dźwignię Qadziwitoi z Chodkiewiczami.
Pierz Bona omato że Zygmunt I w Koko-
szce wojnie pod dworem nie postarad
Korony. Ciekawy jej obraz ff 131.

Wyjerdajac do wtoch odrekta jednemu Kto
ty się jej z usługami ofiarował: D'obrem
was poznata - gdybym była chciata tobys
cie mi i pyra nawet mego sprzedali.

Królowa Bona Dozejsciu Izabelli Staryj spadato
na jej córke Królową Bonę, Kieftwo Baro i niektóre
rummy w Neapolu; do tego spadku rościł sobie prawo
zre medyolański; Karol V przez dlugi czas zwlekał
decyzję w tej mierze wreszcie dał Bonie inwestyturę
i summy przyznał. — Było podejrzenie że Bona otruta
Elżbietą żoną Zygmunta Augusta, bo wspólnie z nią kucharz
i kuchmistz pomierali. — R. 1638 był wyprawiony o summy
neapolitańskie Stanisław Makowski do Hiszpanii bawił w Barce-
lonie a r. 1653 bawił w Neapolu skąd ledwie uciekł bo było podej-
rzenie że w Neapolu otrut ~~był~~ Grodkowskiego; sługa Ma-
kowskiego Askatrin zabił ~~był~~ Derogatyła sekretarza
P. Grodkowskiego z rozkazu Makowskiego za co tracony — Do
wyjeżdżu Makowskiego pisał interesu summ neapolitań-
skich 1653 Albert Cieciżewski. — R. 1526, 1527, 1528 wystany był
w interesie Bartim Fabian Wojanowski; porwał w ręce inkwizycyi
hiszpańskiej gdzie siedział przez 5 miesięcy, z waleka Ludwiga za wda-
niem się cesarza samego uwolniony.

Królowa Bona gdy do Włoch wracała, pozwoliła
senat Wenecki na jej przybycie użyć białogłowym
drogich szat i klejnotów (które były miłym darem
z Kazań)

2

Monatschrift:

Unterzeichneter abonniert auf

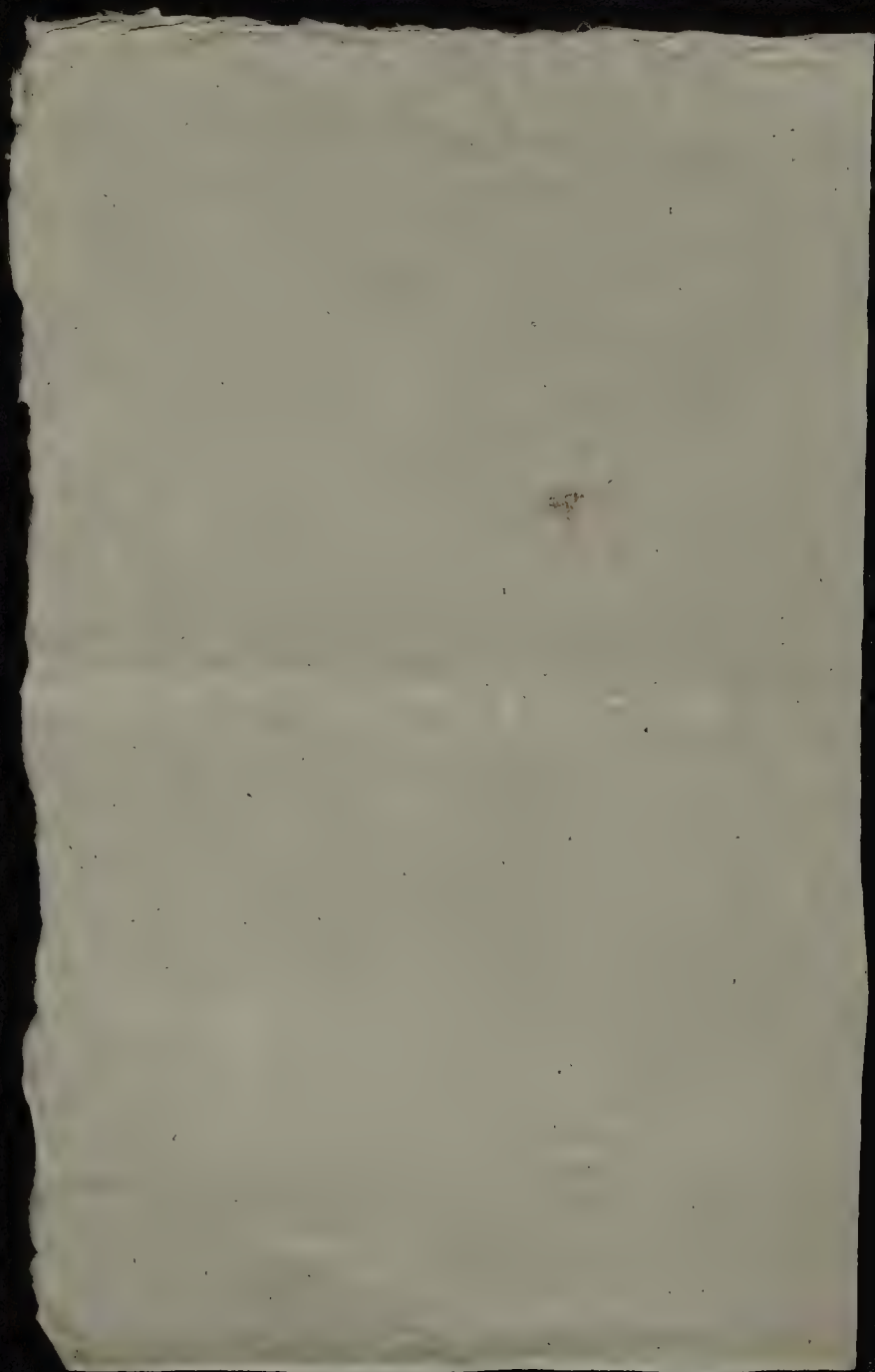
Abonnement

23

Pozna przybyła do Wenecji 26 Kwiec 1556 z Kardyna-
łem de Augusta i Kard. Ferrary wysłano
prezierać Buccentauru 3 galery i mnożstwo
Przygany aż do S. Petri. Na Buccentau-
rze jechało przeszło 100 pan weneckich w swia-
tejszych strojach. Pozna wysiadła na
Rialto w domu margrabiego Ferrary.

D. 28 Aug. Pozna i dworem słuchata mfy
u S. Marka

D. i maja Senat ofiarował Artusowi Papacoda
dworzaninowi Pozny 300 fłudów złot.
(narady Senatu z kancelaryi Księżcej Sekretnej)

1557 d. 20 listopada umarła w Bari Krolowa polska
 Dżona Sfortia (córka Jana Galeazzo Sforzy i Izabelli
 Aragonoskiej) nie bez podejrzenia otrucia przez swego
 sekretarza Gian Lorenzo Pappacoda, który jej testament
 spisał. Pozostał po Krolowej Dżonie znaczny majątek
 w ziemiach i kosztownościach wywieziony z Poloki, Kró-
 stwa Bari i Rossano, których lenniarze posiadanie
 cesarz Karol V. zregulował potomkom Dżony, dobra
 Modunio, Lali, Sloja, Triviano, Rutiliano, oraz
 summa 43000 dukatów pożyczona od Dżony przez Filipa
 II Króla hiszpańskiego, od której summy zobowiązał się
 płać rocznie 10^{ty} procent czyli 43000 dukatów z docho-
 dow apulońskiej Komory celnej Foggia. Po śmierci Dżony
 cały jej majątek zajęty został na rzecz Filipa II.

1557 Zygmunt August Król dla odzyskania spadku po Dżo-
 nie wysłał do Neapolu z Tryum internuncjusza x. Jana
 Wysockiego Kantora gmiernieńskiego opata leżckiego - do Filipa
 II do Brukseli Wojewodę Krzyckiego podkomorzego ptoch.
 sekretarza Król. - do Ferdynanda cesarza niemieckiego
 Marcina Kromera Kanonika Krak. d. 16 stycznia - zawia-
 domiony o całej sprawie z wtoch przez Komisarza Król. Zygmunta
 Finella (Finelli). Gdy Wysocki i Krzycki wkrótce za granicę
 zmarli, popierali sprawę w Neapolu x. Adam Konański i Trini.

- 1561 d. 2 stycznia król wyjechał w tej sprawie do Hiszpanii sekretarza swego x. Piotra Dinina - Wolskiego?
- 1567 wyjechał do Rzymu i Madrytu posel Piotr Barzy kasztelan przemyski.
- 1568 ablegaci w Neapolu: Kłodziński - Paweł Stempowski + 1568 - Jerzy Siemiński - Stanisław Stempowski - Stanisław Kłodziński 1569 - Stanisław Horysz posel do Rzymu. Kto: rzymski wicekról neapolitański Parafano de Ribem Książca Alcala wyjechał, iż przywieźć procent z Komory Foggia i Trionfo.
- 1571 Zygmunt August testamentem całą spadek neapolitański zapisał swym siostrze, a w razie ich śmierci, Rzeczypospolitej Polskiej.
- 1574 Interesów Królowej Anny w Neapolu prowadzi x. Kłodziński
- 1577 x. Fogelweder chodzi w sprawie Królowej Anny w Madrycie.
" Lontus de la Gardie posel Królowej Szwedzkiej, robi w Rzymie kroki o spadek neapolitański.
- 1590 x. Zolczynski agent Anny Jagiellonki w Neapolu.
Piotr Hirszycki kasztelan bełski posel Zygmunta III do Neapolu.
- 1592 x. Stanisław Deszka opat jędrzejowski w Neapolu + 1600.
- 1621 x. Adam Makowski kanonik kujawski opat jędrzejowski w Neapolu, potem w Madrycie
- 1623 x. Stanisław Makowski (synowiec Adama) w Madrycie.
- 1626 Zygmunt III niemając żadnego prawa (chyba tylko do jednej córki po matce Katarzynie) rozdzielił summy neapolitańskie w potrobie 1) między Królową Władysławą (zwa pierwszą żonę) i 2) między potomstwo drugiej żony Konstancji (zwa Kępnierza i innych synów oraz na córkę Annę Katarzynę żonę Filipa Książca Neuburgańskiego).
- 1636 Roncati agent Władysława IV w Neapolu.
- 1638 x. Stanisław Makowski w Madrycie i x. Sytlewski, który wyjechał do Neapolu.

- 1650 Król Jan Kazimierz pobierał rocznie 11,428 dukatów i tyleż Księże
Neuburskie z Neapolu.
- 1673 Król Jan Kazimierz testamentem przekazał summy neapolitańskie
Annie Gonzaga żonie Kondusza (zwiększeniu emblematy iony)
Dotarli równocześnie prawa do tego spadku Księża Neuburski i
Krystyna Królowa Szwedka.
- 1673 Jakób Lombardi agent polski w Neapolu.
- 1674 Jędrzej Chryzostom Zaluski posłuje do Madrytu.
- 1713 Krzysztof Szembek biskup inflancki posłuje do cesarza Karola
VI w sprawie sum neapolitańskich.
- Burbonowie hiszpańscy obejmują rządy Neapolu.
- Stanisław Lubieński dziekan gnieźn. i krak. posłuje do Ferdynanda IV.
- 1790 upomina się Stanisław August o summy neapolitańskie.
- 1821 Ks. Ksawery Druki-Lubecki wznowia starania o summy neapolitańskie.
- (Ob: Summy neapolitańskie. Opowiadanie historyczne przez
Klemensa Kanteckiego. Warszawa (Gebethner) 1881. 8° 263.)

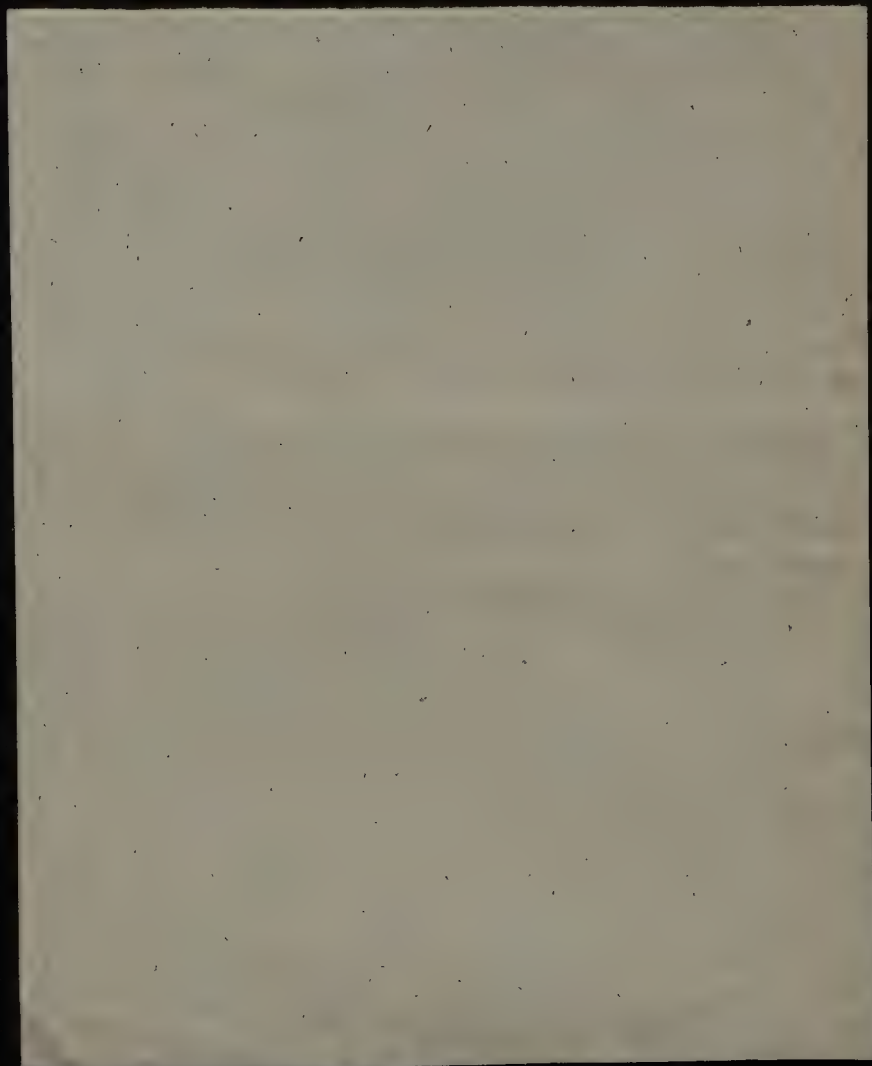

na grobek królowej Bony Wypis podróży do
Apulii i Kalabrii w r. 1791 odbytej przez
Krzysztofa Wesołowskiego.

Lech Dziennik polski Tom I N° 9 str 263.

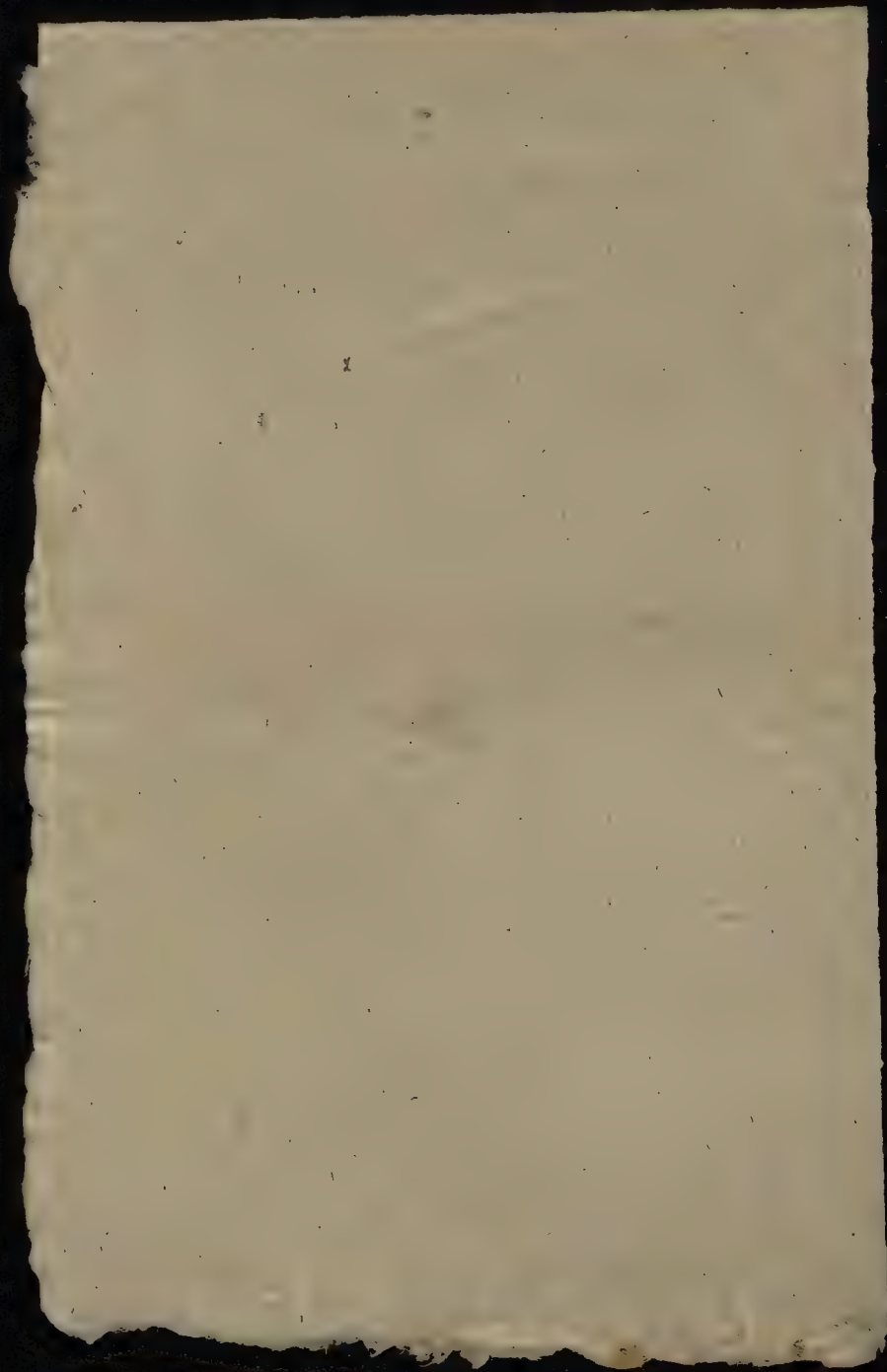
Wchodząc kościoła katedralnego w mieście Bari w Apulii
jest nagrobek Bony który jej ~~Katol~~ królowa Bona
Jagellonka 1593 postawiła: Trumna duża z nar.
muru czarnego statua Bony z marmuru białego
w stroju zakonnym Kleryka kolo niej dwie osoby
(dwie prowincyje polskie) i 2 biskupów S. Polskich
woltarzu Imatwychstanie pańskie w marmurze rzymskim
kolo nagrobku popiersia Królów polskich malowane
alfresco.

w Bari jest natas który Bona 1556 naprawiła
Drugi nagrobek Bonie postawił także w napie w kościele
Stanisław Makowski Abbas Lubin. Od Philippum
IV Hispan. reg. iterum legatus 1658.

Bona

Summa 430,000 dukatów neapolitańskich wywiezione
przez Bonę do Włoch na sztywach Dami i Rosario i na
staich ~~lokowana~~ Krolewskich lokowana; pobierali od niej
prowiźny Zygmunt August, Stefan Batory i Zygmunt
III. Klory & summa r. 1588 Rzeczypospolitej darował
Pasceno procenta aż do r. 1672. odtąd nie

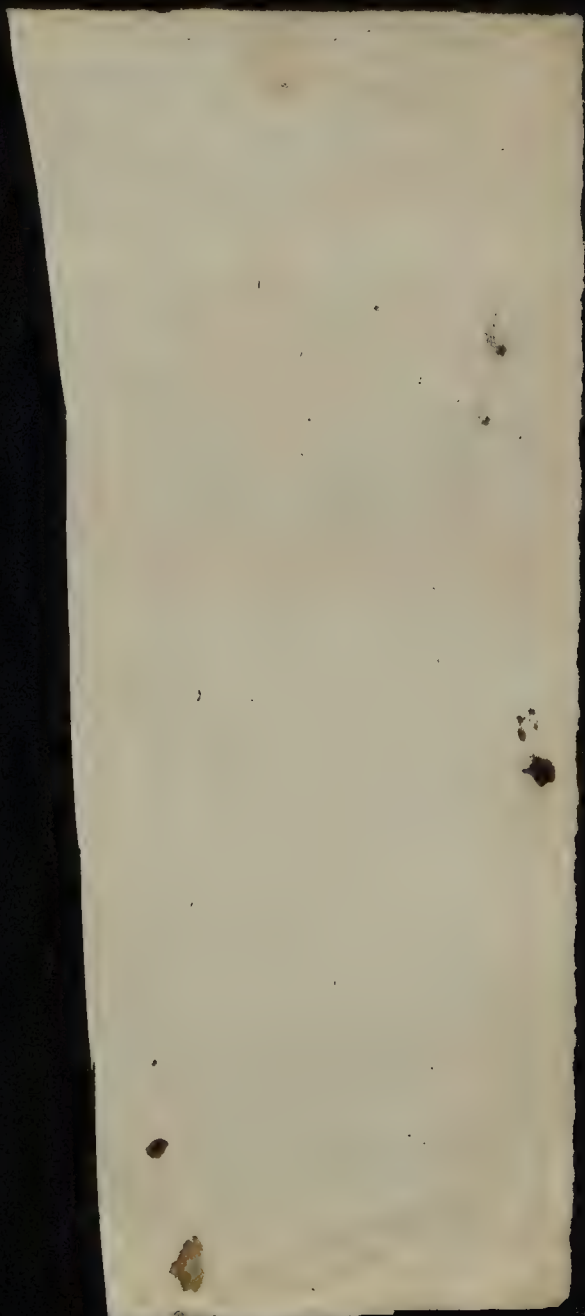

Krolowa Bona.

28

1616 król wyprawił Knyżytofa Korynfińskiego do Filipa III Króla Hiszpanii
o zwolnieniu od wicecejiów innych
w Królestwie Neapolitańskim na
prowentach Dogana Foggia w
Apulii po Bonie Sforzi należących.

1622 Adam Makowski internuncyusz
bawił o te summy kilka lat w Neapolu
był w Hiszpanii o to powracając
do Polski + 1623 w Aix

zwany Wiktor

gwań

zwany Wiktor

lit 29

województwa wileńskiego

Jerzy Kiarze (Radziwiłł) herbu Trąby na Brzuch; Dubinkai syn Mikotaja z miasteczka ~~miasteczka~~ Hand.
^{województwa wileńskiego}
 wojew. wileński i Zofij księżniczki Moniewidowny urodzony r. 1480. R. 1508 hetman polny lit. r. 1519

wojew. kijow. r. 1531. Hetman w. lit. Grodzieński bielecki; lidzki starosta kawaler
 złotego tarcucha stałomy 30 wygraniemi z Tatarów, Tuckim, moskalow Krzyżakow Inflant.
 Kich pruskich + 1541 po Wielkiej noży Zona Barbara Kolanfra, Dalejowa dicta (consors Barbara
 Kolanfra de Daleow dicta wolfra) Tabula 27: Barbara Kolanfra de Daleow dicta wolfra
 haeres in Izerurnyno stemmatiz fundat. Joannis comitis Alsbuthi Dobromilski et Nicolai Comitis
 Siemiatycki Petrus deinde Austriae Palatinus Exercituum Regni Imperii Ducis A. 1569 letat. f. 80
 Defuncti Illustris viri Kola de Daleow palatinus Austriae Exercituum Regni Ducis filia
 Georgii I Cognomento Victoris principis Radivilii in Birze et Dubinki Domini et Haeresis
 Castellani Wilnen: Karsphali ac Imperii duces exercat: h. d. d. equitis torquati consors + 1541 majer
 ecclesiae et parochiae in Izerurnyno cum marito suo fundatrix. = Dzieci: 1) Anne Elzbieta lat 61.
 ur. 1518 + 1558 zona nejprzod Dobra Stanisławowicza z Cichanowca Kijka herbu Dąbrowa r. 1522
 potockiego potem Trockiego wojewody od r. 1541 Kaptel. wileński. hetmana poln. lit. + 1544 potem zona
 Szymona Juriewicza Dnia Polbskiego depikri M. D. A. 1556 defuncti. 2) Barbara ur. 1520.
 zona a) Stanisława Wojciechowicza Gąsłotki na murowanych Giesanojach herbu Habbank Wileńskiego Nowogrody:
 Kiego, Trockiego wojewody zmarłego 1542 wgródni b) Zygmunta Augusta zaślubiona w Wilnie 1545
 przed senatem prezentowana 17 kwietnia 1548 Koronowana w Krakowie z Głodnia 1550 Zmarła 8 maja
 1557. Zogrzebiona w Wilnie w Koło. Katedralnym. 3) Mikotaj I Rudy Kancelarz w. lit
 matryjatek nadw. lit + 1541

Jan in Vage
Vasaga jeden był Inajor M. D. Lich Lubiony od
od Lusia Ferdynanda Gonzagi xicia Melfetu Kłory chiat z Jurym
domem prokawnic + 27 Sept 1557. mając leat 35
mirk Wogeu. Wilenjsi był jego bratem

drugi Jan Lubiony od Krola Angolskiego syn Mikotaja wogeu
wilenjsi + 1507.

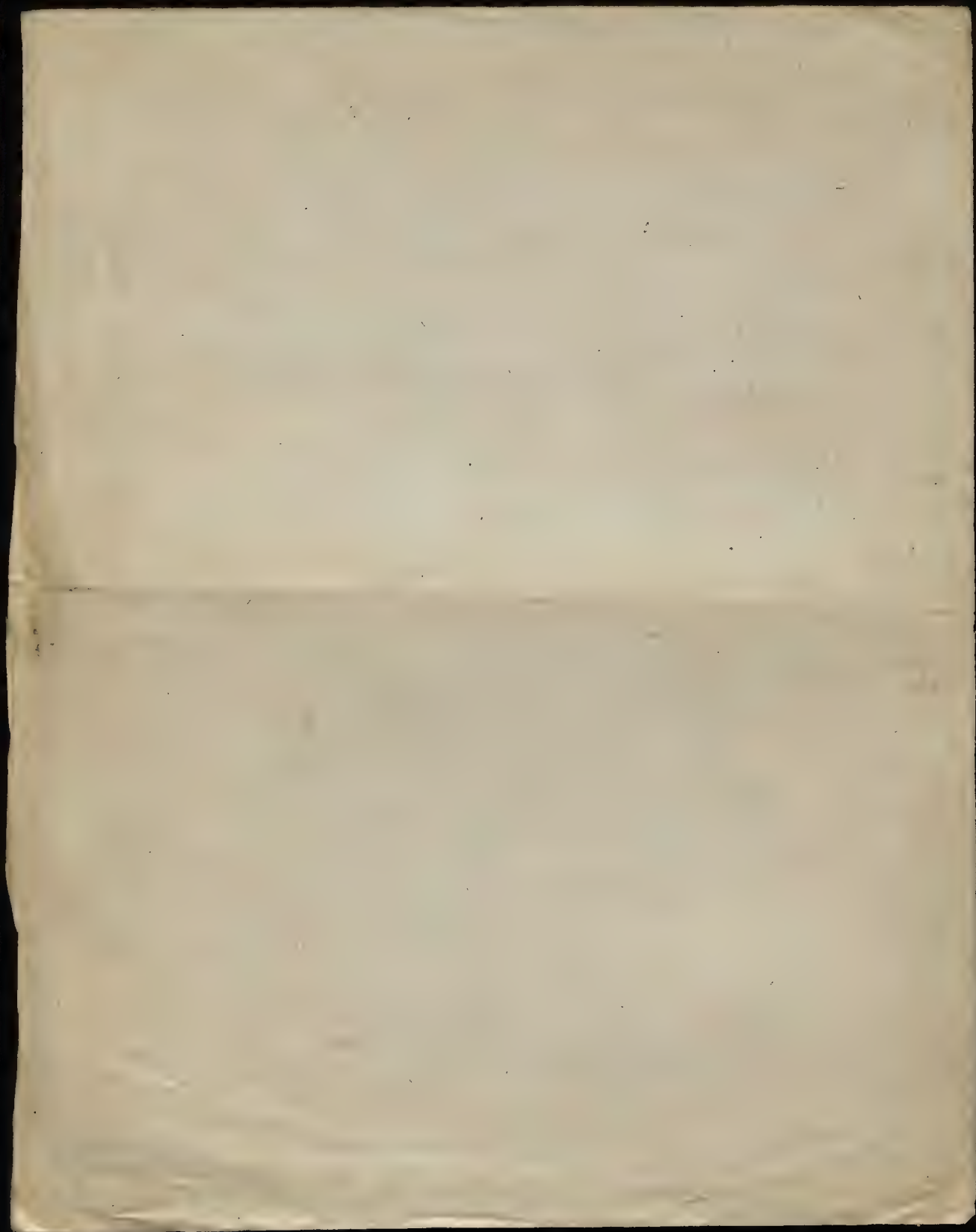
Georg Redzin Castell. Wilnejs. M. D. d. Exercit Generalis Grodnejski
Melferft et Lidenft Capitaneus Lith. marschalcaus Curie + 1541 aetat
61.

Scenes familiae ducalis Radivilianae ex originalibus in Gazophylacio Ordinationis ab antiquo
verralis picturis desumptae. Inscriptionibus Historico-genealogicis ex Documentis authenticis com-
pendiose & illustratae ab anno Virginis partus 1347 ad annum 1758 deductae Refrugi
in Typographia privilegiata Ducali Radiviliana Collegii Societatis Jesu
na odwrotnej stronie herb. Radziwiłłowa dadyk druk. 7 kart in folio Michatowi V Kapięcy
Antoniemu Dąylem Radziwiłłowi wojew. Włenfx. hetm. W. X. lit. podpisany Martinus
Franciskus Wobe Loumentens, Jurex milit. Praesidias. Ordinationisq. Gazophylacii Provisor.

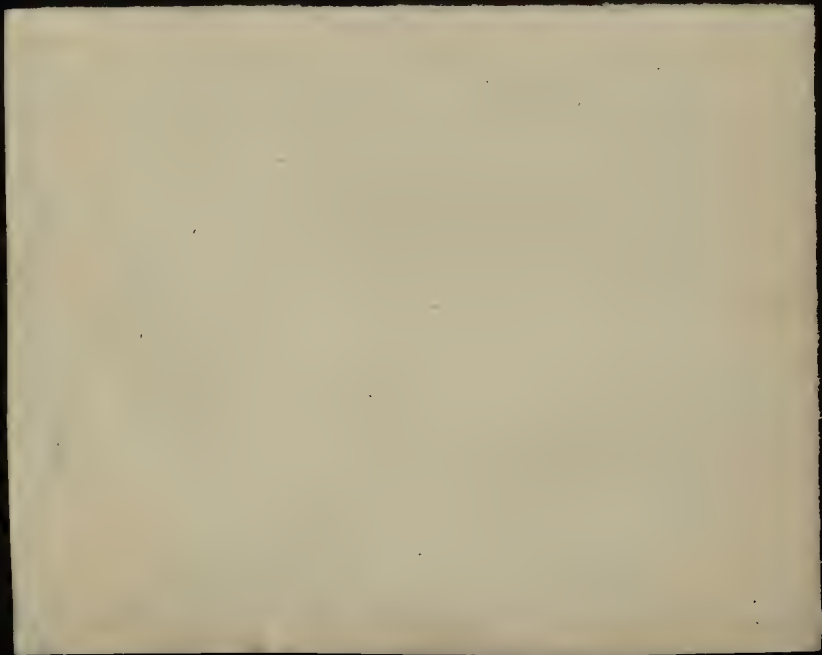
Schema Conspicuitatis Radivilianae Duc. Prusapiae cum Regio Diastarum Gerere Indulta Jstipe pa-
gellonia et Augustissima Domo Austriaca in fol. maj.

to obrazy z Rodziny Radziwiłłow od Woyfunda zwanego Radziwiłłem age do Karola III Radzi-
wiłła (in Osiatynia heret) Naśladał trybunał lubelsk. 1757. pod każdym podpisem portretów 165.
Kni Koncu ftych luby widac i dwie rze robity na koncu 2 fol. Repertorium familij Jnoskows-
nych.

Albert Radziwiłł Byłk. Włenfx. + 1519 Nr 25. - Jerzy wojew. Kijow hetm. W. lit + 1541. (- Barbara
Kolancka de Daliow (jego żona matka Krolowy Barbary hesbu Junosza) + 1569 Nr 27. - Krolowa
Barbara ta sama co w Radziwiłłim Nr 29. - Mikotaj Kanclerz W. X. lit zwanay Rudy + 1584 Nr
30. - Katarzyna Tomijska jego żona 1542 Nr 31. - Jerzy Kasztelan Trocki + 1613. (w Japim portem)
Nr 32. - Sophia de Zborow Jhorowska Amorum Jastrowicki Joannis Marcinowicz de Zborow et
Annae de Gora Comitis Jpsae Korańska Jstematil Habdank Kastellani Kaliszenst Zborowiorum Kastella-
rorum Gnesensium 1578 do Praetorianorum Praefector. Odolanov. Kiers: Grauden: Volpin. Capita:
reor. filia Elzorgi IV Radziwiłłi d. g. Duclis in Odirze et Dubink. d. d. J. Principis Kastellani Trocensis
nuptis. et nuptis. Capitanei Equitis Torquati Aquilae Albalongos nupta a. d. 1602. die
16 Decembris Vidua Renovavit utrum cum Abrahamo Sieninta, Nr 38. - Krzysztof
Kanceler W. : Wojew. Włen. Hetman W. X. lit + 1604 Nr 39. - Katarzyna Anna Łokowska jego żona + 1576 Nr 40.
- Janusz Kasztel. Włenfx. + 1620. Nr 44. - Augustaw Chorazy W. X. lit + 1669 Nr 47. - Anna Maria Radziwiłłowa.
ona jego żona + 1667. Nr 48. - Krzysztof II Wojew. Włenfx. + 1646 Nr 51. - Janusz wojew. Włenfx. + 1655 Nr 54.
Katarzyna Potocka jego żona + 1642. Nr 55. - Maria Mohylanka druga jego żona + 1661. Nr 56. - Katarzyna
Dąylegodyncka jego żona + 1642. Nr 55. - Maria Mohylanka druga jego żona + 1661. Nr 56. - Katarzyna
W. X. lit + 1565. Nr 66. - Elzbieta ~~Łokowska~~ Borowkowska jego żona + 1562 Nr 67. - Albert naśladał
redu. W. X. lit + 1592. Nr 73. - Anna Ketterowa jego żona + 1619 Nr 74. - Albert Kanclerz W. X. lit. + 1650. Nr 88
- Regina Eysenich jego żona + 1637. Nr 89. - Krystyna Lubomirska druga jego żona + 1667. Nr 90. - Mikotaj Radziwiłł
Łokowska + 1616 Nr 91. - Elzbieta Włenfx. jego żona + 1690 Nr 108. - Michal wojew. Włenfx.
- Dominik naśl. W. X. lit + 1597 Nr 107. - Anna Maryanna Łokowska jego żona + 1753 Nr 158. - Karol
+ 1680 Nr 142. - Michal hetm. W. X. lit Nr 1756 Jst Nr 157. Włenfx. 1762 Nr 165. (naśl. Kolancka)

Krolowa Barbara Radziwiłłówna Koronowa na 31
d. 7 grudnia 1550 (a nie 9 grudnia jak mylnie
pisał Daliński).

Constancia Regina.

Constantine

Biografie: Karel Vladislav Zap.

33

Anna (córka wladystawa Jagiellończyka II Króla
czesk. i węgier oraz Anny Gastonówny córki
Gastona Foix z Candalar) ur. 1503 d. 8 Czerwence
w Pradze ^{zapr. 1515} Ferdynandowi arcyksięciu rakuck.
arabubiona 1521 + 27 ^{Januar} 1547 w Pradze.

Díl II Zeszyt I p. 1-5.

Anna Jagiellonka córka Zygmunta I i
Bony ur. 18 října 1522 zaśl. 1536 Stefanowi
Bastoremu + g. zař. a 1596 w Warszawie

Díl II Zeszyt I p. 5-7

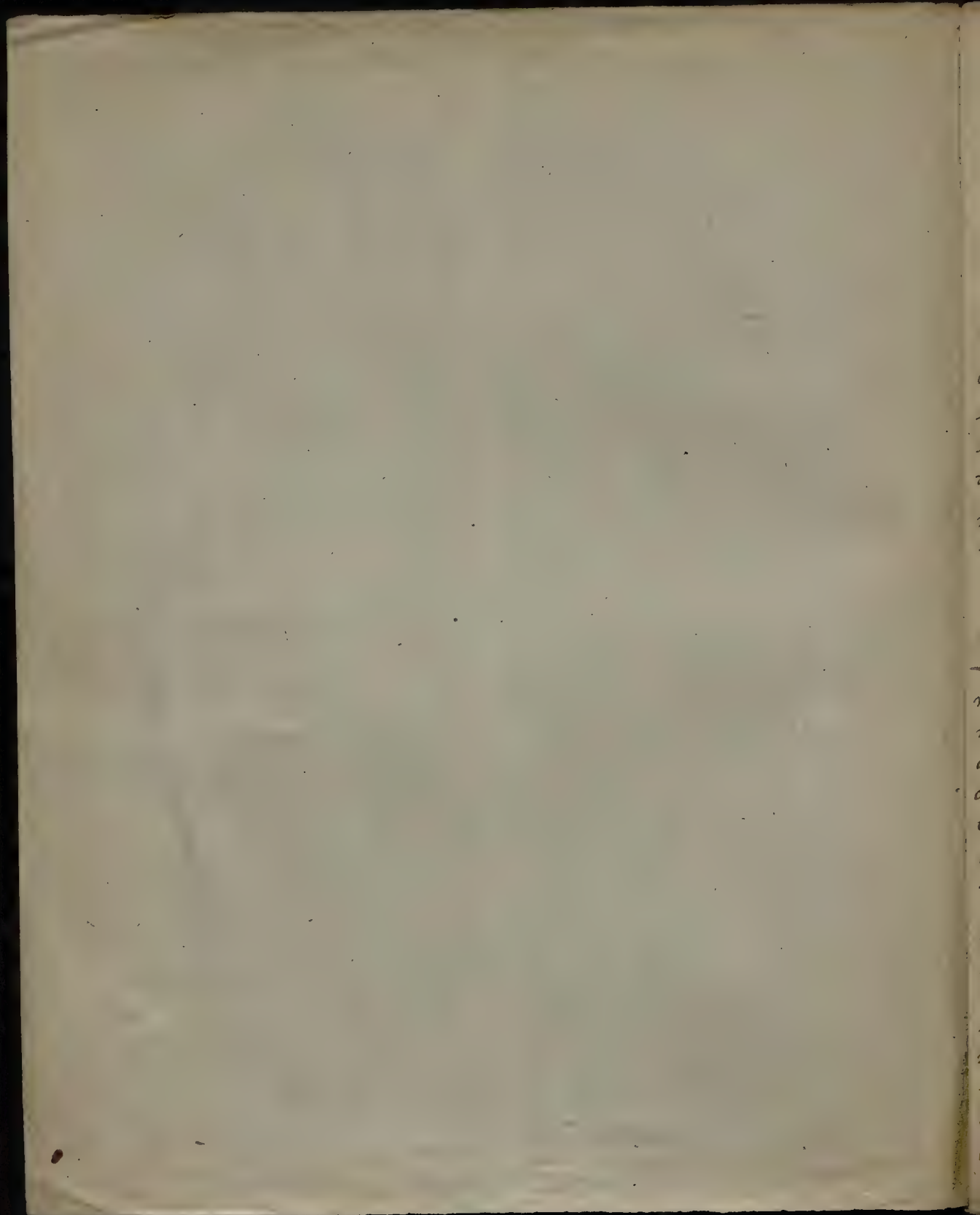
Pamatky archeologicke a mistopisne redaktor
Karel Vladislav Zap. Praha 1857. 40

Beste

D Unterzeichnete abonnir nach den im Prospe
bei der Central-Expedition für Stoffmuster a
per 3, 6 oder 12 Monate für

Datum der Bestellung.	Name und Stand.	Genaue Bezeichnung des Wohn- ortes und wie zu adressiren ist.	Welche V dungsar wünscht

Izabella Jagiellonka.

55

Trzeci albowiem - jak pisze Łukasz Gośnicki -
były tajemnie ^{wrogie} ~~nie~~ ukolysane:

nowożony z domem Zapolskich przez śmierć
swoją pierwszą żonę Barbarę, rodzoną siostrę
Króla Jana, którego ^{zalecające nam było} poznatł osobie, gdy tenże
r. 1528 wyparty potęgą orszaka ^{nakładającego} austriackiego
zmierzony był szukać schronienia w Polsce,
mając orszak wzywający pomocy Stefana
Zapolskiego wojewody siedmiogrodzkiego, jak
tenże wywiadywał z rodzinie Jagiellonów
przez osadzenie na tronie węgierskim to-
dystawa brata Zygmunta I, pomimo nierównego
wieku ^{liczył 50 lat} ~~co było~~ wtedy Jan Zapolski już
lat pięćdziesiąt i dwa - pozwolił chętnie
na to zamężcie swej córki, wyrządził jej 70,000
czerwonych złotych, posagu prócz wyprawy
i pełnomocnictwem swym do układów ślubnych
Piotra kmitę marszałka wielkiego koronnego
i starostę spiskiego ~~z~~ mianował. Po-
wie węgierscy winien Króla zapewnił na-
wzajem Trzabelli 140,000 czerwonych złotych
jako wiano na zamkach węgierskich Solymos,
Lippa ^{Prup} i siedmiogrodzkiej Dawa, Chichs,
Kykellewar ^{Kikills} oraz na dochodach miasta Debrec-
zyna i sta w Koszycach, które ponieważ
były w zastawie, Król Jan w przeciągu dwóch
lat 2 tysiące obcych miały wykupić. Posag zaś Trz-
belli ^{zobowiązano, iż} ~~może być~~ temczasowo złożył w domu
handlowym Saggerów lub u Doży weneckiego
dla większej pewności swego wykupna.

Ta karta bywa często bliżej ^{eji} niż ^{miejscu} zachodowi
właśnie między ^{kun} porankami i zycia)

czego mu zgrany polityk Hieronim Łaski wpa-
 woda rządził ~~druga~~ w Stambule drogę
 utorował. Jani Polacy to pobratymstwo i pokolenie
 i przewidywali nieprzyjacieli, bo jak ~~król~~ ^{król} ~~Łaski~~ ^{Łaski}
 córka później spotkać miały. Z tego też ~~druga~~ ^{druga}
 Stanęły w którego dowcipie i jactach Zygmunta
 i Lubowit, dając do zrozumienia Królowi, co o tem
 małżeństwie powszechnie sądzono, pny wyjecha-
 Izabelli ~~do~~ ^{do} wyrzekł: "Królu! po co ty tam
 tą córkę twą do Węgier dajesz: być ci jej tu rad-
 "u ciebie: a pneto ^{po} zbuduj w was jej kamienic w
 "Kraikowie, reby ^{po} miasta gdzie mieszkać."
 Nie długo trwało szorstliwe porzucie małżon-
 ków. W Siedmiogrodzie wnieśli Stefan Mailath
 i Emeryk Bałasza ~~jaśnie~~ ^{bunt jawny} przeciwko
 Królowi węgierskiemu (na którego odgła-
 postkromienie Jan Zapolski pojechał w
 matronkę ^{prawda} ~~proposyt~~ ^{proposyt}. Wkrótce ~~rozpro-~~ ^{rozpro-}
 szył w Siedmiogrodzie rotę Bałaszy, lecz zdo-
 bycie warownego zamku Fogaras, twierdzącego
 za przystutek ^{powstanie} ~~rebrany~~ ^{rebrany} pod cho-
 ragwiał, Bnajałtha dłuższego wymagato cza-
 su. Wśród trudów oblężenia i życia obozowego
 zapadł na zdrowie Jan Zapolski. I porady lekarzy
 odwieziony został do ~~miasteczka~~ ^{miasteczka} Sasz-
 Szebes, leżącego w przyjemnej i zdrowej okolicy;
 lecz ~~lecz~~ ^{lecz} nader wielkie upały i podrozi pogorszyły
 tylko chorobę: wzmogła się gorączka a z nią ra-
 wrot i ból głowy. Tak ix. czotkroć majurzył i
 otaczających ^{nie} ~~nie~~ porażał. W takim stanie odeb-
 rat ^{nie} ~~nie~~ ^{nowina} ^{mu} Izabella dnia 7 lipca 1540
 w Budzynie syna (powita. Upojony radością
 kazał wesółą urość wyprawic, na którą go w ród
~~król~~ ^{król} ~~odgłosu~~ ^{odgłosu} trąbił. Kółłow potężny z
 rywemi okrzykami i ~~hukiem~~ ^{hukiem} dziać
 wniesiono. Wruszony król zdawał się do wit pny-
 chodzić, polecił aby synowi ~~dano~~ ^{dano} ~~imie~~ ^{imie} Jan
 Zygmunta pny chrzcie świętym dano imie Jan
 Zygmunta, ~~z~~ ^z ~~przynajmniej~~ ^{przynajmniej} ~~przynajmniej~~ ^{przynajmniej} ~~przynajmniej~~ ^{przynajmniej}
 dziada. Do uszu gdy się ~~go~~ ^{go} ~~rycerskie~~ ^{rycerskie} ~~gonitory~~ ^{gonitory}

*) Łukasz Górnicki. Dzieje w Koronie polskiej

[illegible]

dzie otrzymał przyrzeczenia.
Do śmierci króla Jana wyostał się król rzymski =
kuski Ferdynand Karyński i Nikołaja Salm do
władcy w tym czasie z niebofunkcją

Przeglądzi się praw do korony węgierskiej, przeze,

Imu szony był teraz arcyksiążę prowadził
zarazem wojnę z Trzabellą i Solimanem. W celu
zdobycia Budzyna, ~~on~~ wprzód nimby się wojstwa
tureckie ruszyły, wystany został generał baron
Welo, który ^{pod ręką} ~~z ręką~~ roku 1540 generał baron
Welo, który niewiele sprawiwszy po zajęciu
tylko kilku miast ~~wobec~~ ^{był się cofnął.} ~~był się cofnął.~~
W kwietniu następnego roku oblegał ^{Budzyn} ~~miasto~~ ^{miasto}
nie ~~zaczęło~~ ^{silniejsze} ~~zaczęło~~ wojsko pod dowództwem
Rogendorfa; odpierali wszelako mężnie wale-
kie szturmy stronnicy Trzabelli podlegani do
wytrwałości listami Ruttana, który wkrótce ~~on~~
~~zaczęło~~ ~~zaczęło~~ ~~obeznany~~ ^{obeznany} na pomoc przybyć obiecywał.

W takim stanie rzeczy Zygmunt I chce jak-
kolwiek coby wog ratować, gdy tego wojakiem
^{w interesach}
~~mógł~~ nie mógł, bo stateczne przyniesie i stosunki
powinnowałowa z Ferdynandem zachodziły sta-
rat się przynajmniej dobrą radą na drodze pojedna-
nia walczące strony przywieść do zgody, postawoszy
w tem celu pod Budzyn do Izabelli i do wojska
rakuskiego Andrzeja z Gorki kasztelana poznani-
skiego, generała wielkiej Poloki i króla Andre-
ja Czarnkowskiego sekretarza swego. Postowie-
ci traktowali w dzień o pokój w obozie Rogendorfa,
pod noc zaś dla ^{umowy} ~~nagady~~ z strony przeciwną wa-
cali do Budzyna na zamek Krolewski. Niepodo-
baty się naglełnikom partyi węgierskiej owe trak-
taty jako to biskupowi Jeremu Martinuzzi
podskarbiemu, Piotrowi Petrowiczowi nadarszpa-
nowi temeskiemu, Stefanowi Werbeczowi, Pioto-
wi Szarkowski i Urbanowi Battyaniemu
owe traktaty: zgromadziwszy się w mieszkaniu
Werbeza wezwali pod pozorem narady z zam-
ku ~~po~~ postów polskich, ~~którzy~~ ^{i ich żwazem} gdy się stawili
gwałtem zgięło i pod silną strażą 200 zbrojnych
do obozu Rogendorfa odesłano. Zniwaga wyrzą-
dzona postom, którzy nic nie sprawiwoszy do Polski
wrócić musieli, ~~nie~~ obruszyła mocno Izabellę:
rażniewana kazała swe skarby spakować i
wozy zaprzadź w ^{celu} ~~zamianę~~ opuszczenia z synem oraz
całą dworską służbą stolicę węgierską i udania
się do obozu rakuskiego. Lebrali się na to panowie
węgierscy, otoczyli Izabellę i jasknem słowy bta-
gając starali się królową odwieść od przedsięwzięcia
tego zamiaru. Wtedy to odezwata się urozystym
głosem Izabella do całego zgromadzenia: "Do
smierci nieborczyka króla Jana matronko i pana
mezo nieprzygotuj mi już wszelkie poddaniestwo;
nikt mi więc rozkazować nie powinien i co chęć z sobą
podług owej woli uczynić może. Widzę już teraz iż
chcę głowę wasze albo oklonie pod jarzmotarci-
kie i zostać pohanicami a mnie nieszczęśliwą
sierotę ~~pozostawi~~ mým synem ~~odwiec~~

Izabella ur. 18 styczn. 1519 wydana lut. 1539 owdowia-
 ła 31 lipca 1540 objęta pod opiekę fultana solimarsa
 rządu Księstwa siedmiogrodzkiego na rzecz Jęz. Jęz.
 Jana Zygmunta za którego Henryk II Król fran-
 cuskich miał wydać jedną z córek swoich w r. 1558(?)
 i żądał aby przysięgł, żeć był uwolniony od wpływu nie-
 wężnego i jęz. rządu. Wyznawcą siedmiogrodz-
 nie Melchior Balassa, Franc. Bebek, Franc. Kendy,
 Michał Łasky wpierali iądania dworu francuskiego
 lecz Królowa i jej Kochanek Stanisław Nizocki
 lekarze hiszpańscy regencyj odrzucili propozycję Hen-
 ryka II i owym poręczarom poręczyli zemstę. W to
 wywołano spisek, chciano Izabellę i jej powierników na
 dworze Solaków zamknąć w twierdzy wielkomaładyń-
 skiej a rządu oddać Janowi Zygmuntovi Zapolii
 Ostrężona Królowa wezwata przysiężonych do Ostr-
 grodu (Alba Julia) na sejm i w noc przysiężnych r. 1558
 d. świętą zamordować tajnie kazano. Sejm zwolany
 w Sopka usnął iż Franciszek Bebek, Franciszek i An-
 toni bracia Kendy stusnęli jako zdrajcy zamordowani
 zostali i ukarani (Epistola Anton. Verantii ad Thomam
 nadasi palat. ungar. 7. Sept. 1558 w Kato na Historia
 Reg. Hung. T. LXIII, 57.

Krzyżtof: Stefan Batorowie z Somlyo r. 1558 przedziwmy
swoj zamek Szatmar odstąpił Zabelle. Która wraz z innymi
poruciła Melchiorowi Balassa, a gdy ten Królowę zdradził
r. 1564 Stefan Batory odebrał gwałtem Szatmar jui
po śmierci Królowej

Stanisław Nizocki jeździ r. 1565 był na dworze
Jana Zygmunta Zapolii (kochanek Zabelle)

Jan Honterus (Graf) sławny gramatyk ^{przed} r.
1533 wysłał Zabelle w Krakowie po łacinę.

44
Barbara córka Stefana Wojew. średniogrodz
Kiejs Zapolii zaślub. 1512 + 1515

Iszona Sforajja zaślub. 1518 + 1559

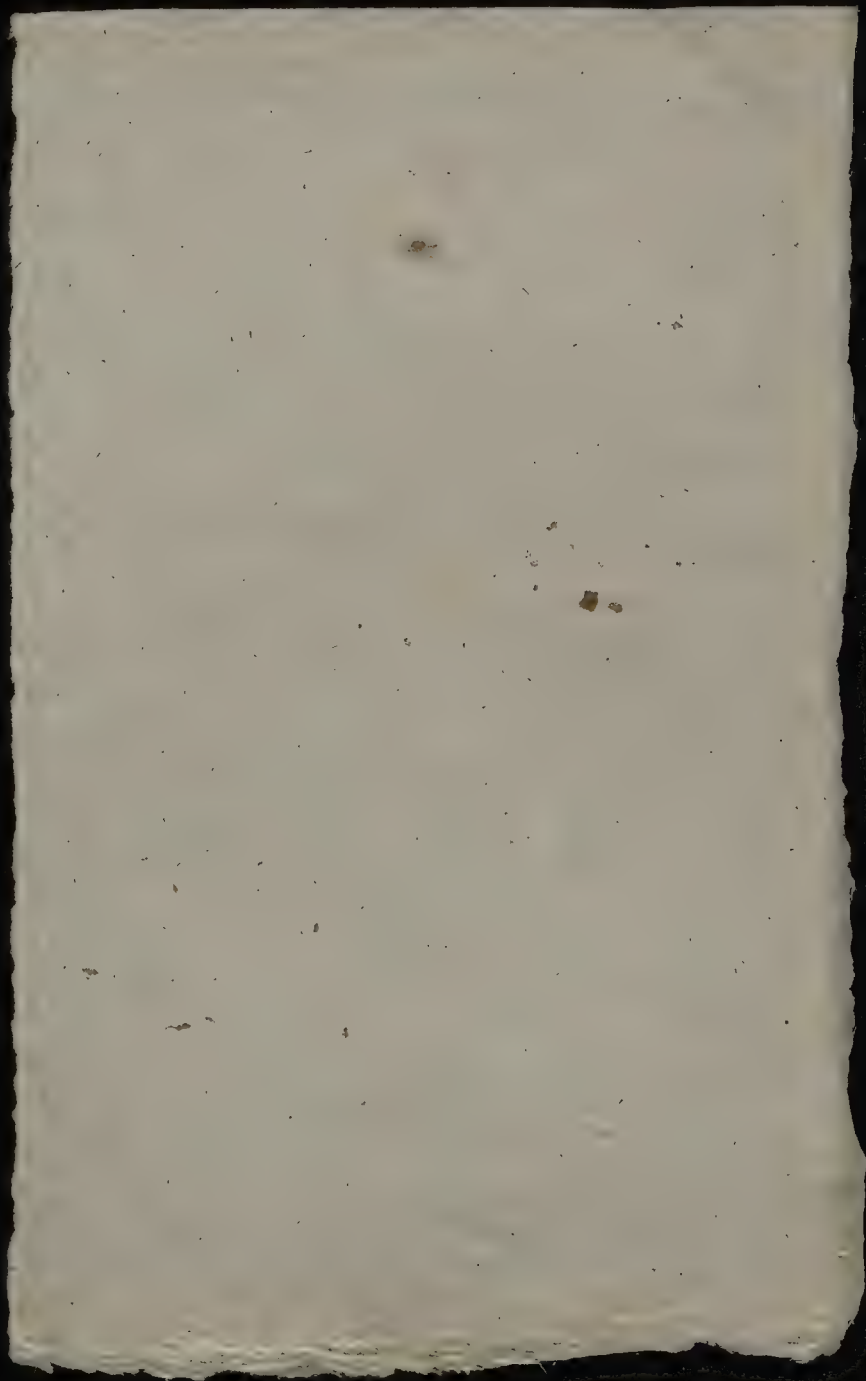
Izabella urod. 1519 zaślub. 1538 Janowi
Zapol + 1560

Zygmunt I + 1548.

Zygmunt Aug. nr. 1520.

Izabella urodz. 15 Calend. Februar 1519
zaślub. na porętku 1539
+ 17 Calend. Octobr. 1559 Alba Julia

Zapolska 1528

Franci

Andronicus Frangivellus był przy Hieronimie Łaskim wogółem
hiszpańskim posłem do Hamburgu 1539 F od Ferdynanda

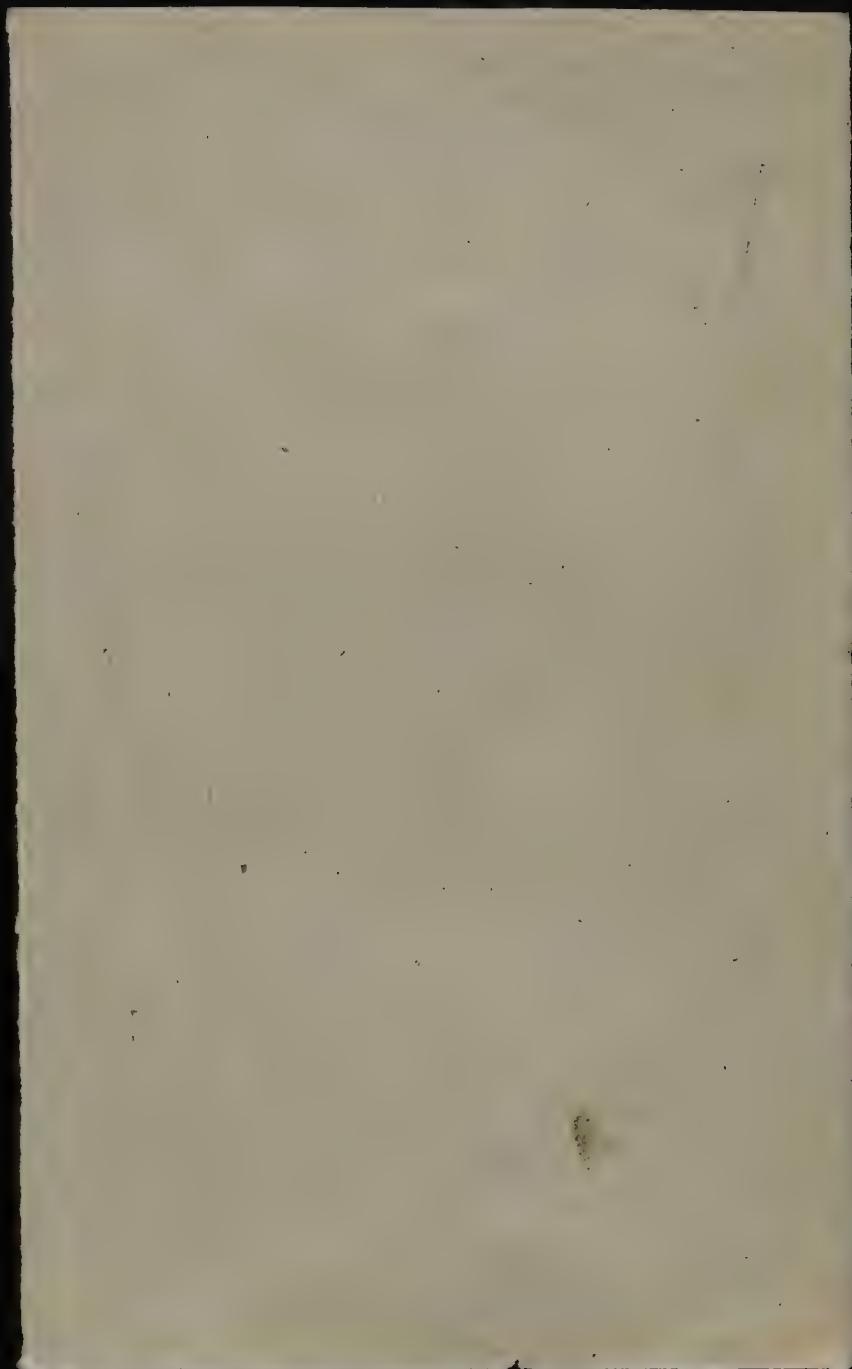
Katarzyna Pereny z domu Frangepani kazała Benedyktowi
Komiathy metożyjczy listy J. Pawła które
1532 u Wiktora Hieron. w Krakowie wysłaty. najstarsza
ora wsg. Książka

F był sekretarzem u Grytke gubernatora Siedmiogrodu
leżył u niego do Łaskiego ¹⁵³⁴ do którego został sekre-
tarem potem dostał się w niewolę Ferdynanda
w której do r. 1538 w Wiedniu siedział

za podeprzenie śmierci Cybaka i Łaskiego Grytkego
wzięto Łaskiego 1534 u Wiktora Hieron. - 1536 przeszedł
w ręce Ferdynanda

Włomowski bpa. Kamieniec 1539 posłanie do papieża
w sprawie Jana Zapolii

Veranzio Anton r. 1546 ^{tajemnym} posłanie do Łaskiego
i r. 1547 z planem ^{tajemnym} zaślubienia Izabelli Krolewiczówny
francuskiej który plan Martinuzzi starał się zniweczyć
(Engel IV p. 97) : 1549 od Izabelli do Krakowa

R. 1540 do Zygmunta d. 22 lipca przybył poseł Jerry Taniak
 biskup warszawski i podskarbi Koronny z wiadomością o
 śmierci Zapolii. Wystał Zygmunt Andrzeja Gamkowskiego
 kanonika krak. do Ferdynanda, że król polski aykol:
 wiek wnuka mituje jako krew swoją wstaje mu do krolestwa
 węgierskiego pomagac nie chce i nie będzie więcej mitując
 pokój i dobre chętności a przeciwko Izabelli z synem
 Ferdynandowi, zalecając — Izabelli radził aby się według
 pakt niebosynka nie za swego zachowała aby się w
 Poudyniu nie zawieszała ale aby pusiwny Ferdynandowi
 Poudyni sama do Francji i do oprawy swej z synem
 jechała wstaje aby syna od siebie odtaczać nie dopuszczała.
 (pag. 526) przybył od Ferdynanda poseł albowiem Zygmunt
 z Heberstyna do Zygmunta I ządając go aby on Izabellę
 córkę swą do tego przymusił żeby z Poudynia Ferdynandowi
 dobrowolnie ustała. "Król Zygmunt na obie strony
 patrzył na Ferdynanda i na córkę swą: jednak jednego
 żądał to jest pokój a tylko żeby córkę jego przy swym
 zostawił i dla tego Izabellę napominał: Ferdynandowi
 radził aby się nie kwapił bo jakow przyiągnie
^{wyżłani dworaniek} ^{Piotr heberstyn} ^{dworaniek} ^{z synem}

R. 1542 pag. 528) dubomisk. wstawił się od Izabelli

powiadał na jejnie w Piotrkowie iż Izabella prosi
 aby po nią posłano bo się jej oławia aby do Konstantyna
 jechała na węgry wis je nie postana nie była.

Cesarz oławiał Izabellę listki: powiat i 12000 genw. zł.
 rocznie.

1546 gdy Jerzy Mniś królowej Izabelli jał Krzywdę
inny: odeprniąc jej po dzierżawie postat 249:
munt I do niego z Poltzi Andrieja Jakubowickiego
który i do turek w tej sprawie pojechał. (Białki
p. 533)

1551 Jerzy Kinstad podskarbi węgierski biskup
waradziński z naprawy Ferdynanda od
Jana Baltyfky Gastalda zabity.

1553 Izabella królowa węgierska i matka Dona wdowa
i z siostrami Izola Anna Katarzyną pannami
i Janem Zygmuntem Zapolią była na weselu
Katarzyny córki króla Ferdynanda rzymskiego
wdową po Franciszku Gonzagu i Zygmuntom
Augustem

1556 Dona do Włoch jedzie

144
Stefan Bradarych, Pereny capitaneus generalis Partium Hung
superiorum i Werbötzi postuję d. 29 Mymia Jhuw
Krakowie

Izabella proz wiana dostata już lipe Nadelgald
2000 ungr. Gulden

d. 7 guli: 1540 rody Jisbyn Zapohi

Zapohia + 1540 d. 21 lipca o 8 rezo

Zygmunt I 1540 wiecj miał na celu frokoj i frustie frug
wrki a nieli korona dla matego, je pyra poto ra dyt
frokoj

Wilhelm Rugendorf oblega Brudzyn

Syne Izabelli Utysrenies Petrovilo, Taisck Werbötzi
i Urban Dat thyan niofa do oborn Luttana

Izabelli wzmie wfrutek mfrasek z Martinuzzim chiala ad je
chao do Polfxi 1548 lez Petrovius ja profemni wftnymet
d. 1549 zjechat od Zygm. Aug. Andrej Lebnydowtzi.
bixkup Kujawtzi dla pogodzenia Petrovius z Martinuzzim
dla utwierdzenia powagi Izabelli Engel pag. 103

Izabella wyjyła 1549 do Krakowa Antoniego Veranzi

Izabella zmwiona przez Doroderyka bix. wacownego Liota Peroni
hrabia wegijska i Werbewia ^{refarke} Kancelarya wegijskiego
zaniesiona 1539 z Kofztown ~~apra~~ wyprawa do Wgciel przez
Hansf. Tarta bix. przemysk. i Liota Okalinickiego Kofstel. gneznijsk.

D. 31 grudnia 1539 Liota Kmita z Wfnijsza wojewoda i starosta Krakow.
marszałek koronny postany do Krola Janutza okoto oprawy
Krolewny Izabelli.

Izabella oddaje Koronę i pałacem i jak Złtarzowski ^{złota} mówi ^{złota} żaden wieje jej
wiecej nikt nie będzie, że jej synowi Bog do pomoze. A. 1547 d. 21
Hugonia razgozono arcykniezię Joanne z Lapola

Do wyzdrowienia z krótkiej choroby synka wyjechała 15 lipca 1557 Izabela
do Kofygi odprowadzał ją do Wilch Martinuzzi, za Wilch
na dniecie nagone Meszes wyruszyła Izabella do Wilch
das Schickfal. Königin Izabella. - z Izabellą odjechał Petrowicz
O karmieniu dziecka Izabelli przed Zaufem mówi Veranzio
(Epistola apud Kotonam X p. 1418 Hammer III p. 224.) a lbowien
Majstath który jest ołtosi wojewoda przedmiedziński rościwał kłasi że
Krol Lapola nie miał potomka

"Zalekła się Izabella tem zdanem fustana, całą noc naradzano
hi na to wreszcie za rada Martinuzzego stała się postużyna. D. 29 Augusta
zefine niemająca roku dziecine Zygmunta Lapolya wiozły w wozie stoużym
mamka: 2 stare damy, Koto wozy byli bradcow Krolowej Marti
nuzzi, Petrowich, Valentin Jöriök, Stefan Verboży, Urban
Dathyanyi: Podmanicki pęty, przyjmowali dziecko
Landshake: Zaufe maszatek nadwozny Krolewny: i poprowa
dzili przed fustana. Za wzięt na ręce Krolewny Petrowicz, lew gdy
go mamka oddała zaust patakao, więc fama Izabella zaniosła
4 Septembra (1541) dostała dyplom od fustana Izabella w którym obiecał tytki
podczas małoletności syna zawiadować jako opiekun węgami

Serdynand nie pisał Izabelli do r. 1551 proto 24 Gaudnia 1551 Krolowa
~~rosta~~ ~~rosta~~ Kofygi wysłała rajprząd Lohorkiego a potem Jerego
Blandrall do Wiednia - A. 1552 upitke poniedzy oprawy odeftat Serdy
nad Izabelli przez Jerego Rakowickiego: Jerego Wernher als
Kofygi. - A. 1552 w ^{Wien} opusztła Izabella wogony do Polki
gdzie mała refte oprawy dostac. z nią pojechał Petrowicz, Michal
Csaki, Lenero Cserei

45
Powiadają że gdy Król Izab. Komisarzom arechykpijsia
Ferdynanda oddaw ała w Kofycah złotą Koronę węgierską
wypaść z niej Knygyska u wrezchu będący Kłórego znalazł
nie mogła być. Knygyska Krolewna Zygmunt syn Zabelki
igrając znalazł a pobiegłszy do matki gdy ją zaniżała
zaśtała, spytał się jej dla czego był tak smutna była: na co
mu Krolowa odpowiedziała: Jakże nie mam być smutna
Kiedym i Koronę straciła. "Nie frafuj się - ręką młody
Kpije - jeżeli nam się coś jej pozostaje. a dobyłszy
Knygyska dodał: Kto wie może do tego Kawatka! inne
cudki powołać. Zifuta się w pewnym wrzodzie
wroga bo r. 1557 stany węg. i przed nią węgierską
do tronu młodego Zygmunta z matką
nie dał herby Zepolion orł polski węg. Horem
z herb węgierski: ^{odmowa} Isabella D. G. A. Hung.
Dalma. etc.
na odwołanie Rok 1557 J. Deaf nobiscum
quis contra nos S. F. V. wie użył i mniósł
(salustiana viciis)
napisał wskazuje ufność jakę st rokana matka
w pomocy najwyższego pokładała.

Utyżeni...

Zeit des Jahres
nachfolgend

in Deutschland im Jahr

1778 J. nach dem Krieg

per

+ w. Pöhlmann in Ost
J. 1896

zahl. 1815 Alexander

Frankfurt am 1796

15 46 Stanisław Odroniewski, mikołaj LiKowtcki jednego roku i
1546 Andrzej Jakubowski leśnik Topor poleśnikowie
do żurek w sprawie Izabelli

46

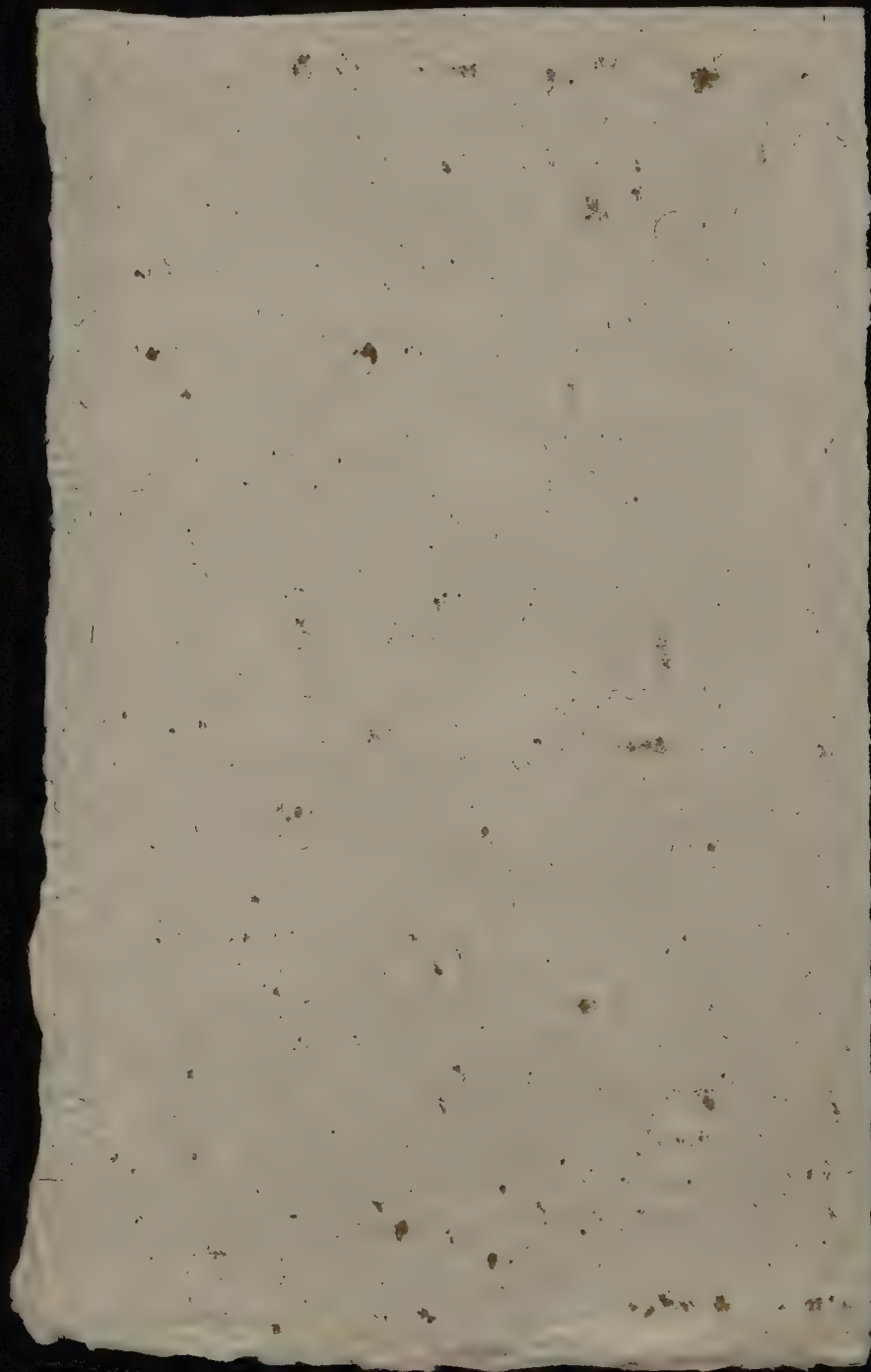

1552 Zabella z Węgier wyjechała do Polki przybyła
w dłym do Krakowa z synem; A gdy
Opolskie proweny matę były Zygmunt
August dał siostrze Janok w Rusi
Knepie w Krakowskiej ziemi a Krolowa
Brona dała Wielun
„ukazata tej fortuna mo^{wa} (na) ta pania Kłora
z wielkiej Krolowej ku temu przybyła nafsowi
nie doftatkowi

Stanisław Stajen: „Aby Krol zbudował
jej dom wraś w Krakowie żeby miała gdzie
mieszkać przyjechałby z Węgier”, jakoż
nie do tego tam dłużej było.

Gdy Zabella Janowi Baptystie hetmanowi wojska
Serdypandowego w Kofuzcach oddawała Koronę złotą
z wierzchu Korony Knyzyk wypadł: tak się ranie
ruszył że go naleśi nie można: i tak Koronę bez Knyzyk
do Serdypana zaniesiono: Kłory Knyzyk dzień matę
Krolewiczek należało: i grając z nim do matki pryncetnej
na pokoj wchodzi pytając przegby się tak bardzo pryncetnej
na comu matka odpowiedziała: „Aż się nie mamy
o co troskać: mój mity syn z tobą nie odzyna Krolowi
i sobie odzyna straciłoby w przyszłości Koronę nawet
złotą: rachować nie mogła. Ażekto dzień: niefrasuj
się matka, mamy tej Korony jeszcze sztukę: a wtożubny
się w zaradzie wyjeżdż Knyzyk złoty mówiąc jeszcze
nie mamy wstąpić: że do tego Knyzyka i drugiej sztuki
wciąć się mogą.

Opolski V p. 540.

Dynastia Królów ~~rozp.~~ domu Jagiellońskiego w Węgrych
wygasła na Ludwiku II poległym w bitwie pod Mohaczem
r. 1526 przez Turków. Królem był Ferdynand portugalski
Córka Królowej węgierskiej siostry Ludwika II poślubiła bratanka
tego monarchy imieniem żony Węgry i Gelby objął

Tronem meksykański Ferdynandowi stronnictwo ofiarowało
Korony Węgier, Janowi Łepoli wojew. świdwiegrodzki.
Chętnie nie mogąc się oprzeć otrzymał wiedeńskie. Dwór musiał
szukać obcej pomocy i udał się pod protekcję sułtana
Solimana. Wkrótce się wojna domowa a Janusz wielki
wymuszenia hasła o Polakach wpadł w związki z Zygm I

Ktorego także wziął za żonę.
Niepodobna jest ten związek dła Kom Ktorey nie dobre wroźgi
oprzyśtych Króla Janusza powodzenia. Stanowisko trójki
Król dat do zrozumienia Zygmuntovi co o tem matczyństwie
publicznie sądziła. Lekka wyprawa dajęz cora niekt on
do Króla ale to nie dosyć wien mi zbuduj ją jeszcze kamie
nie w Krakowie aby miała kiedy gdzie mieszkać.
Dobre radził Stanowisko Król Janusz + 1540 Zabella nie
zdolna była oprzeć się żonowi Ferdynanda I meksykański.
Zygm I mimo przywiązania do rodziny swojej wojny domo
wej w Węgrych rozniecać radził więc cora aby odstę.
pięszy Korony wraz z synem do Polski wracata co one
tę r. 1552 ukończyła.

Umarła Zabella 1550 Syn jej od sułt. Solimana
postrakowany z niewoli cesarza Karola V i brata
jego Ferdynanda że go uwolni Królem.

Umarł Janusz 1571. str. 184.

Gabinet medalów polskich przy Edw. kr. Rzymiński
zr. Berlin 1845. 40 Tom I.

Andersson - 6. 1821.

Andersson m. 14 Aug 1772 (Cape)

Andersson 22 Dec 1823

Andersson 2 Jan 1804 2 Jan 1804

Andersson 1804, 1804, 1804

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Andersson 1823

Izabella ożeniła się w Opolu, leży po kilku miesiącach zmarła 149
Nowojowi rządy w Opolu i wata hi do Polki. qd sie jej
brat dał starostwo Samborskie
R. 1554 emisariusz Ferdynanda w Listtkowie chciał zabici
mtodego Zapolii oto w Winięzi miata być komisarza na ktora
poset wegercki Georg Rakovszki zjechał do Wielunia
1555 w marcu, zbroja był przejęta od Tomassa Nadasdi
leż Królowa Izabella umorzyła całą sprawę.

R. 1556 z siedmiogrodu poset Franciszek Kendi wystąpił
do Lwowa dla prowadzenia Izabelli. D. 23 Septembra
1557 Izabella wyjechała ze Lwowa i 22 ^{octobrac} przybyła do

Klauenburg
Jeżm w Klauenburg 1557 d. 25 November aby Izabella
przez 5 lat prowadziła rządy bo Królewicz miał dopiero
16 lat

Izabella 1557 pojechała do w marcu Bebekka do
Lutjana o pomoc

Kryštof Bato ry 1558 pojechał od Izabelli do Francji
w celu zaślubienia mtodego Jana Zapolii z Księżniczką
Francuską, gdy to nie doszło więc miał pojechać arcyksiężniczce
Johanne. Wstąpił chwała w siedmiogrodzie rządy oddał
synowi a sama ożeniła się w Huszt; w tem celu i o

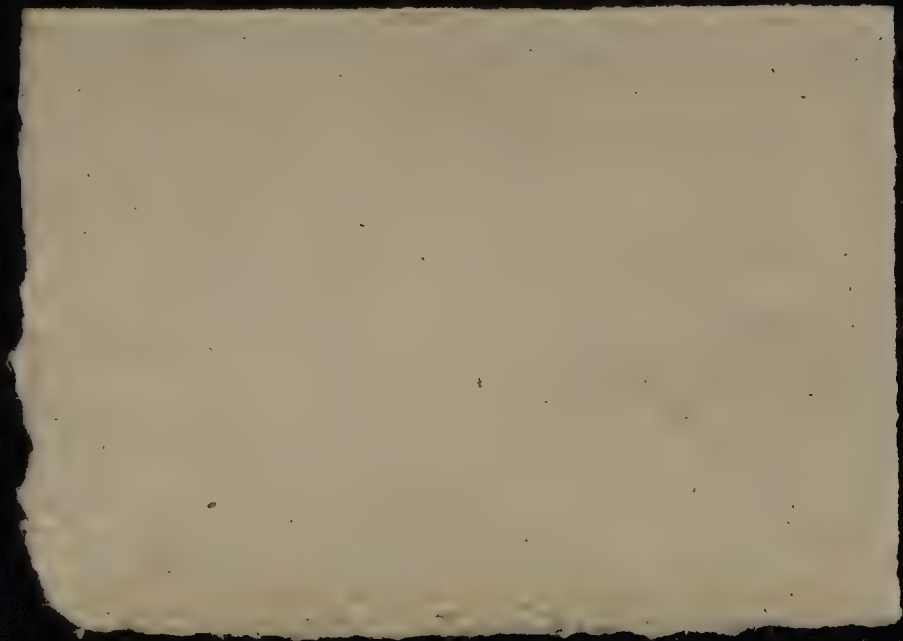
matrzenstwo postąpiła do Wiednie Michala Gyulay gozic
z polskimi stronami Królowi biskup nie poparł
[Jan miał zostać tytulus Króla i być tylko wojewodą
siedmiogrodu podług planu matki, zaślubić arcyksiężniczkę
chorowitą raptem 15 Septembrem 1559 + nie mając
lat 40 już byłam siłą niest walczył z nim Jan z kalt
Guttrinken Linde

Engel Joh. Christ. Geschichte des Ungarischen Reichs
Wien 1814. II Theil. 1527-1657
III Theil 1490-1526.

Hammer Joseph v. Geschichte des Osmanischen
Reiches Pest 1828. III Bd. 1520-1574.
II Bd. 1493-1520.

Tranquilli Bartheni Dalmata Cratio ad
Germanos de bello contra Turcas suscipiendo
Vienna 1841. H^o
Tranquilli Andronii Dalmata: Cratio
Vienna 1841.

50
Izabella Vasaia 1556 die Jovis post novum annum
miata duos: Nicolaus ^(Wassilaud?) Cichowski castellanus
arnoviensis ^(burgabius orator) et Curia nostra profectus (Aula pre:
fectus) Stanislaus Ligiza de Dobrek in ~~Boleslaw~~ Boleslaw
sup^{er} ~~potens~~ noster p^{ro}curator capitaneus noster Prud:
nicensis locumtenens et director janoviensis, Stanislaus
Nieschowsky (Niezowsky de Zrozyca) podskarbi noster
^{Andreas} ^(deyntzky) Henning ^(deyntzky) secretarius Michael Crakius cancell:
arius. Cui fami duorumque byli pr^o n^{ost}ro deopoli
ipso die divi Jacobi 1556. i Albertus nobiscampiannus filii nostri
^{progenitor} ~~in~~ ⁱⁿ Krepicah 1553 po Fr^{an}ch Krolach - W Warszawie 1554 28 lipca
Filiis n^{ost}ris Hieratowici in^{im}os n^{ost}ros David Borzeinski et Jochen
malacki aulici n^{ost}ri

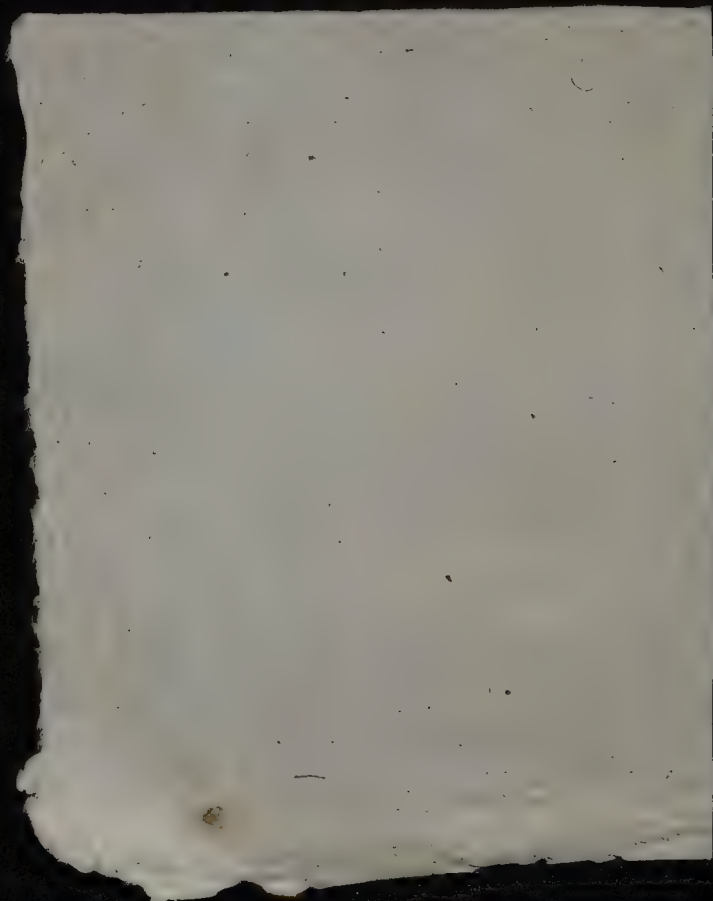
Wolfgangus Bethlenius Histor. Lib. IV. r. 150
n. 151.

Digna foemina quae per omnem vitam tot adversa fortuna,
capibus versata, tranquiliorem tandem regni statum forti-
retur, extremaeque senectutis decederet. Illam splendide
etiam sumptuosam et praeclaram ad regalem munificentiam
fuisse, nemini mirum videri debet, cuius vita in omnem
mundiciem ita erat comparata, ut de luxuria minime
esset suspecta, quam etiam pudicitia commendabat. Toties
e summa invidia in gratiam et favorem potentum
assumpta, e favore vicissim in invidiam deturbata
rerum humanarum instabilisque fortuna, diu spec-
taculum praebuit. Juvenis obata viro, unde viginti
annos nata, coeteros non cultu nisi lugubri, non animo
nisi moesto transegit, cui si quando latum aliquid conti-
git, omnem spem omnia gaudia repente dies unus
in luctum et lacrimas convertit. Caeterum nominis
eius claritudo multis ex causis erituit: patre enim
Sigismundo I... matre Beata... progenera... ingenio
autem et indole ab omni avaritia semper fuit alienissi-
ma et in bene meritos gratissima quos multis honoribus
et divitiis cumulabat. in expediendis rebus arduis
plane virili prudentia et deatitate erat praedita; lin-
guarum Italicae polonicae, germanicae, hungaricae
latinae perita satis concessit Alba Julia d. 15 Sept.
1559. viato ubi rane w. paty Krolewie pochoware w. sp. a.
niatym grobowou 3 rapisem.

Non potuit generi virtus prestantior addi;
nec donis, quibus hac diva Isabella nitet:
Edidit infantem jam de sanguine regis;
Quo duce Pannonii secula tuta gerant.

Franciscus Fogarash episcopus Varadinensis major
piore zotcia zaprawne *Histor* lib. IX tak 19 crano
maluše. Isabella... a patre nihil proter vitam ac
sed a matre mores consuetudinem, naturam accepe-
rat. Proter alios quum Ligza Polono tenerrime con-
vivit choreis ac saltationibus unis suis deliciis
misum in modum se oblectabat ut non vereretur
cum quocunque aulicorum familiarium choreas
ducere. Vno glaciato quo aestato ac hyeme quan-
tum frigidius esse potuit utebatur, interiora
corrupit et nondum agens annum omnino quad-
ragessimum exceffit. Sane magnorum et multorum
malorum ansam praeiuit et filium educatione
institutione sibi similem a patre atque om-
nibus bonis principibus degenerem reliquit.

Izabelli^{re} (grobi^{ek} i jej syna Jana
 Zygmunta Zapolij wólki z białego
 marmuru z płaskorzeźbami historycznymi
 są do dziś dnia w Katedrze w Karlsburg
 w Siedmiogrodzie.

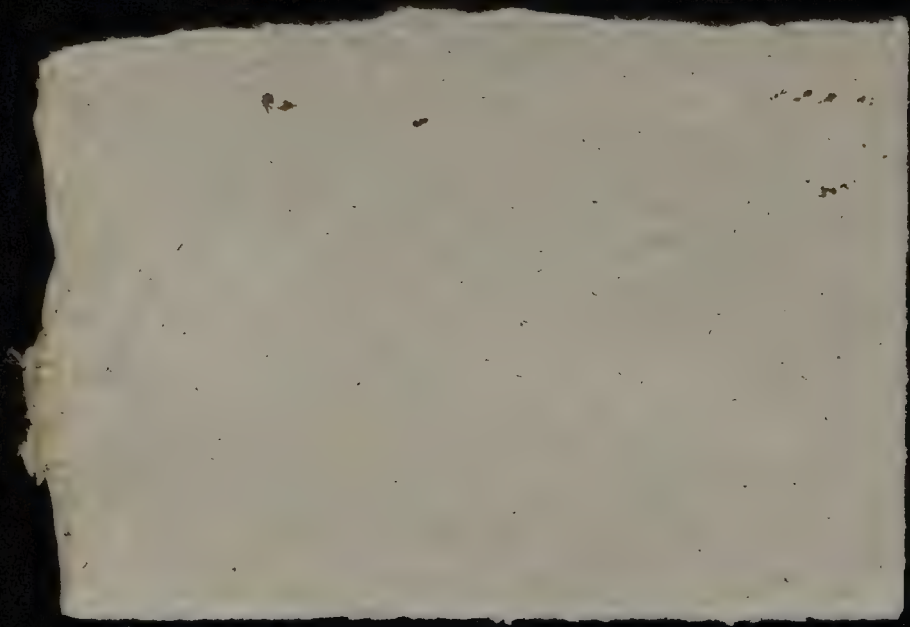
Welki Warad

53

Pratogrod Karlowfki
marof waszeshel

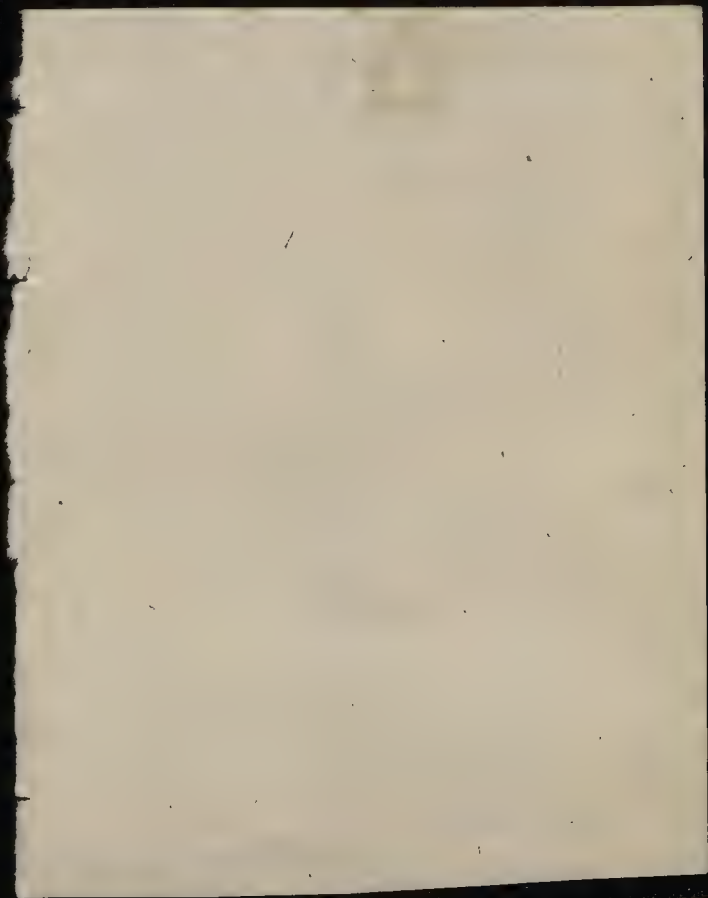
6 gr. $\frac{1}{2}$

8/26/31/4
2/2/3

54

Żofia Jagiellonka córka Zygmunta I; r. 1556
wydana za zięcia Henryka Brunzwickiego zwa-
nego młodzy, w Krakowie, owdowiała 1568
+ 1575 w Wolfenbüttel (gdzie w archiwum Pja:
życym jest jej korespondencja po polsku z
siostrami, z bratem, z Janem Zapolskim, pryma-
sem Michałskim, Mieleckim, Sieruckim, Banym,
Żofią Łaską, zięcią z mściawia Zbaraską i t.p.
nagrobek jej w kościele w Wolfenbüttel w janie
wprawiony. przedstawia ją wypukło rzezbioną
z kamienia, postać i szaty malowane i złoczone
na fuzji zawieszony klejnoty złoczone z liter S. H.
napis: Von Gottes Gnaden Sophia geborne
aus Königlichem Stamm Pohlen. Herzogin
zu Braunschweig und Lüneburg (reżyta zakry-
ta tawkami.) Ob. ^{Gazeta codzienna} ~~Warsz.~~ 1856 n. 34.

Dnia 6 Czerwca r. 1598 podczas ~~zabaw~~ wesela króla
~~Zygmunta~~ Zygmunta III z Anną artyxięzną rakuską w so-
 botę wieczór wystawiano na zamku Krakowskim z przedziw-
 nym kunsztem rozmaite kosztowne maskary. Najprzód poka-
 zat się wspaniały wóz królewski na którym cztery cnoty: Roz-
 tropność, Wierność, Sprawiedliwość i Duszność siedziały. Za nim
 widziano mgły Zwikotaja Wolskiego miecznika Koronnego a
 potem żółty Zygmunta Zaryszkowskiego starosty Piotrows-
 kiego. Akteona którego wstanie nosy rozczapnate przedstawia-
 li: Stanisław Stadnicki, Daniłowicz, Krasicki i Teodor Lacki;
 Neptuna zaś ciągnionego od delfinów przywiedli na środek
 Krzysztof Dorohostajski Monwidowicz uczeń (dyskut) litew-
 ki i Bpaliński ~~stolnik~~ stolnik (inifor) Koronny. Stanisław
 Ziński wojewoda Łęczycki pokazał Orfeusza który z żalu
 po utracie swej żony występował do piekieł, aby ją z tamtąd
 muzyką swą wybawić; co też bardzo było słowne gdyż wta-
 nie na ten czas Ziński śmierć swej żony opłakiwał. Za nim
 szła Wiśta z nimfami Piotra Zaryszkowskiego starosty chełms-
 kiego a całe widowisko zakończył labirynt Biemojewskiego.

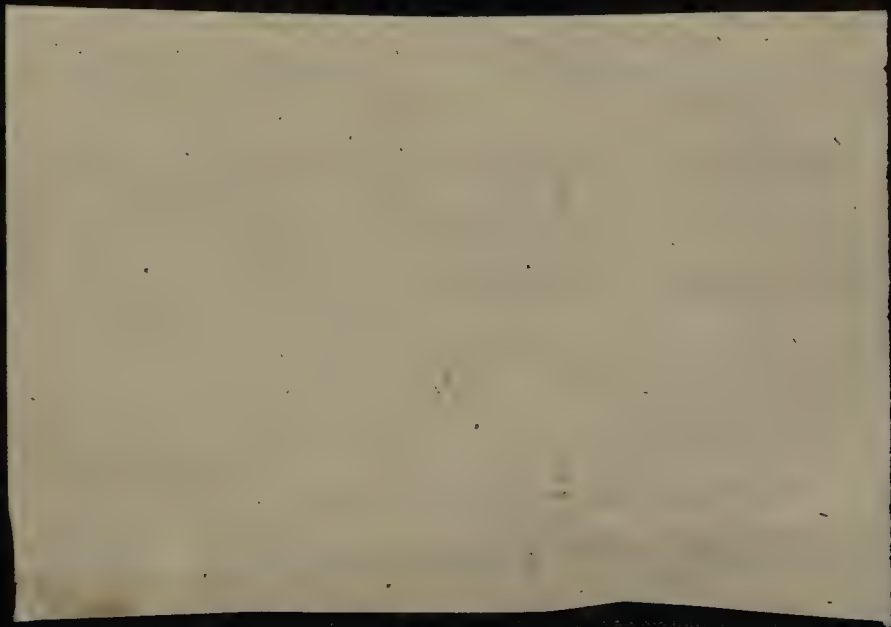
Narajutrz w niedzielę na rynku były turnieje rycerskie,
na którym się Królestwo oboje i Królowa Szwedka przy-
patrywali. Było tam kilka sztucznych przedstawień mia-
nowicie sztuczne ognie i strzelania Piotrowskiego i Biekie-
rza, Hydra stolnika Koronnego, Tryumf Persenora cesarza
litewskiego, Wiosniak Stanisława Stadnickiego, Gość ognis-
ta Piotra Myszkowskiego starosty checińskiego, ciągnięta ~~przez~~
od krokodyli. Przybyli wreszcie w ubiorze perskim Jastowiecki
starosta Jniatynski z Siemnowskim cesarzem Koronnym za
którymi szli murzyni pusznie przyzbrojeni. Zaresze osiem zbroj-
nych kopijami na siebie nawzajem: Ziewiadowski z Zawiszą,
Koryciński z Wirowskim, Górski z Zaboklickim, Karkows-
ki z Turzowskim. Było prócz tego wiele innych do tych zabaw
gotowych, lecz król z powodu nadchodzącej nocy koniec całego
widowiska kazał zakończyć.

(Reinhold Heidenstein)

Lezylia Renata co soboty wizytowała Jędrzej-
tę i widząc ubogiego na mieście kazała go przy-
mywać ~~was~~ Karolę i dawała jej pieniądze.

Aufnahme als Bürgen für ihre Zukunft hin-
zutretenden zweiten Jahre ihres Bestehens
Zutreffen der jüdisch-religiösen Angelegenheit
Der Preis des Jahrgangs dieser
(Mthr. 2. 9 Ggr.) festgesetzt.
Vollständige Exemplare b. N. 5616
in geringer Anzahl vorrätig.
Die unterzeichnete Buchhandlung er-
kannnehmen, und bittet zu diesem Ende den
Zustellen zu wollen.

Jan Kazmierz d. 14 septembra 1672 sekretnie zaślubił
 Francoise Mignot wdowę po Francois de l' Hôpital.
 była najprzód prawką w Grenoble i poszła za radę
 miejskiego, potem za marszałka de l' Hôpital
 który był gubernatorem Delfinatu na koniec za króla
 Towarzystwo jej było przepowiedziane - mówi Gourville
 umarła w stanie biednym i w nędzy
 Jan Kazmierz + 1672.

Maria Ludwika

Królowa polska

Maria Ludwika córka Karola Gonzagi księcia Miwernej we Francji i Mantui we Włoszech oraz Katarzyny księżniczki Lotaryngów. Kiej urodziła się we Francji d. 13 sierpnia 1611 r. Rodz. włoski. Gonzagów panował od r. 1433 w księstwie mantuańskiem; dopiero ~~ona~~ ~~ona~~ w drugiej połowie XVI wieku Ludwik Gonzaga jeden z trzech synów Fryderyka II Gonzagi księcia mantuańskiego osiadł we Francji, gdzie pojął za żonę Henryk ^{III} księżniczkę Kluwii, Miwernej i Khetelii Awarzy i z oraz ulubieńcem króla Henryka IV. Syn tegoż Karol po śmierci ojca r. 1595 mianowany gubernatorem francuskiej prowincji Kampanii, ożenił się z Katarzyną księżniczką Lotaryngii, która mu trzech synów i trzy córki urodziła. Synowie w młodości wkrótce po sobie zmarli; z córek zaś najstarsza Anna Maria z rozręku i dowcipu zaręczona została Edwardowi księciu bawarskiemu i elektorowi falcgrabi renickiemu. Została Maria Ludwika utraciwszy wczesnie matkę (r. 1618) oddana została na wychowanie do swej ciotki księżniczki de Longueville bawickiej przy dworze w Paryżu. Dowcipna, zaradczą wdziękami, lubiona od królowej i księży, spokrewnionych, była o zdobą jednego z najświetniejszych w owym czasie dworów europejskich, w którym tak zwana cywilizacja i ten dobry obyczajów król był; pokazywano ją dumnie pośtom zagranicznym jako koczowniczą perłę i przystępną ~~główną~~ chlubę Francji. Wykwintne sąlony pani Rambouillet w których się wzięła z dowcipu i nauki Awarne ~~ciotki~~ ~~ciotki~~ Awarne na całą Francję osoby gromadziły, otwarte także dla Maryi Ludwikowej nadarzyły jej sposobności ^{przeprawiania} ~~przeprawiania~~ (z najznakomitszymi owego czasu męzami jakimi byli kardynał Richelieu, książę Kondeusz, Lorraine, Bossuet, Bralherbe, Balzac, La Rochefoucauld oraz niewiastami jak pani Sevigné i t.p.; od tych to osób nabrała młoda Maria Ludwika

dosić wreszcie tego polotu i tej bystrości umysłu, którym różnił się
tytu zwoleńników zjednać sobie zdolatą. Wdziński jej podbiły serce
Jana Chrzciela Gaston księcia Orleanu ~~elast~~ rodzzonego brata
Ludwika XIII dopóki rod gwirów wpływem swym tych związków
nie ~~pierwał~~^{zwierał}, wskutek których nawet Maria Ludowika więzie-
nie ponieść musiała. ~~Memoires de Marolles.~~ (ob. Mémoires de Marolles. Amsterdam
1755 T. I pag. 303). Dwór francuzski ceniąc jej przymioty zaczął
się nią troskliwiej opiekować i wszelkich r. 1635 dokładał staran'
aby ją wyswatać za Władysława IV króla polskiego. Świadomości
wszelaki roz skutku tą razą owe starania, bo Władysław IV
zbyt systemie ^{jezuickim} dworem Habsburskim potężony związekami
zniewolony był niejako zasłubić Cecylię Renatę córkę cesarza
Ferdynanda II. Chcąc zawiedzione nadzieje d'Annay Ludowice
~~współ~~ w uszy przynajmniej wynagrodzić, oddał jej ^{król} Ludwik
XIII po śmierci ojca (r. 1633) księstwo Bivernii w posia-
danie. Wtem to właśnie czasie Maria Ludowika przebywa-
jąc na przemian ~~to~~ w Bivernii ~~to~~ w Paryżu zaznajomiła
się z Henrykiem Cinq-Mars wielkim koniuszym dworu
francuskiego; serce Annayi Ludowiki wkrótce miodościc dla
tego ulubienca Francji rozgorzało. ~~Wielka miłość~~ Lawrost-
ne losy zbyt wreszcie przerwały złoty sen miłości po którym tylko
gorkie pozostało wspomnienie. Cinq-Mars albowiem chcąc stru-
czyć dumę rogiego ministra, zanadto względem Ludwika XIII ufa-
jąc, stanął na czele tajnego spisku uknute go na dworze francus-
kim w celu znieszenia tyranii Richeliego. Przeczorny kardynał
umiał jednak rozsądnie uniknąć przygotowanej sobie burzy,
którą Cinq-Mars głową ~~na ciele~~ w dipnie ^{tragicznej} przapisał.
Ostatnie słowa niecierpliwego kochanka i pamiątka smerci jego
na rozstaniu przez miecz katowski zamienity życie dworskie Maryi
Ludwiki przez czas niejaki na życie ^{vamotne} ^{smutku} poświęcone probożnej boleści. Chciała
nawet całkiem dwór opuścić i zamknąć się w klasztorze Port-Royal,
ale przyjacieli i rady Królowej rejentki Anny, ukończyli pierwora
gwałtowną bolesć. A wkrótce przyjmując we Francji z polecenia
Królowej wygnaną Królową angielską Henryettę Marię żonę Karola
I a córka Henryka IV króla francuzkiego, gdy u stoja ołtarzą try-

ich razem płynęły, zapomniata na chwilę własną boleść dla cię-
 nia przyjaciółki, od której użycie się mogła jak drwić swiętą ko-
 ronę królewską, która często w koronę męczeńską zamienić się może.
 (Ob. Grangier de la Mariniere: Zdobyć Warszawę przez Szwedów
 r. 1656 opisane w listach królowej Maryi Ludwiki w Bibliotece wapp.
 1891. Tom III ff. 191). Od tej to chwili nabrąta Maryja Ludwika tej ^{włoszyskiej} ~~czepki~~
~~bielizny~~ i tego karku duszy z jakim w dalorem życiu wszelkie przeciwnie-
 stwa znosić i wszelkim niebezpieczeństwom zapobiegać umiała. Wrod-
 zonego tłoku nieczuła nie upadła na duchu, lecz owszem umysł jej wi-
 szego męstwa do pokonywania trudności nabierał, tak iż wkrótce
 zbiebiając własnej dumie sama o sobie mówiła: „iż się na królową
 urodziła”. (Ob. Jean le Saboureur: Histoire et relation du voyage de
 la reine de Pologne et du retour de la maréchale de Guébriant
 Paris 1648). Jakosi istotnie r. 1644 po śmierci Cezyli Renaty Władys-
 ław IV król polski uśmierzony intrugami kardynała Mazanina, oraz przekupionemi
 podreptami sekretarza ^{ikoneńskiego} ~~jego~~ ^{dominika} Donkalinskiego, który wychwa-
 lał, jak wdrisane uciechy z ust słiznych Maryi Ludwiki płyną,
 „i że wszystko co tylko jej ręka nieczuła albo język miśki wygłaszał:
 „tuje, naprzedniajora, Taw, bierz”, ^{złoty} ~~złoty~~ Maryja Ludwika jako królowa
 niezna ~~złoty~~ francuskiej i prynciarskiej córki Ludwika XIV za żonę. Gdy
 jej ukazywano malowany wizerunek ^{Władysława IV} ~~złoty~~ ^{złoty} ~~złoty~~, zaczęli
 w celu ohydzenia niektórzy Francuzi ~~złoty~~ ~~złoty~~ z zbytnej otyłości
~~złoty~~ i północy podgarla przegożłego matronka dowcipy
 stroić, lecz niegraziła się tem wcale żona Ludwika, wiedząc iż korona
 zdobi głowę Władysława: d. 26 września 1645 w obec ~~złoty~~
 wyśtanego w tym celu pasty Gersharda Denhoffa wojewody pomors-
 kiego podpisał Ludwik XIV umowę ślubną w zamku Fontaine-
~~złoty~~ Bleau mocą której dla skojarzenia tym ciężej pny-
 jawni między Francją a Polską wydając Maryja Ludwika jakby włas-
 ną córką („comme si elle estoit sa fille” ob. Dugiel Cod. dipl. I ff. 469-
 473) za Władysława IV wyznaczyła jej posagu 700000 talarów
~~złoty~~ ~~złoty~~ ~~złoty~~. D. 6 listopada
 1645 odbył się w Kaplicy zamku królewskiego w Paryżu uroczysty
 obrządek zaślubin: błogosławił związkowi legat papieski Jan de Torres
 arcybiskup adrianopoliński, przyzem osobę Władysława IV zastąpił
 krzyżof z Borina Opaliński wojewoda poznański w towarzysztwie
 Władysława Leszczyńskiego biskupa warmińskiego zastępował. ~~złoty~~
~~złoty~~ nadzieja bliskiego ozdobienia nowych skroni blas-
 kę

*) „Spętyły radości królowej polskiej gdy przybyła do stolicy królestwa i
ujrzała króla matronka swego. Pan ten aże wielki i waleczny monarcha
stojący był naówczas podagry, i już nie młody i niezmierne otyły; niebyło
wzrostu wielkich okazywano i królowa wjechała prywatnie. Dla pierwszego spoj-
rzenia nie znalazła jej tak pięknej, jak powiedano; i chorzaty przyjął ją
w kościele na krześle, z którego się nawet nie podniosła. Zbliżywszy się do
niego uklęknęła i pocałowała go w rękę. Przyjął król te powitanie bez okaza-
nia najmniejszej uprzejmości. Poważnie tylko patrzył na nią i rzekł do
stojącego przy sobie pustos francuskiego pana Oregy: Taz to jest ta wielka
piękność o której tyle powiadaliście mi cudów! Postrępnym do obojźności i
ozębki jej, męzka ku. Dłie, królowa tak się zmierzsała, iż pomierzała to a pnytem i
tak to... nie użęg z król - dawaj się mieć. Tuzności nie bango i z nęg, użęg.”

Il (Lamistniki) peni de trotk
ville)

tak zwane przez siebie jarzmo małżeńskie wspomnieniem godności
swej królewskiej, zbieraniem skarbow oraz jednaniem sobie stronnictwa
aby na wypadek śmierci męża nie utracić pozyskanej korony. Ściera-
wiedza się też w swych orzekwaniach. Po śmierci Władysława IV w
miejscu na Litwie d. 16 maja 1648 rozstę, zabici dworu francus-
kiego ~~osadili na tronie polskim~~ oraz pieniądze królowej wdowy
osadili na tronie polskim niedożanego brata Jana Kazimierza,
który po koronacji swej d. 23 stycznia 1649 w Krakowie odbył za
porady Jerzego Ojolińskiego kanclerza na ~~która~~ jako także i królowa
wdowa wpływała pojął d. 1 marca 1649 w Warszawie ~~osadili~~
za żonę swą wdowę po bracie zmarłym Maryję Ludwikę, chcąc tym
sposobem pokazać wszystkim narodom niezmienną wolę swą do
chowania przyjaźni między Polską a Francją zawartej. (Ob.
E. Laurynski: Portofolio Maryji Ludwiki. Poznań 1844. T. I. str. 38)
Ślub odbył się w Warszawie za pozwoleniem papieża Innocentego
IX na porzątku maja w Warszawie nie bez sarkania publiczności.
Weselnym godom królewskiej pary przyswisały tunc palących
się grodów i włości ukraińskich by jakie złowrogi pochodnie
a wieści o rzeziach dokonanych przez rozruchane koczactwo i pozo-
gach wznieconych ~~palących~~ takie sprawiły pomiędzy ludem przeraże-
nie iż według Słowa Albrykta Radziwiłła - wszyscy by byli niekli;
gdyby się tylko garstka kozaków w Warszawie była pokazała.
(Ob. Łamistnik Stan. Albr. Radziwiłła wyd. przez Laurynskiego T. II str. 335)

**) W drodze zaraz do Łodzi można się królowa rozgniewała z powo-
du sukien i futer, które jej w darze Władysław IV przez swego koniu-
szego Platemberga na przeciw postat. „brato co przed śmiercią s. p. le-
„cyli denaty porobiono te szaty w Litwie dla dam i francymeru kró-
„lowej, dla znaku lepszego na każdej przyszyta była karta, która
„szata której damie przynależę. Gdy po śmierci królowej szaty te zos-
„tały w skarbie, król je teraz na przeciw postat. dla szaty królowej
„nie odpuszcza karty z imieniem panny Ekiemborg o której ślania
„Ludwika z cudzej dawno wiedząc powieści żeby miała mieć z królem
„prywatne porozumienia, wpadła w złość, rozumiejąc, że jej to na obelgę
„urzyniono, albo też ona sobie roionano; co królowej różnemi rayami
„z głowy wybijano. (Dziennik Stan. Prociwina w rękop. pod r. 1645). — Dziśkol.
„wiek i damę Maryję Ludwikę cnota także nie rozwodziła w tej mierze wolną była
„od rzetelności; krążyło bowiem jeszcze przed zamęciem w Paryżu satyryczne o niej przysłowia:
„loyse maria genit faiem pietam, mentem fictam, et virtutem non deo strictam. Ob. Bohmisch
„t. 1. str. 19)

[illegible]

wojenna i wśród gradu powstoków nie schodzi z placu bitwy.
 Wiekoszący lat pobytu swego w Polsce przeprowadziła wśród wojen:
 wy wojennej i na takturę z miejsca na miejsce. Podczas zajął: 12 Kozakami, Tata-
 tej wojny z Szwedami. ~~Wtedy~~ nierozważny ^msupotł Jan Kazimierza ^{ni, Szwedami} i Szwedami i Szwedami
 r. 1655 ~~została~~ ^{przewodzonej}, odrywkata Maryja Ludwi-
 ka z nieustychaną żęcanością wielu stronników których pierwsza
 chwila nieukontentowania oddała w ręce Karola Gustawa Króla
 szwedzkiego; niedostatkowi skarbu Koronnego dla zaciągania
 wojska zaradziła przez zastawienie klejnotów swoich i zaciąg-
 nienie pożyczki pieniężnej od siostry swej Królowej Anny Jele-
 grabiny reńskiej; dla podniesienia ducha posyłała zaufanych
 ludzi do wszystkich miast polskich, zachęcała chwytających za orze-
 i z wódrami nieprzyjacieli nawet w celu wybadania ich zami-
 rów sekretną zawartą korespondencją. Dla dopięcia celu miasta
 zawołała na ^{zadanie} przygotowaniu niewyuczerpaną obfitość planów i rad, na któ-
 re by się ^{zadanie} przystąpiło na tak łatwo nie zdobył. Pomimo iż o zgromadzeniu
 dostatków dla siebie dobrze pamiętała, niewypuszczała ^{z swej opieki} z swej opieki dobro-
 czynników i sierot; rozdrobniła dla duchowieństwa katolickiego umiała
 żęcznie godzić pobożność chrześcijańską z ~~zjawiskami~~ ^{zjawiskami} bez przesady
 dyfanatyzmu z życiem światowym co też ją zrazu, lubo niestępnie,
 u papieża Alexandra VII w podejrzenie wprowadziło, jakoby z całym
 doorem zasadom Jansenizmu sprzyjała. (Ob. Collect. des mémoires relatifs
 à l'hist. de France par M. Petitot. Tom XXXIII p. 68 - Portofolio Królowej
 Maryi Ludw. T. I str. 184.) Pomnikiem jednak chrześcijańskiej poboż-
 ności ~~jest~~ ^{jest} dotąd ~~klasztór~~ ^{klasztór} w Warszawie ~~zalegający~~ ^{zalegający} fundowany przez
 Maryję Ludwikę klasztor panien Wizerunków które r. 1654 z Franciszką
 Polką wprowadziła. (Ob. Polskie Wizerunki czyli historia fundacji pierwszego
 klasztoru zakonnic Nawiedzenia P. Maryi w Warszawie, Tomazyna z Franciszką
 przez Ludwika Jaszczyńskiego. Rzym, w druk. Propagandy 1849, 8°)
 Obok tych cnot i świętych przymiotów spotykała ją ~~z~~ ^z już za żywota
 wielu przywar ciępką nagana. Caillet (Sienkiewicz Skarbice hist. polsk.
 T. I str. 368) powiada o niej iż przy dziwnej taturze z jakimi stronnictwami
 sobie jedna, dla ^{tem}średniego dopięcia zamierzonego celu lubiła pomi-
 dzy sobą waćnić strony zdradzając powierzone sobie przez nich tajem-
 nice, uciekając się często do kłamstwa. Nie mając wale
 przywozienia do kraju którego była Królową pogardzając nawet ~~ogrom~~
 z narodowości polską, ~~zawracając~~ ^{zawracając} gorliwie zgubne obyczaje i zwyczaje

Główną potęgą Polki -
jak powiada Kochowski
(Elin. III. §. 274) w Kolonii
Francuskiej zamienić usi-
łowata.

~~Wszystkie te rzeczy~~ przenosiła na dworytko Fran-
cuzki, swój kraj, rodzinny, jej interesom poświęcała wszystkie Logardza-
jąc narodowości polską, rozszepiała gorliwie zgubne obyczaje i zwy-
czaje francuskie *) które później wielu niecierpliwych stały się zrodem
dwoj polski intrigami podstępami i nierzetelnością zarażony i kraj
na niebezpieczne stronnictwa podzielił. Dla tańszejzego dopięcia
~~tego zamiaru~~ ^{zwiększenia liczby wojenników i galonier} francuskie panny dworu swego: pierwszemi
osobami w kraju. **) Zaprowadzenie peruk, fryzów i innych elegancyj
francuskich winniśmy Maryi Ludwice. Chciwość ~~złoty~~ ^{złoty} rebrania
skarbu spowodowała ją do sprzedawności urzędów, stąd też wielką
zawziętość miała przeciwko głodnym Łaski królewskiej:
mianowicie podczas wojny szwedzkiej wiele szlachty którą zora-
dziwszy kraj własny prześli byli na szwedzką stronę, chcąc zo-
wować przyskac przebaczenie i względy, udawało się ^{przez} protekcję
Maryi Ludwice. Nadwierzając nawet ^{przez} drowie ^{przez} podstępnych dniach i notach
- jak wspomnieliśmy Łaski ^{przez} (Reg. rękop. J. Ch. Łaska §. 241) - za krótką w
senatorskiej radzie, żeby widziała i chorowała ja ko też stawiają ci którzy gę-
swoją do promowania jej jakby najbli.

*) Francuzka Maryja Ludwika wprowadziła w posagu z sobą do Pol-
ki z Francuzi znaczny lubz dam i sług a z niemi rozmaite
francuskie przywary i niecnoty które pod zwyciężajnem nazwiskiem
"Kię francuskiej galanterji ciekawemu i lubieżnemu rovia:
"tu sprzedawano." (Ob: Polnishes Staats-Protocoll 1698 str.
18.)

**) Z francymern królowej zaślubione zostali: Maryja Kazi-
mira de la Grange d'Arquien Janowi Zamojstkiego a po smier-
ci tegoż Janowi Sobieskiemu, Eugenia de Mailly-Lascaris
Krzysztofowi Ładzi Kanclerzowi litewskiemu, panna de
Lussé Dorichalowi Ładzi, panna Langeron Kasztelanowi
połockiemu (połockiemu?), Katarzyna Gordon de Huntli Ję-
drejowi Worsztynowi referendarzowi koronnemu (którego wy-
pojął także francuska królowa de Chevreuse) (Ob: Salvand-
y: Histoire de Jean Sobieski ed. 1844. pag. 126)

znita też same propozycje dwunastoletniemu synowi Jerzego, króla
Koracego krócia redmiogrodzkiego i wtem to celu, ^{z tego krócia} ~~z tego krócia~~ nawet wozem
polskiego wojska oszczędnac pokonanego już wczęci wraza ożegzany.
Smutny koniec La koracego stanął tym zamysłem królowej na przesze-
kodzie; wtedy to niewyzerpana w knowaniu planów Maria Ludwika
zwróciła oczu na rodzinę Francuzą i wozelkami witami pra-
wota aby krócia Kondensa albo li też syna jego krócia d'Enghein,
a nawet w razie ostatecznym którego kolwiek z synów krócia
Longueville na królestwie polskim osadzić; w którym to celu
nawet dla lepszego porozumienia się tajne poselstwo r. 1659
do Francji wyprawita. Zamiar ten tajnie utrojony, miał być na sejmie
r. 1661 wykonany za pomocą przekupnego stronnictwa
na którego czele Mikotaj Przymowski kanclerz kor. Krzysztof
Pac kanclerz litew. ~~Stefan~~ Władysław Rej marszałek dworu
królowej, Andrej Smorsztyn referendarz koronny, Stefan Wydziga
biskup warmijski oraz wiele innych stali. Sam nawet niedole-
ny Jan Kazmierz dla spokoju matzieskiego zezwolił na niego
i zebrany stanom na sejmie potrzebę obrania ~~sejmiku~~
za igwota swego następcy tronu objawił. Wie odnięty wozelko-
i to razę intrygi królowej pożądanego skutku; oparł się im jaw-
nie Jerzy Dubomirski marszałek wielki koronny posiadający
wielkie u szlachty i w wojsku zaufanie. Zapalerywa królowa
za niepowodzenie się planu całą zemstę swą na Dubomirskiego
wylała i zabiegami swoimi tyle u dworu polskiego wyrobiła,
iż krzywym sądem sądzami oraz przekupnemi sioiadkami
Dubomirskiego ^{jako} ~~za~~ podburzyła wojska woickowego i zdray-
iż kraju na karę śmierci i utratę dóbr ~~zawarła~~ pomimo prośb
papieża i cesarza rzyckiego skazała. ~~Wyprowadziła~~ Krok
ten niesprawiedliwy stał się przyczyną wielu nieuzgry, za-
burzeń i zgubnej wojny domowej, która się z wstydem i wozęb-
kiem powagi panującego, porażką wojsk królewskich pod
mątwami i upokarzającym pokojem pod Łegonicami r. 1660
zawartym zakończyła. Czynnem tym niezgryta na siebie Maria
Ludwika nienawisć prawie całego kraju. Ubożliwiona dawniej
dla okazanego meztwa * królowej, zaigryta woić Juria francuskiej

i ~~niepodobać~~ piórnami satyrycznemi oraz wyidealnemi obrazami
mi podawać w ohydzenie.*) dzieńoprześtała wreszcie koź swych in-
tryg, dopóki śmierć — jak się wydzga jej pochwalca wyraża —
„nie rozwiata jej zamętów?”

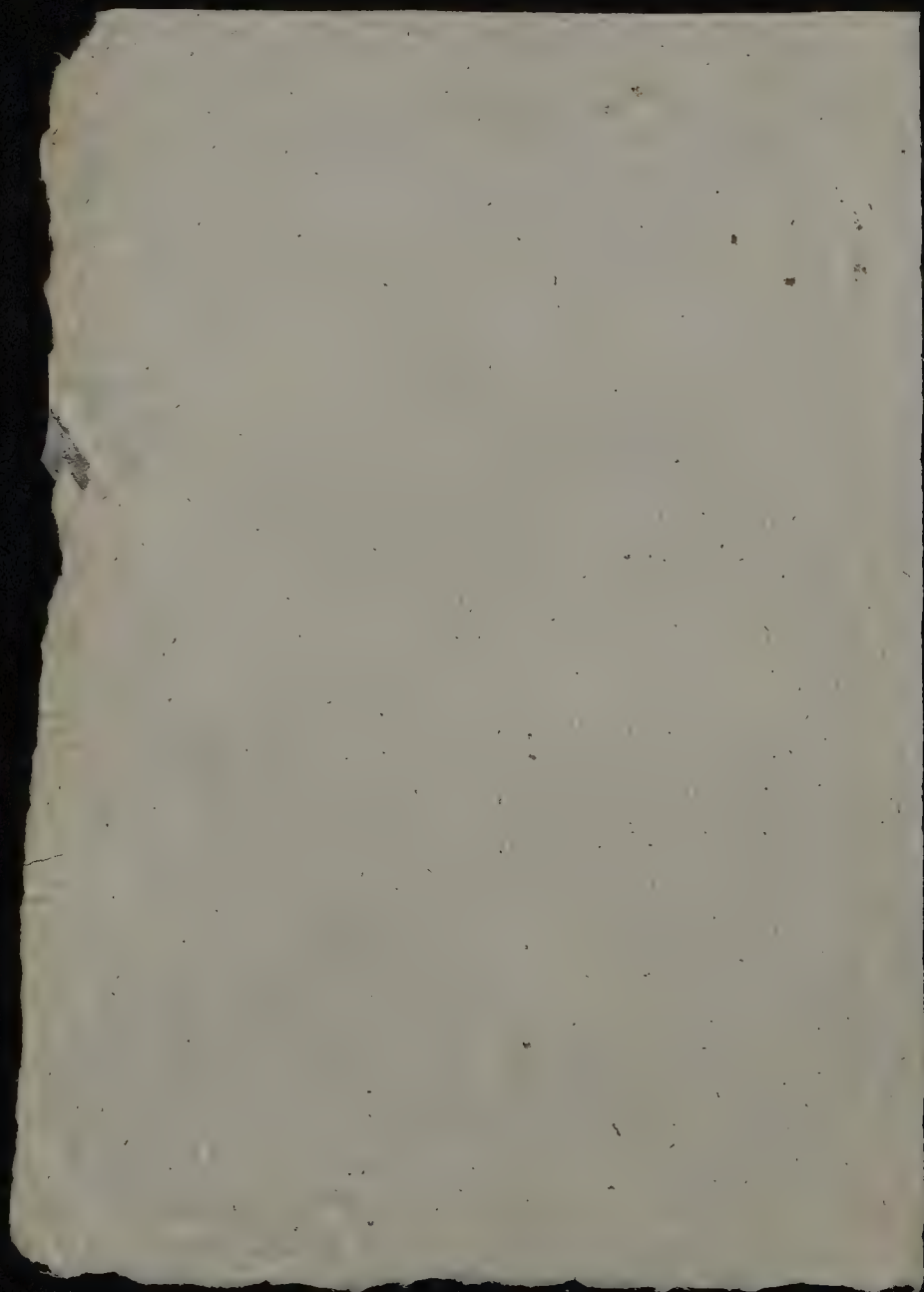

"Diese französ. Maria nun brachte ein
großes Heiraths. Gut aus Frankreich in
Polen: eine große Sorte von Dämen
und andern Bedienten auch zugleich
vielerley französische Lafter und
Tugenden: so unter dem gemeinen Titel
der französ. Galanterey der Neu-
gierien und lufternen Welt verkan-
fet worden. - Ja die Franzosen zu
Paris hatten dazumahl bereits von
mehrgedachter Princessin folgendes
Dilettum:

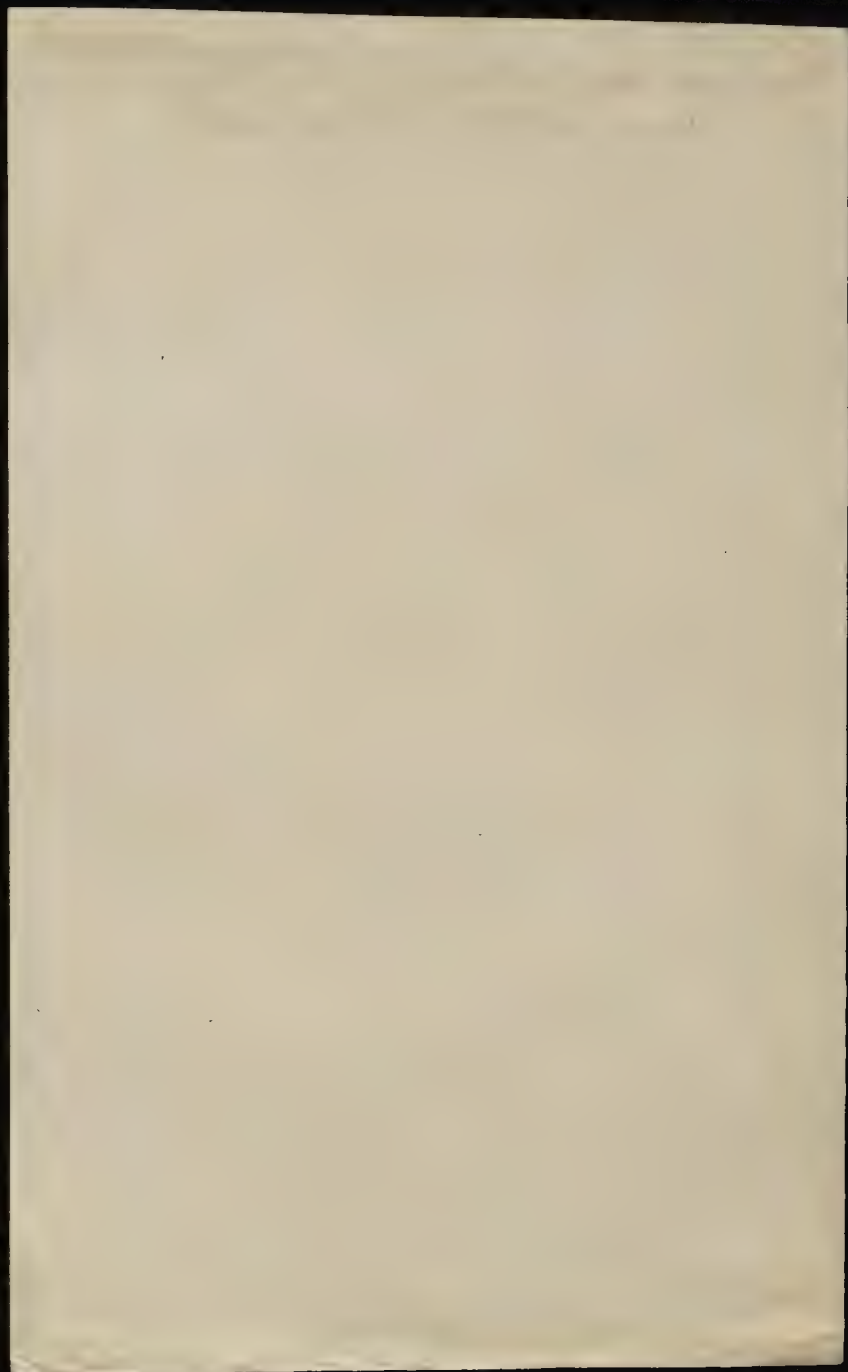
Loysa Maria gerit faciem pictam
mentem fictam, -- et ^(virtutem) --- non
adeo strictam".

była to tylko 3 janem Kaz: mianem Prowtołomirsky
Non est um Deo - qui facit Dni Londaeo.

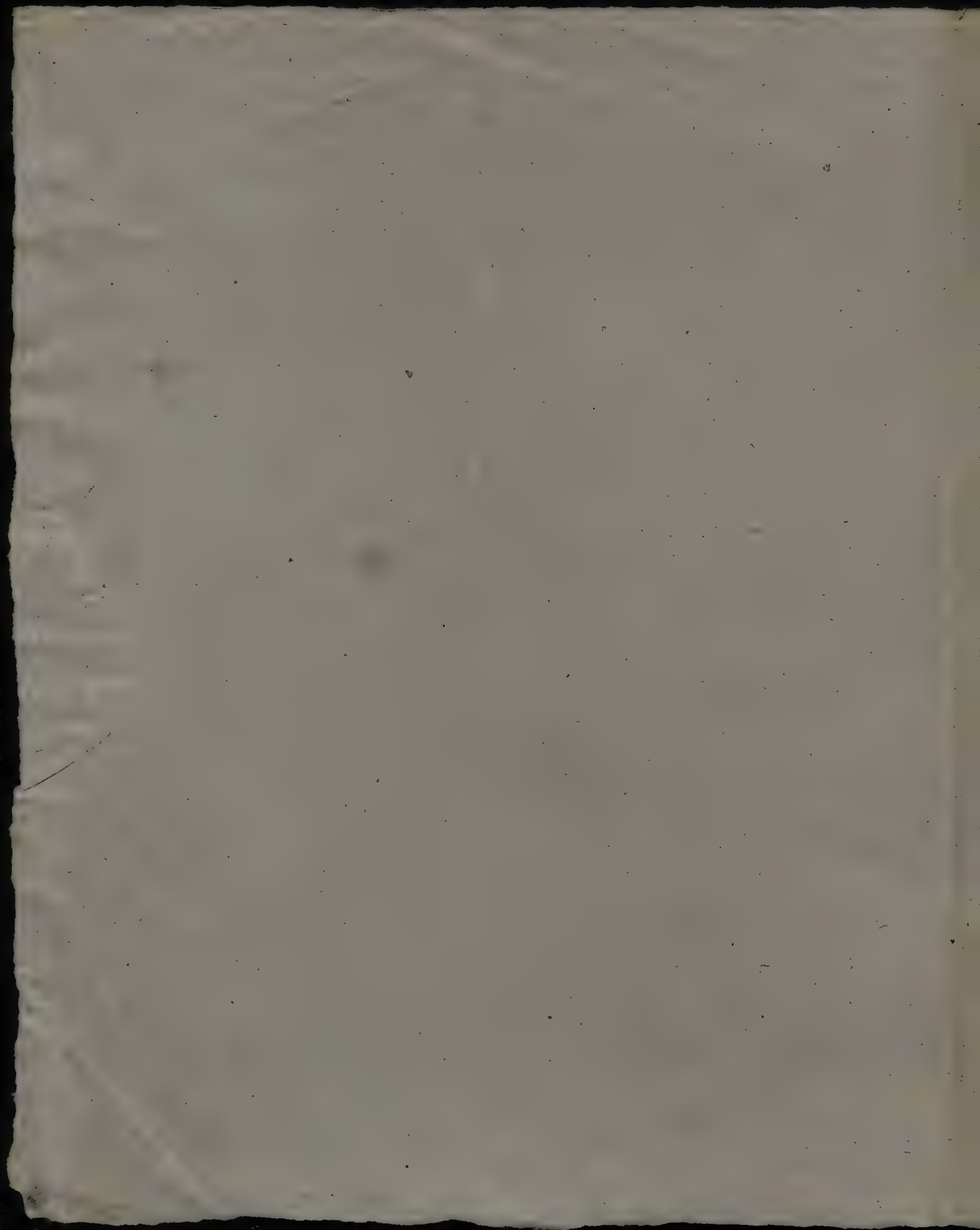
"Das polnische Staats-Protocoll. 1698."

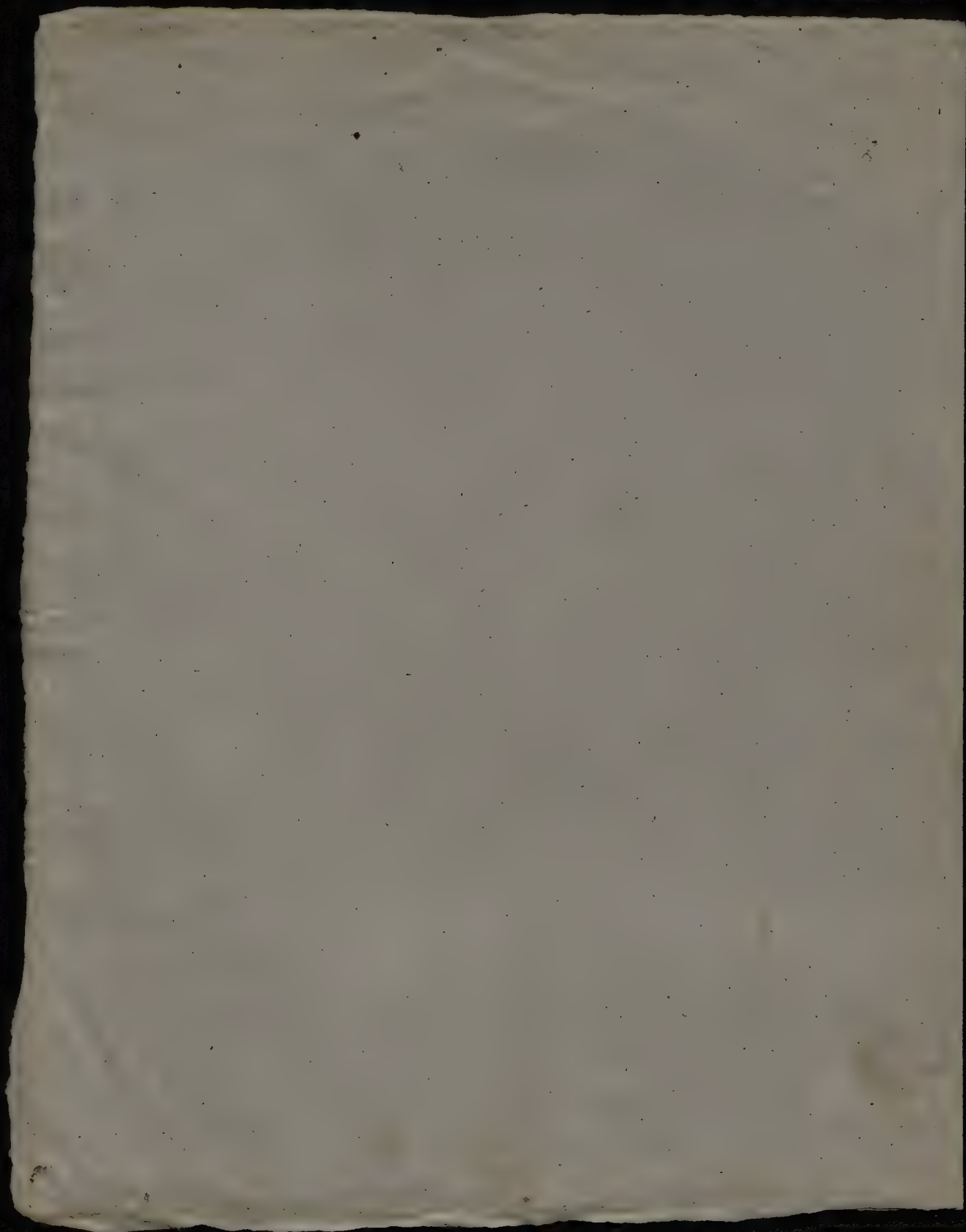

Frańczymer męży Ludowiki: panna (Langieron) wy.
dana r. 1650 za kaptelana ptockiego młodego

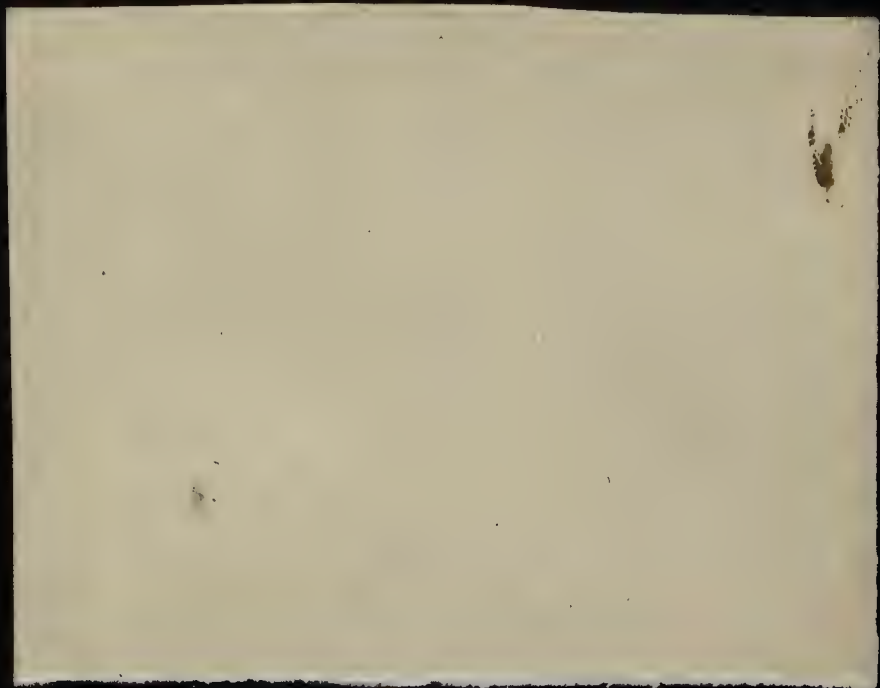
66
Maria Kazimira Krolowa polska uro:
dzona 1640 byla jak Bendke: Dzieje narodu
pol. Wroclaw 1835. Tom II str. 289 (wienzi) netu-
ralna ciotka Maryi Ludwiki de Gonzaga
późniejszej Krolowej polskiej (???) moze
zling-marsem (?) lecz to ulega wielkiej wątpli-
wości - raczej byla ona wychowawcą Krolowej.
Umarła w Paryżu 30 kwietnia 1717 mając
lat 77 więc się urodziła 1640. - Gdy byla
za zamorskim opisał ją ztorliwie Gerlitz (Lato-
pisiec II p. 98) - Wesele jej i milostki z Janem
Kazimierzem opisuje Roufseau de la Valette

O Marii Kazimierze ciekawe rysy w *Journal Hist.*
de la Pologne. T. II p. 38. 67a

Maria Kazimiera Jana Sobieskiego małżon-
ka (biografia przez Wojciecha Dobieckiego)
str. 1-91 w *Dziwnie literackim* Tom III 1846.
Cecylia Renata małżonka Władysława IV
(biografia przez tegoż) str. 331-365. w.
Dziwnie literackim Tom IV 1846. Tom II

maria Kazimira Sobieška † w Blois. 674
30 Stygnia 1716 Jakub Ludwik Sobieška
† 19 Decembr. 1734 zostala ~~po~~ nim
la princesse de Fusenne duchesse de
Bouillon

Pogawka Maryi Klementyny Sobieskiej ⁶⁸

Maryja Klementyna córka Jana III wydana
za
Króla angielskiego

oddziedziciela prosi znacznych dóbr w Łolsce także
3000000 talarów rymfskich, trzy nieoszacowane
rubiny (jeden okrągły a dwa w kształcie zauf-
nic, należące niegdyś do stroju żon ~~dużo~~ wielkie-
go wezyra Amurata: zdobyte przez Sobieskiego
w obozie tureckim pod chocimem) i wspaniałe ko-
łory zdobyte na Turkach pod Wiedniem, ofiaro-
wane przez cesarza Leopolda Janowi III. Które
te opiony te tworzyły pokrowiec głównego pro-
porca Mahometa: alkoreanu, zrobione były
z bogatej materii smyrniewskiej mającej na tle
złotym wyszywane wieńce arabskie turkuzami
i najpiękniejszemi perłami. ~~Sama ramka tego~~
~~Opionego kołora potem służyła za kołor do tozka~~
~~zastąpiła szarą na 700000 liwów francuskich~~
szlachy zaś ~~zdobytą~~ były różno kolorowe do
gó ~~kołora~~ kamieni ~~co~~ ~~które~~ i frebne ~~co~~
hafty mistrzowskiej roboty. Opiony ~~te~~ ~~które~~ ~~potem~~
służyły Królowej Maryi Klementynie ze Kofa-
rę do tozka, zapisała ona takowe wraz
z pomienionemi trzema rubinami oprawionemi
na kształt róż, z listkami szmaragdowemi swemu
synowi ~~John~~ Księżu York (zmarłemu w rymie
r. 1807) który zostawił kardynatem róż-
~~co~~ rubinowa darował Księżu owi watykan-
skiemu, opiony zaś swej bratowej hrabinie
d' Albany wdowie po ostatnim pretensie an-
gielskim; ta zaś przedała je piewnemu żydowi
w Florencyi.

Królowa francuska Maryja żona
księcia Stanisława Leszczyńskiego ażkol-
wiek od pierwszej młodości uzona po francusku,
w późniejszym wieku nawet zle mówiła tym
językiem, co dało powód nieraz do różnych
śmiechów w dworze. Do poprawy listów które
pisała ~~trzymała~~ ^{trzymała} ~~taż~~ ^{ożyła} królestwie ^{w jej języku} (umyślnie
uzonego członka akademii francuskiej
p. Moncrif

Histoire de Charles-Édouard dernier prince de la maison
 de Stuart par Amédée Lihot. Paris (Ladrocet) 1830. 8.
 Tom I pag. 223. Ludwik XIV podczas pobytu we Francji obie-
 cywał Jakubowi II królowi angiel. wygnancowi tron
 polski r. 1697 - po śmierci tegoż króla angielskiego w
 Saint-Germain d. 16 Septembr. 1701 syn jego książe de
 Galles ~~Karol~~ ~~Edward~~ Jakub Edward Franciszek ~~urodzony d.~~
 10 czerwca 1688 z Maryj de Modene drugiej żony
 Jakuba II) zwany Jakubem III chwał on r. 1708 na okrę-
 cie przybył do Szkocji lecz musiał się cofnąć sturys-
 wojskowo, odznaczył się w wojnach w Flandryi w
 bitwie pod malplaquet otrzymał porządek Villarsa
 i uzyskał powołanie nazw „le Chevalier de
 Saint-Georges”. Po traktacie Utrechckim r. 1714 gdy
 Ludwik XIV zmuszony był uznać sukcesję angielską
 w linii protestanckiej musiał uciec z Paryża Jakub
 III i ukrywać się albowiem r. 1714 po śmierci króla-
 wej Anny jego siostry była wyznaczona w Anglii cena
 na jego głowę, r. 1715 Jakobi i jego wyznawcy ogłofili Jaku-
 ba III królem lecz się to na nic nie przyniosło po śmierci
 Ludwika XIV i gdy Francja Anglii i Holandii za-
 wała traktat musieli stęsnąć 1717 sukcesję przy-
 stępku w Rzymie u papieża Klementa XI tu urządzono
 związek katolicki z Marią - ~~Elisabietą~~ ~~Casimira~~ - Eleonore
 Sobieska. Król angielski Jerry dowiedziawszy się o tem
 związku pisał do cesarza Karola VI aby robił trudności
 Sobieska i jego matkę miała przyjechać do Ołogonii lecz

otoczona śniegami angielskimi przynymana w
Innsbrucku.

T. I. p. 249. Uwolnienie kłisznicy może stanowić piękny
rozdział romanu z ręką ostatnich Stuew. zamiast
ten postanowił wykonać wierny jakolita ~~Stuew~~: Charles
Wogan islandczyk strzymany od posta angielskiego
pafzrost dla hrabiego de Cernes i jego rodziny (t. j.
zony brata i siostry i siostry Klooru niby z nielgrymki
z Loretu do niderlandów wracali) Owego hrabiego
Cernes rolę odgrywał major Mifret, Wogan od-
grywał rolę brata hrabiego: Mistriso Mifret od-
grywała rolę hrabiny, a siozka jej rolę jej
siostry którą później Sobieśka zastąpić miała.
Owa siozka niewiedziata całego sekretu powiedziała
jej tylko że tu rzecz chodzi o wykradzenie ko-
chanek pewnego kapitana Toole déguise en
domestique. - Gdy cała ta swita d. 19 kwietnia
1719 do Innsbrucku przybyła, kilka słów niebawie
wypuszczonej odkryły całą tajemnicę owej siozki
która oświadczyła iż przy wykradzeniu królowy nie
chce być czynną i że rolę którą odgrywać miała zbyt była
dla niej niebezpieczną. Lecz kilka sztuk monet złotych: obiet-
nice udobruhały ją i w jej dąta namówić wprowadzić
do klasztoru i suknie z Sobieśką zamienić. Sobieśka poka-
zała przez swą miłą prawdę i wyciła bohaterki.
Znajdowała w towarystwie przez paristwa nieuprzedzonej
wreckiej i d. 2 maja z mozolnej podróży stanęła w
Bohologni.

Wzięto zaraz ślub przez prokuracyę do pretendenta
był wezwany na dworec w Hiszpanii Filipa V który
zadał jego usługę przeciwko Karolowi II swemu
zawodnikowi. 70

Cesarz zgniewany przeciw Jakubowi Sobieskiemu
zdał powrocie córki alby alby się wydał
z tego państwa austriackich. Wyjechał Sobieski do
klasztora w Głuchowie gdzie bawił aż do
pojednania się z Karolem VI cesarzem.

Do powrocie z Hiszpanii ^{r. 1720} Jakub II Stuart zepł.
bit się z Sobieskim. Do końca tegoż roku urodził
się tego małżeństwa syn: Charles - Edouard -
Louis - Philippe - Casimir o którego narodzinach
pisano notyfikacyę do wszystkich dworów Euro-
pejskich a nawet do dworu ^{Włochy} Papi + 1788
R. 1725 urodził się drugi syn: Henri -
Benoit - Stuart cardinal York biskup tuskulański
+ 1807

Nieporozumienia domowe między podrywane przez zaufanie:
Ków zamieszkały spokoj domowy małżonkowie Alberoni, qui une
disgrace et même la proscription avaient à son tour forcé de
se réfugier à Rome, eut peine à réconcilier les deux
époux. Alberoni posiadał wielkie zaufanie i moć nad królem
chciał on uzbroić Karola XII szwedzkiego na Korycję Stuartów
i namówił Filipa V do pomocy Stuartom jakoż istotnie
wystał 10 okretów z wojskiem hiszpańskim lecz bunt rozbił ten
plan

Wpółtętny Horace Walpole tak maluje obraz Kavaliera
Saint-Georges: Wzrostu Wysokiego, maigre, figury me-
lancholijnej. Jego alternatywy nadziei entuzjastycznej i de-
sencymencu, który się składa z jego przeznaczenia, który
wzrostu figury. Niepodobna być wcale z
tętnem do sytuacji. Religia jego i masywny precyzyjny, fi-
wolności jego ożeniony. Nie był bohaterem (owsem tchórzem
Dwór papieski zgiewał się względem jego postępków i żołądka.
Półtętna księżniczka miła, która w złości papieża
są polityką infamną, przyjemną, adrobną i hardą; która
znalazła oparcie w sądzie papieskim, który nie
mógł wytrzymać długo czasu. Jego modyfikacje, które
chciały mu zrobić subiekt Mary, komte tytularny z In-
verness i jego żonę, którym ten kavalier przyznawał
całą swoją ufność. On się wycofał do Bologny
i był zmuszony do poświęcenia swoich faworytów, aby
wrócić do Rzymu. Ministrem jego był Murray komte no-
minalny z Dunbar, człowiek adrobnny, miły i grzeczny.
Dochody pretendenta wynosiły rocznie 23,000 funtów sę-
dów pochodzących z trzech papieskich i hiszpańskich
oraz z fundacji jakobitów w Anglii. W tym dworze
(pamięć i wspomnienie d'Horace Walpole) był ten Walpole
nieprzyjaciół jakobitów

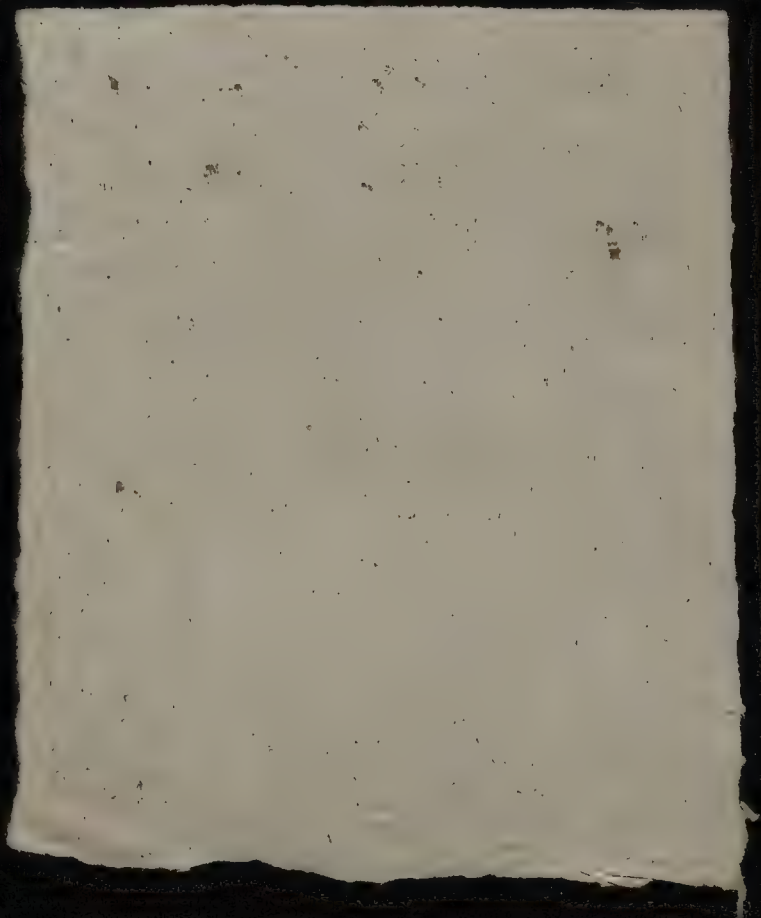
Sobieska na nauki do niego przyszedł syn Karola pryncipala
Hawrego Ramsay u niego. Ten Karol dostał
tytuł komte d'Albany, r. 1745 i był wyprawa do Szkocji
i walczył z Hanoverami: zwyciężył i dostał
miejscowość Culloiden.

71
Stuart Jacques - Edouard - Francois
syn króla Jakuba II króla Anglii
i Maryi de Modène ur. w Londynie
10 czerwca 1688 zwany prince de
Galles przez traktat Ryfwicki
zapewnił mu koronę po zgonie

Wilhelma III. (Jakob II ojciec umarł
1701 Wzburzenie w Szkocji 1706 skutek
potężenia Szkocji z Anglii prawiło iż
niektórzy Jakuba III królem obwołali
Ludwik - XIV postat z admirałem
Forbinem flotą 1708

+ w Brytanii 2 stycznia 1706

Karl Edward Stuart zapisał Louise
Maximilienne de Holberg Guedern
née à Mony 1752

Histoire de Charles-Eduard dernier
prince de la maison de Stuart par
Amédée Pichot. Paris 1830. 8. 72
2 Vol. VI. 9. 1131. Gostkowski

J. I. ff. 249 opisiye wykradzenie
puz Charles Wogan jakobite który strzymał
nabroń dla hrabi de Cerny pod którego nazwą
był major Misset

ob. Saint-George

Hay conte d'Inverness : zego zonia
minister Murray

(Mémoires et souvenirs d'Horace Walpole)
Schall.

Pichot Voyage historique et littéraire
Tom IV

Oronikowski : Pretendeni

Wallerstott Waverley

Jurpin : Archives littéraires de l'Europe I

Blondeson Histoire

Chambers Histoire de la rébellion

Walter Scot 3 serie : Contes d'un grand
pere

medale' ff XXX III.

1) Jacob III R. Clementina R. - Regium
connubium 1719

2) Clementina... Fortunam causamque
sequor. 1719. Decentissimi adibus

3) Providentia effletri. 1720.

Biographie universelle ancienne et
moderne. Paris 1826. Tom 44

Stuart naq. 90.

41. III. 178.

Papież Klemens XI poprosił matkę św. Klementyny
Lobkowskiej z Stuartem a gdy zrazu Klementyna wybra-
nia się iść za Stuarta pisał papież list do Konstantego
Lobkowskiego aby go przesłamał. (Ob: Clementij
XI Epistola)

mémoires du cardinal Dubois
Paris 1815. 2 Vol.
de Leveling wydł

książka Walkenshaw miała z pretend. Karolem Stuartem który
+ 1788 w Słonecznej Syna i córka znana pod imieniem princepsse
St Albans - kardynał D'York (plus eboracensis) biskup w Yorku
mała - ten był drugim synem Klementyny Sobieskiej.

(Klementyna Sobieska córka Jakuba Ludwika 73

Królewicza urodz. 18 lipca 1702 zaślubiona
Jakobowi Edwardowi Stuartowi pretend. Angielskiemu (synowi Jakuba II Króla York
Króla Brytanii) ur. 21 Czerwca 1688 żyjącemu
w Rzymie. Zaślubienie to Królego rycina jest
odbyło się 3 Szeptembr. 1719 Sobieska miała 16
lat a pretend. 31 lat. Sobieska poślubiła zło-
waną zmarła w Rzymie 18 Stycznia 1735 zostawi-
ła 2 dzieci: Karol (Edward Ludwik, Filip, Kazimierz)
księżę Walii tytularny ur. 31 Grudnia 1720 i
Henryk (Benedykt, Maria, Klemens, Edward, Alfred,
Ludwik, Tomasz) księżę York i St Albans tytular-
ny ur. 6 Marca 1725 został kardynałem księdzem
3 Lipca 1747 zwany kardynał Stuart arcybiskup
Koryntu, dziekan watykańskiego kościoła S. Lióra
opat w Anichia i St Omand w Francji,
protektor Kastuzów, kardynał biskup z Fras-
cati 1762.

2. 1726 stała kontynacja między Klementyną
Sobieską a niżej (t.j. separacja może)

O Klementynie Sobieskiej obacz na negiryk (Tairfki i niemiecki)
moki: Thronus regius

^{angielskiej}
medale: ~~Lopis margj Sobieskiej napis: Maria D. G.
maagn. Brit. Fran. Hlib. Reg. na odwrotnej stronie
orzel wlatujacy pod stonice ~~des~~ ^{des} ~~se~~ ^{se} ~~le~~ ^{le} ~~sol~~ ^{sol} ~~il~~ ^{il}
tient un aiglon et en laisse tomber un autre z
napisem: non patitur ~~et~~ ^{et} supposititios napis
Exergue: Excellentissimae principis. ius regni
vindictum, ejecto supposititis~~

medale na Klementynie Sobieskiej: Dwa busta
jeden w zbroi drugi w koronie: Jacob III
R. Clementina R. na odwrocie: Herkules pod
partą na masydzie (maszynie) trzyma rękę Wenerę
a Cupido trzyma kaduceusz z legendą: Regnum
connubium na dole (exergue): Kal. Sept.
MDCCXIX.

2) Portret kobiety w bogatym stroju i ptasieju
(bust): Clementina M. Brit. Franc. et Hlib.
regina; na odwrocie Kobieta w powozie, w dali
widai Rzym: Fortunam causamque regnor
na dole (exergue): Deceptis custodibus MDCCXIX.

3) Portret Jakuba III; Klementyny bez napisu - na od
wrocie Kobieta opiera się na kolumnie trzyma dziec
ko i pokazuje wielką Brytanię na sferze: Providentia
obstetrix; na dole (exergue): Carolo principi Valliae
nat die ultima a. MDCCXX

211

Larentalia in anniversario funere Mariae Clementinae Magnae
Britannicae etc Reginae habita in aula maxima Collegii Urbani
Romae Sacro Collegio Eminentissimorum et Reverendissimorum
DD. Cardinalium S. R. E. Cardinalium Juson Sacrae Congregationis
de propaganda fide auctore Philippo D'Arzon Romano
In eodem Collegio Eloquentiae Professore Romae 1736

Typis Sacrae Congregationis de Propaganda fide Superiorum
facultate - (fol. ~~40~~ 38) vincet Tadmich Dominicus
Muratori in et delin - Vincen. Franceschini, Maximilianus
Limpach, Hieronim. Rosi, Jo. Carolus Allet Julp. Romae)

Oratio - Carmen - Elegia - Elegia - Ecloga - Tibris ad Vistulam re-

zale flumen epistola - Epitaphia 2 - Ode - Ode.

Elogia quibus Mariae Clementinae virtutes variis Collegii Urbani
linguis breviter indicantur: 1) Hebraice 2) Graece 3) Arabice 4) Syriace
5) Armenice 6) Chaldaice 7) Coptice 8) Persice 9) Polonice 10) Ruthenice
(Kyrylica) 11) Senthonica 12) Hungarica 13) Georgiana 14) Slavonica
(glagolit.) 15) Suecica 16) Malabarica 17) Graeca 18) Illyrica
(Dalmatica) 19) Epirotica 20) Hollandica 21) Tartarica 22) Persica

Tacine

polonice: *Msiney Heroiny sinkasiz?*
Latoz na KLEMENTYNE.

Ta zaiste rękę swoję siongnęła do pracy,
Albowiem sceptrum wżgardziwsz,
Przonoś, y szyć nę zaniedbała,
A wiele nad podryw odzienia sporozdriwsz,
Zebzionych wnie odziewała,

A tak,
Rękę swoję dyrgowała ku ubóstwu.
Więc stancie wkróku synowie onę,
A głowie tak wielko żywionobliwość
Wiele ~~bo~~ iem cerek się wzbogaciła,

Leż ta
Wszystke przewyżyla.

ruthenice : STyszyte ludzje, wnimajcie jazyły
Jetyko

Maria Ktymentyra
Biszczem wsim trzeczatywa bywajet

Daby

Jekda newist ~~all~~ liwycia, cztoworyt demyca

Biszczetu i wramotu wospytaa

Jotyyna Jewanhetia naslidnyia

Tabo

Bzater wsim byty ietajeta ne zryty.

przydziele Castellgo lew miasta lwowa J. Jan Kanty J. Daniel
herb Akademij w lyle Leopold i wysskim jamkiem J. Alex.
Gorcyn scul. w przedmowie chwali ucyonych lwowianow
redivivus Alsculapius Arzewski, alter Archimedes Alembek,
doctissimus et humanissimus Kraus, poeta, orator, philosophus, histo-
ricus Kupcewic, sedna: medyk Jozefowicz, prawnik Kozanowski
eruditus Zimorowicz, eximius juris et legum arbiter Zatenoski,
bonum publicum strenue promovens Altimaius maximus Astrae
alumnus Kral prudentia singulari in augendis uobis commodis spectatus
Kostowski Avitarum et patresum virtutum studiosissimus Ubaldis

Warsawicki r. 1558 wrobił mapy całej Polki: a mapy województwa Krakow.
Kiegs r. 1563 Filipkowski ob. Cuck

Abrek Echo Charitum w mowie tej lubo nieco napałonym stylem wyklina
czekawe losy Akademij Janowski: Hawnych profesorow.

Kantus ob. Janowiana III p. 91.

Stug listy ob. Janowiana.

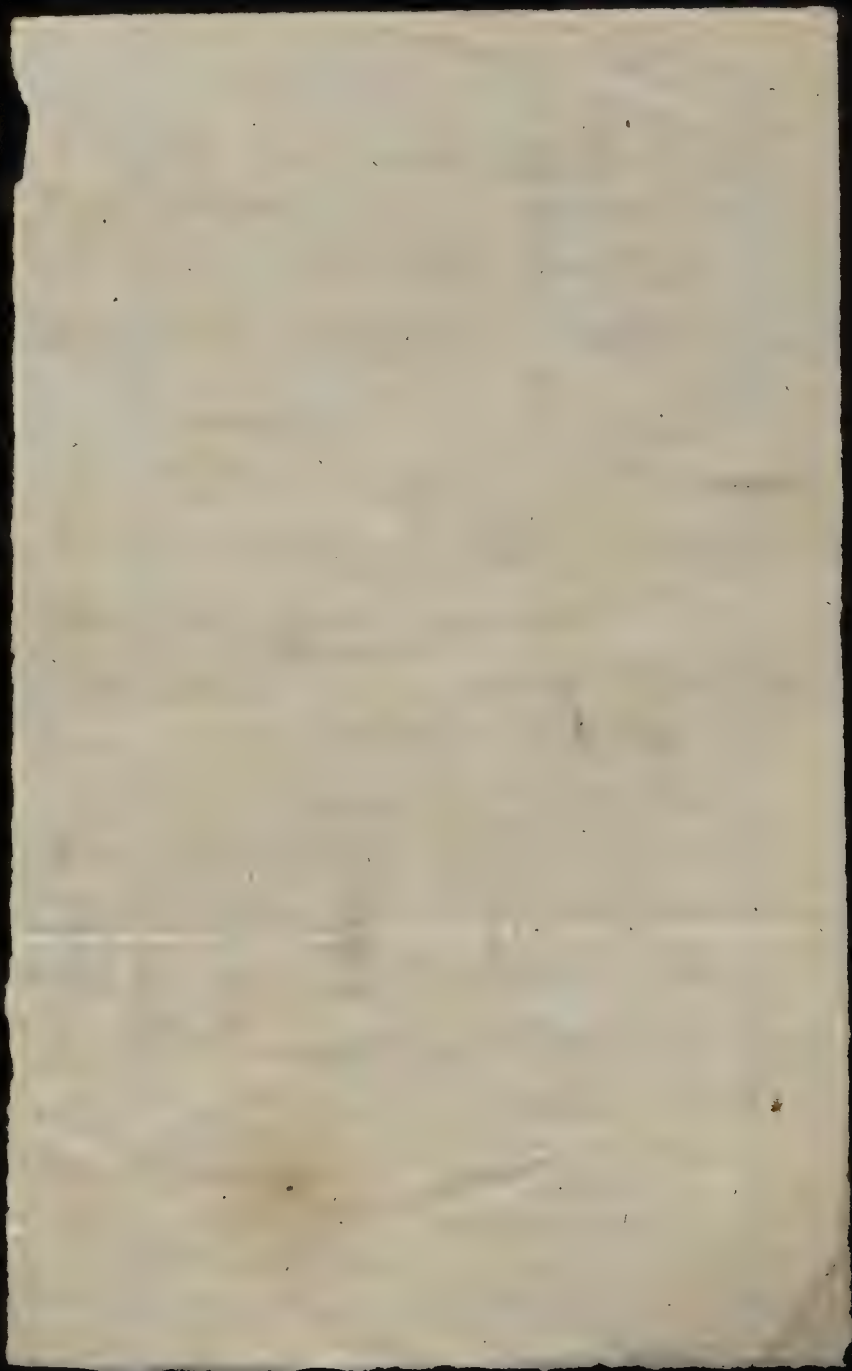
Janowian Storkowicz (Valerius) ob. Janow p. 206 J. III

Hieronimus Rosarius Nuntius apost. extraord. 1546. J. III p. 261.

Nicolaus Bernaus lwowianin odlygm. Aug. Koda do Solimana II do
maz: do Alexandra wojew wot. posel. Byty jego listy do Krola pisane
od Rok 1552-1557 w bibl. latufk w mfer. J. III p. 203.

August. Mafucci inv. et del. - Ant. Friz.
 sculp. ryćna Zaslubin Jakoba Stuarta
 pretendenta Brytańskiego z Maria Kłe-
 mentyną ^{Sobieskiej} Roma typis Jo. M. Salui-
 oni. 40

~~Legenda~~: Popiers' Maryi Klementyny So-
 1000 bieskiej J. L. Lanini inv. et deline-
 avit Hieronymus Frezza sculp. Roma
 2000 ryćna Furebris apparatus Maria Clementinae
 magnae Britan. reginae 1735. Eques
 Ferdinandus Fuga Sac. Pal. Apostolici
 inv. J. L. Lanini d. Balthasar Gabu-
 giani sculp. Obie te ryćny
 popiers' : Katafalk Jędziele Laren-
 talia Mariae Clementinae Britan. Re-
 ginae. Roma 1736.
^{Vincenty}
 Leszel architekt biegły w murych żył na dworze
 Adama Crastoryskiego

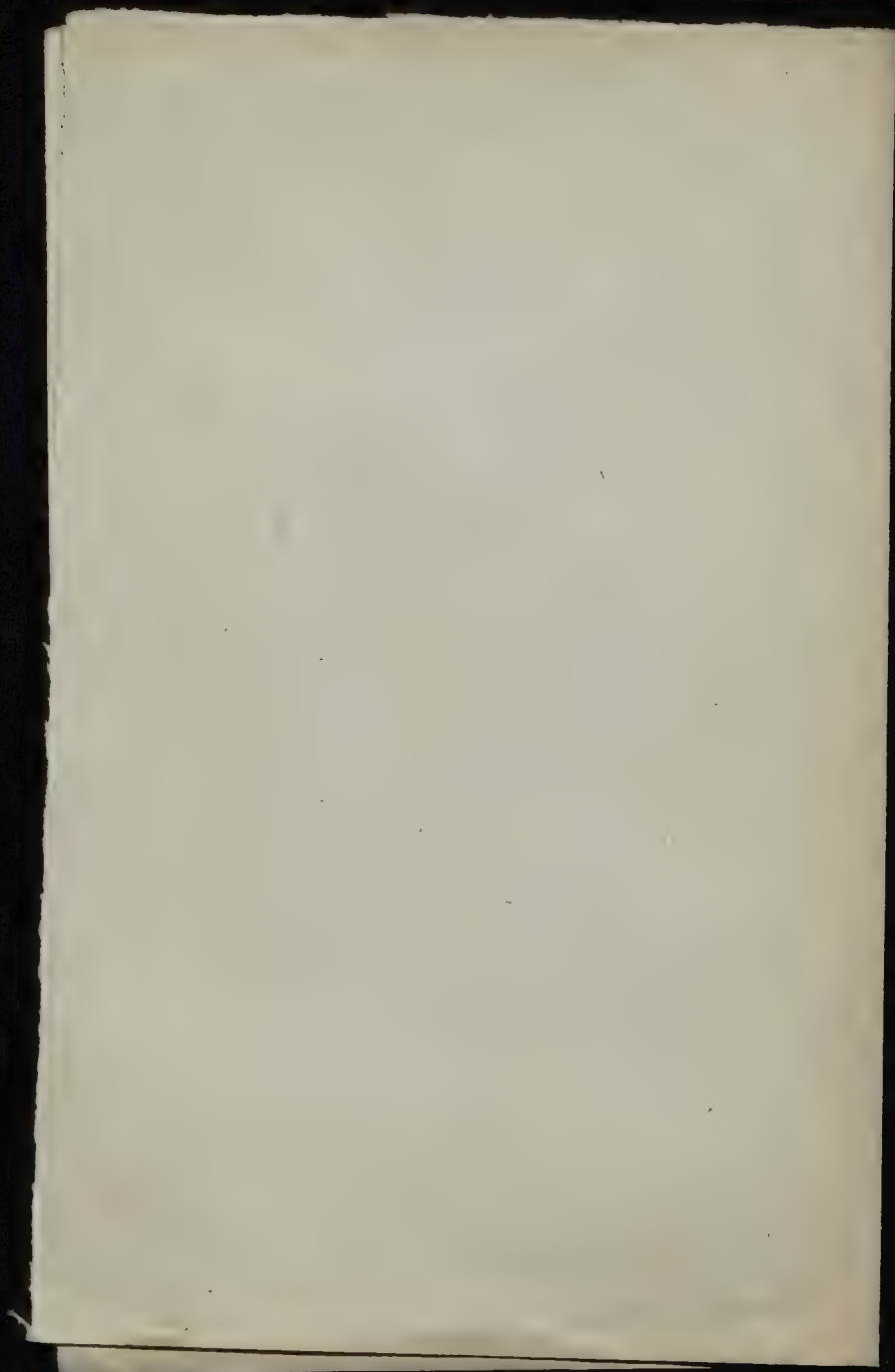
Maria Clementina Sobiesky Gemahlin des Praefidenten
auf Groß-Britanien 8^e ftych popiers (kopia ze
fitychu in fol. Trivisani Romae pinxit. C. Dupuis
sc. (malarz Trivisani Francesco ur. 1656 w Lapod'otria
+ 1746 w Rzymie — jest i trzech portret ftych: F.
Trivisani pinx. Romae 1721. F. Chereau exc. (et calp.)
fol. —

Isabella Książka Lubomirska marszałkowa w. Kor. (bez po-
pisu) 12° oval sersaferem: D'uski in. a L D.B.
i wiersze: Son coeur est bon, son ame est belle
Elle est tendre, douce, spirituelle,
Voilà les traits qui la peignent bien
Elle est parfaite et n'en sait rien. D'uski.

(popiers w młodszy m wieku z ciekawym nożnym na głowie)
2) Isabella z Książką Prastoryskich Książka Lubomirska
marszałkowa w. Kor. Staraniem J. Henr. Lubomir-
skiego. A. Geiger sc. fol. min. oval. punktowanym
spółobem (popiers siedząca w kneple w podefitym wie-
ku z boku na stole statuetka Amiotka z wieńcem.

Bona Sophia regina Poloniae in dylt'soima Anno 32 nata Anno
vero D. nostri 1532. (w profilu z ciekawym na głowie medal
kolasa metodą ftych z dzieła Rucynińskiego N° 11 Johannes
Maria Patavinus fecit. 8^e 2) Bona Hof. de Arag. reg. Pol.
medal ftych z dzieła Rucynińskiego N° 12 z rzybką na głowie
i kotwicą wstającym — medal bity 1540. 8^e 3) Bona Hof.
tia D. G. regina Poloniae (medal ftych. w podefitym wieku w
futrze (z dzieła Rucynińskiego N° 13. 12° podobno kopia z dzieła

Domp. Little Familie celebr. in Italia
Bona litogr. w Warsz. podług obrazu Holbeina na blaszce srebrnej znajdującego
się w wypożyczalni u Franciszka Potockiego w romansie: Bona.
Catherine Comtesse de Koszackowka née Cte
de Potoka Peint et grave par Charles de
Lehmann graveur de la Majesté l'Empe-
reur. 2) Catherine Comtesse de
Koszackowka née Cte de Potocka
Ign. Unterberger pinxit Vienne Prixner
del. sculp. et exaud. Leopoli 1785.

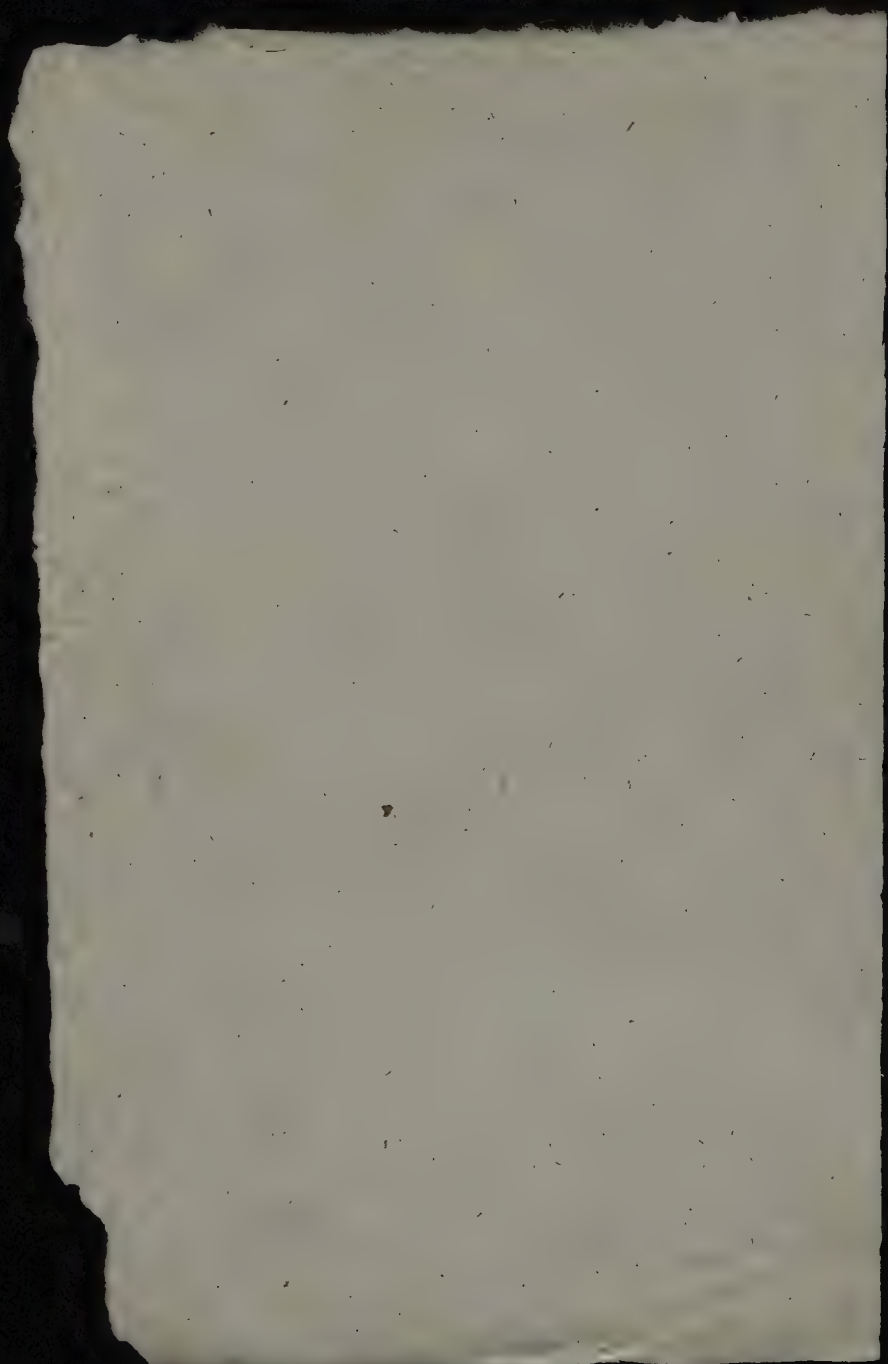

(Maria Łęczyńska) Modlitwy codzienne Warszawa 78
w druk Schol. Lir. 1731. 12° (Zatucki Program)

Łotwiejskie nabożeństwo z francuskiego M. K. S. J. Wilno
dr. Akadem. S. J. 1748. 12° (może Kurzenicki
Borawin)

Łotwiejskie nabożeństwo porożeniu wojakowych ludzi
w tańcu. Wilno 1754. 8°

(De officiis Christiani militis libellus e gallica in polonam
linguam conversus Vilnae ^{tributus} ~~pp~~ Fr. Urs. Radziwiłłowski
Vilnae typ. S. J. 1748. 12° 12 ark. (Janocki
Polonia I. 63)

29

Kryotyna Eberhardyna córka Kryotyna Ernesta
margrabi brandebursko-baireuthskiego i Zofii Ludwi-
ki księżniczki württemberskiej urodziła się 19 grudnia
1671 w Baireuth. Obdarzona od urodzenia bystrością u-
mysłu i wspaniałą zewnętrzną postawą, zaślubiona zosta-
ła w 21 roku życia Fryderykowi Augustowi księciu saskiemu
a późniejszemu królowi polskiemu Augustowi II. Wesele odbyło
się wspaniale na dworze baireuthskim sławnym w ów czas z życia
wystawnego. D. 17 lutego 1671 przywiozł August II swą małżonkę
do Dreżna: wozelakoż pożycie małżeńskie nie rokowało wiel-
kiego nadal szczęścia albowiem awanturniczy i lekkomyślny
umysł Augusta II wynwał go wkrótce z objęcia żony i pogo-
nił w świat dla szukania różnych awantur. Tego roku jeszcze
albowiem widzimy Augusta II we Włoszech, gdzie zapomniawszy
ożenie w Weneцы oddawał się młotnym przygodom; r. 1695 i
1695 strawił na wyprawie wojennej przeciwko Turkom
jako austriacki generał w Węgrzech. ~~W~~ Narodzenie się syna
Fryderyka Augusta r. 1696 zbliżyły tylko na czas krótki Augusta
III do żony. Zostawszy r. 1697 królem polskim, wymagał August
II który dla politycznych widoków porzucił luteranizm, od żony
aby przeszła na łono Kościoła rzymsko-katolickiego; lecz stała
wytrwale na swoim Kryotyna woląta rzec się blasku korony a
niechciła zmienić wiary swych ojców. To też było powodem iż
Kryotyna acz była tytularną królową polską nigdy Polski
nawiedzić nie chciała. Oddalona od męża obrata najprzód po-
kojny zjawot ~~do~~ daleki od dworskich miłych najprzód w

Torgau a potem w zamku Pretzsch pod Wittenbergiem.
Tu zajmowała się troskliwie wychowaniem swego synka
którego wiole według zasad wyznania augsburskiego kształ-
ciła. Wzrastała pomimo napomnień i dozoru matki młody szefle-
betni Krolewicz a późniejszy król August II udawoży się na pod-
róż do obcych krajów d. 27 listopada 1712 za namową kardy-
nala Lusani przeszedł w Bononii na wiarę katolicką tajemnie
mając na widoku przyszłą koronę polską. Długo tał przed
matką Krolewicz swą zmianę. Dopiero r. 1717 gdy się starat o
rękę cesarową zmuszony był publicznie z swą zmianą wy-
stąpić: jakoż d. 2 lipca 1717 arcybiskup i prymas węgierski
Krzysztof August zięć Sasko-Weissenfeldski ogłosił pis-
miennie iż Krolewicz porzucił wyznanie luterańskie prze-
szedł na łono Kościoła katolickiego. Zmiana takowa napętlona
gorczywą serce Krolewicz gorliwą wyznania luterańskiego się try-
mającej. W osobnym piśmie: *Laurea Rachel* ("Die weinende
Rachel" drukowane w Löhr's Krit. Prediga Bibliothek 1825, a
wyjatk w Ziller: Denkwürd. aus der Ref. Gesch. v. Dresden
ff. 120-122) d. 31 paźd. 1717 datowanym Krolowa synowi ostre
cyni wyrzuty: przynętem niepospolitą znajomości pisma sw.
okazała. ~~Wypada~~ Żyjąc w Torgau samotnie zajmowała się wycho-
waniem sioły krewniej Krystyny Zofii Kriziniczki Wolsenbüttels-
kiej Kłora r. 1714 za Alexego Piotrowicza carewicza rośs. wydata
Drugą wychowaniem swą Zofię Magdalę Krizinicką brandebursko-
bairutską wydata r. 1721 za duńskiego Krolewicz Krystyana
VI a trzecią siostrę tejże Zofię Karolinę za Jerzego Alberta
księcia Wschodniej Fryzji r. 1723. - Rzadko odwiedzała Krolowa
Drezno i unikała wystawnego życia Kłoremu tak namistnie
August II holdował, pniejsząc raczej ustronne nadzgielk
dworski, trawiąc czas na czytaniu Biblii i ksiąg ascetycznych
luterańskich, na sztukaniu kazań predykantów znakomitych
lub na zabawach z diuoma swemi Kartami Janem Framm (zwa-
nym Marquis sans pareil bo był tylko 1 1/2 łokcia wzrostu) i Jerzym

Ostatni raz oglądała Krystyna ^{niewiernego,} swego małżonka na zamku
 Pretzsch 1727: pozycie to małżeńskie ~~nie było~~ ^{nie było} raba:
 to później więcej barwy etykietałnej wiryty a niżeli poufa:
 tości matieżskiej. D. 3 września 1727 rozchorowała się nagle
 Krystyna wskutek namistnego jadu melonów i d. 5 września
 1727 o piętnastej godzinie w nocy w przytomności ochmistrza
 hrabiego Geyersberg i nadwornego pastora M. Mathesius
 skonała na zamku Pretsch. Ciało jej podług wtartego zię-
 czenia owinięte w białe przesiewadło schowano w trumnie
 dębową którą w drugiej osnowej zarnem suknem wybi-
 tej zamknięto. D. 8 września 1727 wieczorem o osmej godzinie
 pochowane zostały też zwłoki w kościele miejskim w
 Pretzsch w nawie ~~u~~ przy kazalnicy, gdzie dotąd pod
 skromnym nagrobkiem ławnickim spoczywają. Na jej śmierć
 Karol August II wybić osobny medal z napisem: „Quot solia
 „tot corda lugent.“ Dwiektórzy pisarze utrzymują iż Królowa
 Krystyna żyła w Pretzsch na wygnaniu i że w podanym
 melonie otrutą została. Postać miała wspaniałą i praw-
 dziwie królewską, rysy twarzy więcej męskie, orzygwe
 i pnenikliwe: w ogóle chwalono jej rozsadek i bystrość
 umysłu w zdaniach: w obcowaniu była ludzką i dobro-
 czynną, wspierając ubogą młodzież do szkół uczęszcza-
 jącą. Trzymała się gorliwie i pobożnie wyznania luters-
 kiego, karała na swój koszt wydać kanycjonal luterski
 który biedniejszym rozdawała. O jej pobożności i zamitowa-
 niu do nauk świadczy zebraany przez nią Spiewnik obej-
 mujący 1042 pieśni nabożnych w języku niemieckim (wydany
 pod tytułem: Glaubenshallende und himmelsteigende Herz-
 music, bestehend in 1042 auserlesenen Liedern. Leipzig Verlag
 von M. G. Weidmann 1719. 8° z przedmową Dra J. Ch. Bork pastora
 w Torgau) z tego złożyła na zamku Augustsburg skład
 dla luterskich szlacheckich panien, który jednakże upadł z jej

*smierciq. Gedynym synem Krystyny był Fryderyk August III
 późniejszy Król polski ur. 17 paźdzern. 1696 w Dreźnie
 (Ob.: Cuno:) Leben, Glaube und Tod Christina Eberhardinas
 wtegoz Ruhmwürdige Gedächtnisse 1723. 8° ff. 87. - C. M.
 (Anst.): necrologium domus Saxon. coaev. Lipsiae 1738 ff. 333.
 - Betrübe Nachricht von dem höchstrel. Absterben der Kö-
 nigin Christ. Eberhardina. Dresden 1727. 4° - Sichere Nachricht
 von dem frühzeitigen Ableben Frauen Christina Eberhardi-
 na etc. vom M. Joh. Balth. Matthaeus Pastor zu Pretzsch.
 Leipzig 1724. 4° - Trauerrede der allerdunkl. Frau Christina
 Eberhardina d. 17 Octob. 1727 in der Universitätskirche zu
 Leipzig gehalten von Hans Carl von Kirchbach - Payne's
 Illustriertes Familien Journal. Leipzig 1855. IV Bd. N° 87 ff. 473.
 - Portret jej żytychowany wdziele: Arndts Buch vom wahren
 Christenthum herausgegeben von J. H. Hemsius. Leipzig 1696. 8°
 - E. W. Böttiger: Geschichte des Kurfürstenthums Sachsen. II. 284.*

Maria Józefa córka Józefa I cesarza i Amalii Wilhelminy
 księżniczki brunswicko-luneburgskiej urodziła się d. 8 grud-
 nia 1781 roku. Już w pierwszej młodości zaraz okazywała nie-
 pospolite przymioty ducha któremi później będąc królową
 jasniała. Odebrawszy troskliwe wychowanie, krótką była
 równocześnie w różnych umiejętnościach w ~~razie~~ językach ta-
 ciskim francuskim i włoskim któremi jako też i polską
 później dobrze władała, w muzyce i w subtelnych robotach
 kobiecych. Poboiini rodzice nieraniechali wpajać bogobojności
 w serce swej córki, jakoż młoda cesarzówna już dość wres-
 nie z siostrą swą ^{Amalią} (późniejszą cesarzową a inną Karolą VIII) pod
 starannem okiem swej babki Eleonory, musiała pilnie uczę-
 szać kościoły, bywać na procesjach, odmawiać codzienne
 paciarsze i godzinki, towarzyszyć kapłanom idącym do cho-
 rych z najsw. sakramentem, i pewnemi czasami usługiwac
 za konnicom w klasztorach a nawet ubogim w szpitalach
 R. 1792 królowiczką polską a następnie król August II idąc za
 życzeniem ojca i radą papieża zajął się w Wiedniu starac o rękę
 Maryi Józefy której mu nieodmówiono jedynakie pod warun-
 kiem wychowywania dzieci sobie w wierze katolickiej. D.
 20 sierpnia 1799 wieczorem o 8 godzinie dopiero wiedeński biskup
 Zygmunt hrabia Kollomitz w cesarskiej kaplicy w Wiedniu
 potęczył parę świętym kościelnym węzłem małżeństwa. D. 2
 września 1799 przybyła Maria Józefa do Drezna w licznym i
 świętym orszaku 7 księząt przeszło 200 hrabiów, 200 baronów
 i 500 szlachty. August II z panistką i nierwykłą wystawnością

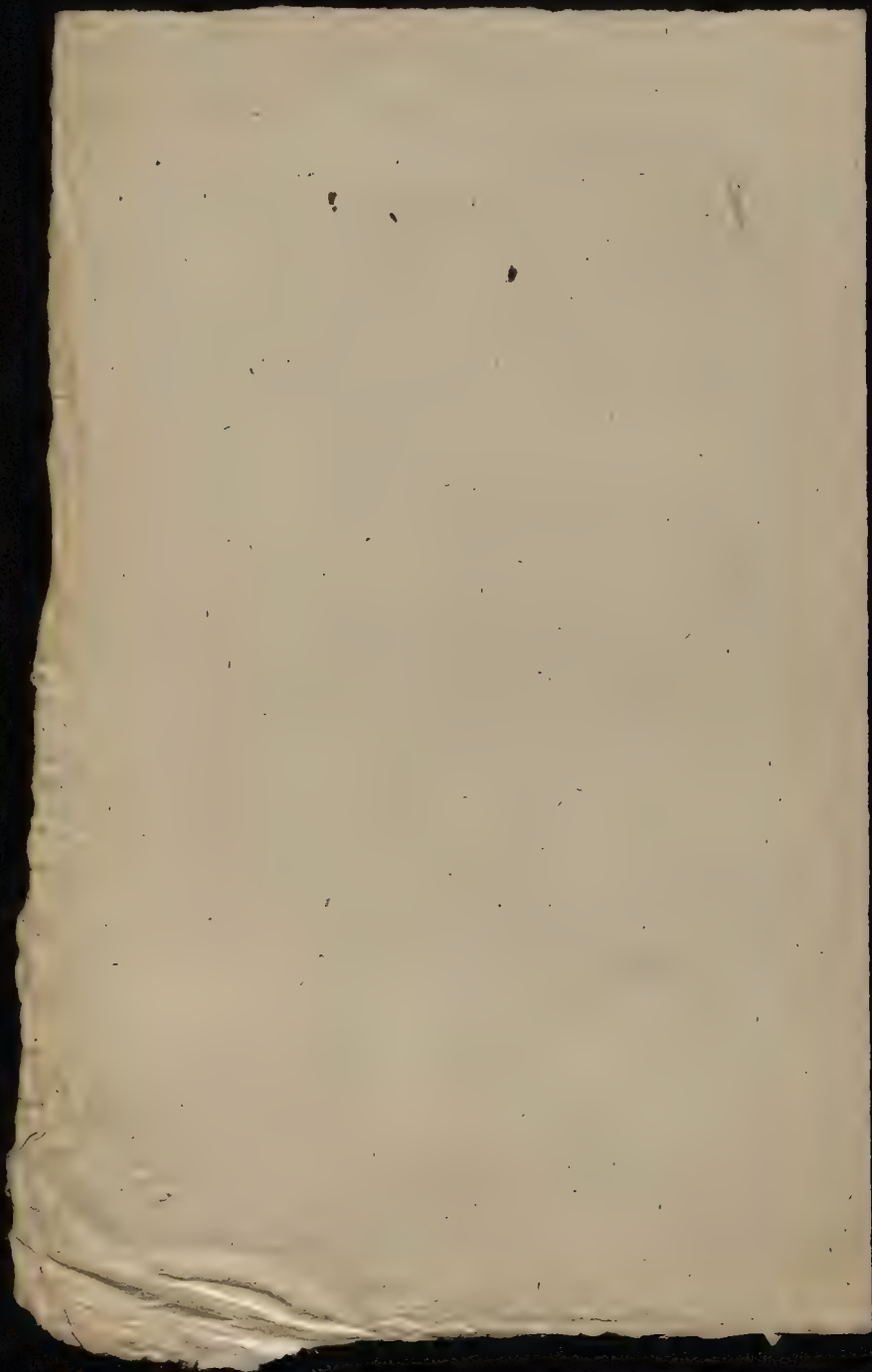
oraz przepysznymi festynami (które Loniński w dziele
Augustissimus Hymenaeus i Stihart ff. 432 - opisują)
przyjmował nowożeńców. W Linie wiodła późniejsza kró-
lowa na wspaniałą ^{złocistą} Gondolę (Boucentaurus zwana) wziętą
przez wiołarzy na sposób holenderski w atlasy przybra-
nych wysiadła przed miastem Dreznem gdzie ją witat August
II z całym dworem i w tryumfie wśród strzałów radosnych
worszaku luznem świetnie przybranym do zamku odwiozł.
Przez miesiąc cały trwały biesiady weselne urozmaicane, dawa-
niemi operami, komediami, balami, igrzyskami, karuzelami
festynami i towami. Gdy po śmierci Augusta II syn tegoż a mat-
rionek Maryi przy pomocy Rosyi i Austrii w październiku
1733 został królem polskim przybyła do Łolski i d. 14 stycznia
1734 odbyła wspaniały wjazd do Krakowa gdzie 17 stycznia
na zamku przez biskupa krakowskiego Lipskiego wraz z
mężem ukoronowaną została. Siedmioletnia wojna w którą
August III wplątany został zatruta gorzszą rezytą dni żywota
Maryi Józefy: ~~W~~ mimo tego jednak i wśród tych niesporów
dosta dowody nieustraszonej swej stateści. Gdy Fryderyk
II król pruski zająwszy w sierpniu 1756 Drezno chciał
zabrać archiwum tajne kabinetowe. wzbiana się długo kró-
lowa wydać klucze do takowego i stanęła przed drzwiami.
niechciała wpuszczać pruskiego generała barona Wylich,
który odepchnął wozy przemogą królową drzwi wytamował
i z żołnierzami swoimi archiwum zabrał. Wielkość miary mo-
narcha pruski zająwszy wrygotkie kaszy zaledwie królowej
7800 talarów zostawił i samą nawet strzedz kasat. Zmarł
wienia te wpędziły rozgorzoną od męża ~~królową~~ (który się
wtedy w Warszawie znajdował) królową do grobu. D. 17 lipca
pada 1758 królowa porażona w 58 roku życia swego nagle ogłęb-
no potroiny żyć przestała, i 19 grudnia t. r. wieczorem o 8 godzinie w grobach
kościota nadwornego w Dreznie pochowana została, z kąd
jej ciało później miało być do Krakowa przewiezione, wszę-

la koi dla nieprzecznych okoliczności w Dreźnie poro-
stało. - Jako troskliwa matka zajmowała się Maria Józefa
zwłaszcza pobożnym wychowaniem swoich dzieci, sama za-
wzięła nad religijnym ich naoposobieniem, kazała im czytać
w swej przystojności na głos księgi ~~duch~~ pobożne, examino-
wała z nauk i kazań słuchanych w kościele i nauki uciesom
sama instrukcje oraz plan nauk pisała. - Pobożność jej
była przykładną ~~oraz~~: wstawiała rano o piątej do dziewiętej
czas na pobożnych rozmyślaniach i modlitwach trawiła
codziennie 2 razy po dwie godziny, a później nawet i po trzy
bez zmudzenia słuchała, ^{oraz co tydzień do Komunii św. przychodziła} ~~zapierała~~ przystępem codziennie roz-
religijne uwagi i myśli w osobny dziennik jej zykłem Taini-
skim. O wysokiej pobożności i chrześcijańskiej rygorystyki
tej królowej świadczy najlepiej jej listy pisywane do córki
Maryi Amalii królowej saskiej. Przestępem odnawiała się
głęboką pokorą i dobroczynnością: wspierała hojnemi jałmuż-
kami ubogich, mniej zamożnym opędzała z własnej szkatuły
koszta potrzebne: dawała utrzymanie młodym chłopcom
kierującym się do nauk lub rzemieślników, jako też wychowywa-
nie ubogim szlachciankom w klasztorach; wypłacała długie
biedniejszym i opiekowała się sierotami. Co miesiąc znaczne
summy na cele dobroczynne wydawała. Gdy jej zbyt szkodli-
wość w rozdawaniu jałmużny oszczędzić może mniej godnym
osobom wyrzucono, nawiązała: „Lepiej być dziesięć razy oszu-
„karzem, a niżeli ^{z powodu chętności} ~~z powodu chętności~~ szlachetności chci-
„nie dać pomocy prawdziwie ubogiemu: stworzą tylko sam
„ukarze przewinienie oszustów i oceni dobre ~~własność~~ chęci da-
„jącego.” W Dreźnie za życia królowej r. 1746 instytut dla ~~dzieci~~
100 dziewcząt ubogich. W wydatkach własnych dworskich była
zbyt skromną. Dewiza jej było: Zwycięzaj samego siebie (Vince
te ipsum). Liczne potomstwo Maryi Józefy świadczy o widow-
nem błogosławieństwie niebios; ~~ona~~ była albowiem matką
nasłępujących 15 dzieci: 1) Fryderyk August Franciszek ur. 18
listop. umarł 22 stycz. 1721. 2) Józef August ur. 24 paźdz. 1721

umarł na ospę d. 14 marca 1728. 3) Fryderyk Krystyan Leo-
 pold ur. 5 wrzes. 1722, zostawory króciem raskim umarł
 17 grud. 1763. 4) Ksężniczka niezwo urodzona d. 12 lipca
 1723. 5) Maria, Amalia, Christiana ur. 24 listop. 1724 zaślub.
 1738 Karolowi III Bourbonowi Królowi neapolitańskiemu
 i węg. umarła 27 wrzes. 1760. 6) Maria Matgorzata
 ur. 13 wrzesn. 1727 um. 1 lut. 1734. 7) Maria Anna ur.
 29 sierp. 1728 zaśl. 1747 Maksymilianowi Józefowi Kuru-
 firstowi bawarskiemu, umarła 17 lut. 1797. 8) Franciszek
 Hawery August ur. 25 sierp. 1730 generał francuski i admi-
 nistrator raski zaśl. 1767 d. 22 marca Klary Spinuzzi (hra-
 bing Luraici) umarł 21 czerwc. 1806 w Ischachwitz. 9) Maria
 Józefa ur. 4 listop. 1731 zaśl. 1747 delfinowi francuskiemu
 Ludwikowi (synowi Ludwika XV) umarła 13 marc. 1767. 10) Ka-
 rol Chrystian Józef ur. 13 lipc. 1733 xiążę Kurlandzki od
 r. 1758 zaśl. 25 marc. 1760 Franciszkę Krasin'ską, umarł
 16 czerwc. 1796. 11) Maria Krystyna ur. 12 lut. 1735 prze-
 nysa kotaryngskiego klasztoru kanonickiego Remiremont
 um. 19 listop. 1782. 12) Maria Elżbieta ur. 19 lut. 1736
 um. panna w Dreźnie d. 24 grud. 1818. 13) Albert Kazi-
 mierz August ur. 11 lipc. 1738 austriacki marszałek i gu-
 bernator w Węgrzech i Niderlandach zaśl. 8 kwiet. 1766 Krzy-
 stynę córkę cesarza Franciszka I za którą dostał księstwo cie-
 rzynskie, umarł 10 lutego 1822 w Wiedniu. 14) Klemens
 Wacław ur. 28 wrzesn. 1739 biskup fryzzyński, regensburgski,
 trewizki i Augoburski. Umarł w Oberndorf pod Augoburgiem d. 27
 lipc. 1812. 15) Maria Kunigunda ur. 10 listop. 1740 umarła
 panna jako xiemi toruńska i Głęboka, w Dreźnie d. 8 kwietn. 1826.
 (Ob. A. P. Anton Hermann: Soc. Jes. Spowiednik Królowej: Leben und Ju-
 genden der allerduchl. Frau Maria Josepha Leipzig 1766 - (Fals-
 mann und Horn: Friedrich August des Grossen Leben und Heldenthä-
 ten. Frankf. u. Leipz. 1734. 82 - Joh. Gottf. Mittag: Leben und Thaten Fried-
 rich Augusti III Leipzig 1737. 82 -

Karol Kryztyan Józef (syn Augusta III) instalowany
r. 1759 na Księstwo Kurlandzkie wziął d. 20 marca 1759
potajemnie ślub z Franciszką Krasinską starościanką
nowomiejską. R. 1762 przy powrocie z Paryża musiał
Karol ustatkować z Księstwem Kurlandzkim wtem czasie umarł
ojciec Krasinskiej. August III przez 2 lat niewiedział
o tajnem związku małżeńskim. Krasinska widząc upadek
Karola ratowała i niepewna nadal swego losu postano-
wiła rzucić rażone okrywając tajemniczy związek
jakoś 1764 po śmierci ojca została do Kamieńca W. Kor.
krewnego swego (który miał za żonę jej ciotkę) Kopis
kontraktu ślubnego, świadectwa ślubu, Konseksy plebana
na dane ślubu i indult. Wkrótce wyjechał August III do
Saxanoni, tu mu odkryto związek ow. Zoprosiła Augusta
III wyjednać cesarzowa Maria Teresa iż Krasinska we
wszystkich swych prawach ratowana została.

1776 Cesarowa Katarzyna udobroczyła jej zapytania
Księżki Kurlandzkiej na akt ślubny syna ^{zawta i maria} między innymi
pisała: mita mi ta okoliczność: z tej miary że mi
podaje prośbność do oświadczenia W. X. K. jak wiele
ja żądam u dworu mego oglądać... wszakże wiadomo W. X. K.
rzucera ku niej chęć moja: wysoki jej osoby facurek"
Córka Karola: Maria Chrystyna Albertina ur.
7 gnuń. 1779 matka Karola Alberta Króla Sardynsk.

D. 1 Junii 1732 odprawily si wspaniale Krzciny ⁸⁴
w Krakowie Krasin'kiej Kasztelanki wiflickiej lat
10 majacej. (Kuniet polski 3 r. 1732) to byla ¹⁰pięta ¹⁰goda ¹⁰fr.
Actum in ¹⁰novae civitate Gorycy ¹⁰feria 6ª post Do-

minicam cantate li 1762 - My Karol Krolewie
polski xiaze laski a udzielny rzadca i pan xiastw
Kuslanskiego i Lemigalskiego... ustanowitem
determinowac dalze zywie moze w spolecznosci z JW
Jm Panna z Korwinow hrabianka Franciszka
Krasin'ka Staroscianka nowomiejska ktora
obiesam sobie za prawdziwa zone i matzonne podlug
obyczajow Kościoła s. Katolickiego rym. za indultem
de data 23 Februarii 1760 otrzymanym."

"Ja tedy moja z przychylnosci ferca i przyrzeczenia ku
teje JW Impannie hrabiance z Korwinow ¹⁰Krasin'kiej
Starosciance nowomiejskiej satoznosci, wstępnym niech
bedzie znana i wiadoma, ze urodzony bedac z dziada i
ojca w tak niskim i szlachetnym Krolestwie, tak sie
pokrewnie pragne, abym mial estymacya ze niskim i
zaczny Kochem jego narod, w tych obowiazkach chę zolta:
wac, abym sobie przymnozył jako najwiecej serc obywa:
telow i to religii sanguinis potwierdzam dyplomate
wstępnym przy stwierdzeniu nieczci podpisujac si xia.
w Waprawie d. 20 Marca 1760 roku Karol (L. S.)
Intercepcja glubna: między najjaśniejszym Krolewem...
Karolem... a Panem hrabią z Korwinow Stanisławem
Krasin'kim Starostą nowomiejskim (który razę po raz
coie swę 100,000 Talerów curant na swej męsrie) a Karol

Krolewie zapisuje 100000 Talerow curant na furzyh
Kleynotach zabezpieczy; gdy ja dobra Krolewica
Karola przyjdzie do dzierzenia samego wisc obiecuje
meliorationem zapisu - oprawe zas dla sekretnego
mariazu zostawuje ojciec liberalitati Krolewica.
Dziato sie w Warszawie 20 marca 1760 - Karol
(L. 1) - Stanist. Krapin'ki (L. 1)

I Dyplomaty uznajacy Franc. Krapin'ki jako
prawe matzonke

Biblioteka Warsz. 1841. T. III ft. 465.

O Janie Gondulicu poecie illirysko-Dubrow.
nickim XVII wieku przez Piotra Dubrowskiego

Bibl. Warsz. T. II 1841. ft. 265-288. (zlistopad)

Trefi proza kazdej pieśni i wzyatek z pieśni IX
X polskom Kralu na dan ovi - Vladislavu glavnom
poje

Stomazenie Leona Potockiego
i Lzy marnotrawczego syna „Ah i ostavik miesto
rodno... ftrofa 23, 24, 25, 26, 27.

Franciszka Karwin Krapin'ska ur.

9 marca 1742 zaślub. 25 marca 1760

z Karolem Chryścianem + 16 lipca 1796.
umarta Krapin'ska 30 kwiecień 1796 w Dreźnie pochowana w klasztorze Marien

coraka Maryja Krystyna ur. 7 pros

nia 1778. zaślubiona w Augsburgu 24 oktob. 1797
z księżem Karolem Emanuelowi Ferdynandowi Savoyen Carignan
 który + 1800 poszła za hrab. Montleart + 1851 żyła w Dreźnie.

Karol księże Kurl. obrany od stanów Kurlandji 16 listop. 1758

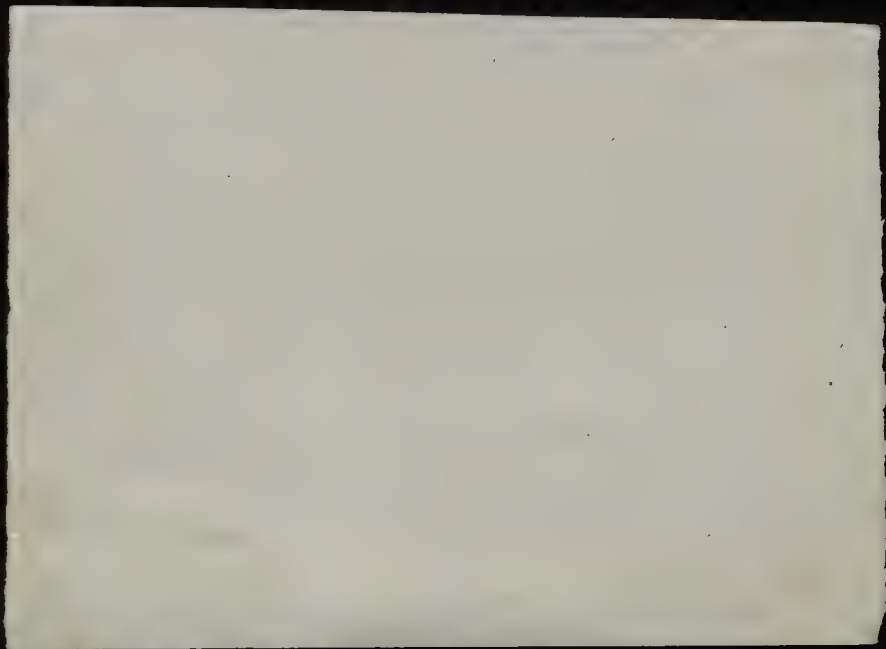
otrzymał w Waszynie 1759 d. 8 stycznia inwestyturę

wjeżdżał do Kaitawy 29 marca 1759 po nim

Ernst Jan Baron zastany 1740 na Sybir.

urodził się 13 lipca 1733 Erceksiążę Augusta III ~~książę~~

opuszczył księstwo 1762 + w Dreźnie 16 czerwca 1796 pochowany
 w klasztorze Marienstern

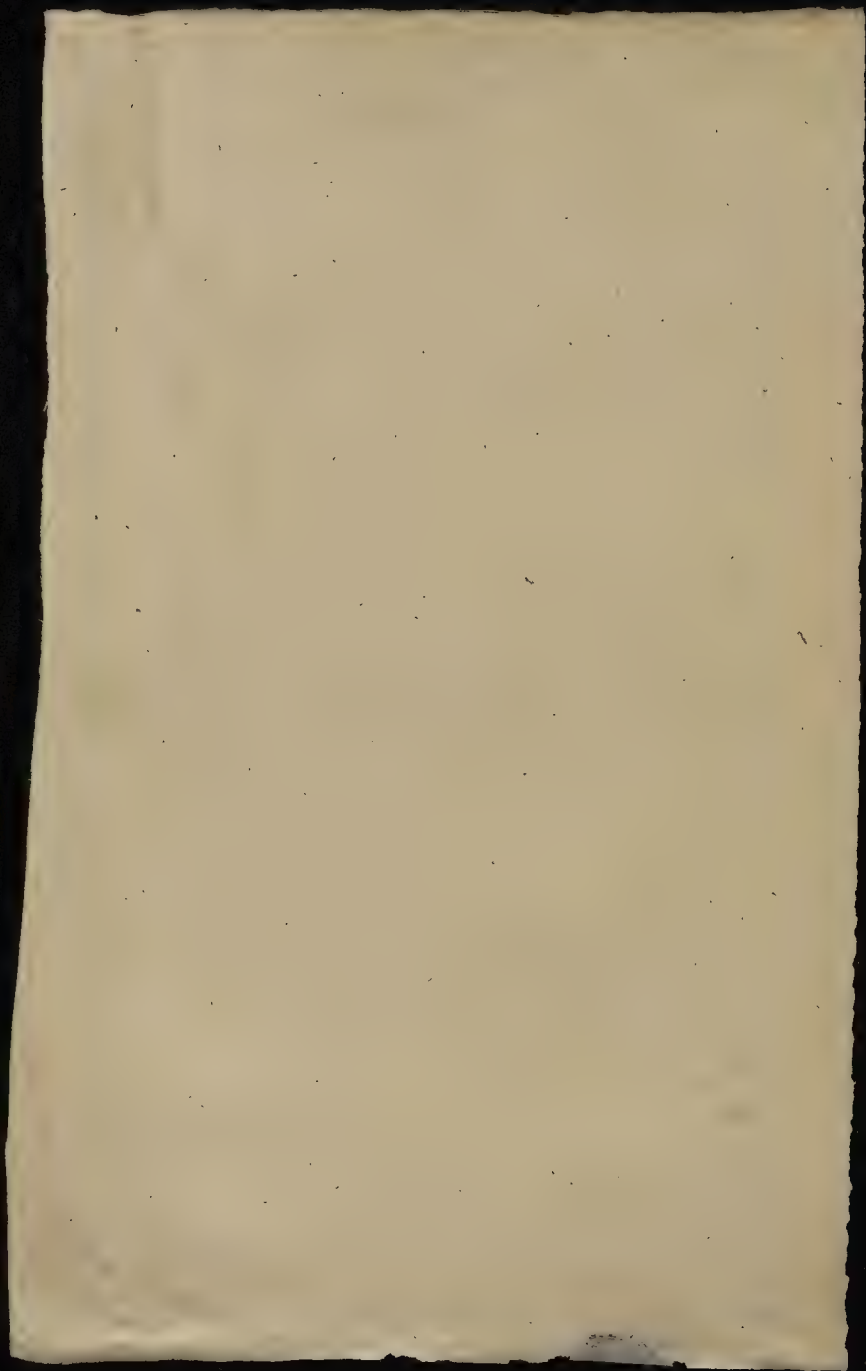
Izabella zięcia Lubomirska małżatka
W. Kor. nr. i marca 1736 — wdowa
po Stanisławie zięciu Lubomirskim
małżatka W. Kor.

cożki jej: Aleksandra — Konstancja, Julia:
na
wnuczka jej: Kryztyna Łotocka małżat.
Kowna W. lit.

Kor.

Franasika, Kownowa Kasińska nr. 9
marca 1742 zaślubiona z: Marcia 1760
Karolowi Kryztyjanowi Józefowi Kró.
lewizowi Łaskiemu (urodzonemu 1733)
cożka ich Kryztyna nar. 7 Grudnia 1738.

maria Kunegunda Łotocka nr. 10 listopada
1740 od r. 1736 zięcia: Ewelina:
Łotocka.

Na seessy sejmowej 18 maja 1792 wnioś Gastożycki po:
wet lubelski prawo które jednomyślnie przyjęto:

87

"Poſtawienie dla N. Maryi Kryſtyny xiężniczki
Polskiej, córki N. Karola Królewica i Franciszki z
Kraſińskich Królewicowej polskiej."

wſpomnieniem ſzanownym jeſt zawsze dla narodu
panowanie Królów z Najas. domu ſaſkiego, w
Łódkiej 99 pamięci prymisty N. xięcia Jmci Karola
Królewica polskiego, któremi (przytomnie bawiąc
w Polsce) ujmować umiał ſobie serca obywateli,
dając ſtale niemyślne dowody przywiązane go ſerca
i wysokiego ſwego poważania dla narodu pols.
a napewno z nich był ten: gdy z rodowitej i
cnej krwi ſzlacheckiej tego kraju, wybrał dla
ſiebie małżonkę; z tych tedy przyczyn Maryi Kryſ-
tynie córce N. Karola Królewica pol. tudzież N.
Franciszki z domu Kraſińskich Królewicowej pol.
a N. Augusta III Króla pol. wnucze ze krwi pnozków
ſwoich xiężniczce pol. Jmci Król i Jmci. Cesarz
lit. jej: ſtany niniejszem prawem zabezpieczamy
też N. Maryi Kryſtynie xiężniczce pol. dożywocie po-
towa pensyi to jeſt 72,000 po długim życiu N. Karola
Królewica Jmci i małżonki jego i 1/3 ſummy po jej śmierci
regularnie za kwitem wſpomnianej xiężniczki polskiej
wypłaconą mieć chcemy."

Descorches

Maria Ludwik poseł Francuzki.

w Warszawie 1792.

58
Constantia von Oesterreich

Elisabeth Königin v. Lothrn Erzherzogin v.
Oft. Sigism II Gemahl

Eleonora Maria Michaelis conjux

Anna Elisabetha Lotocka Cunege

Anna K. in Lothn Erzherz. zu Ost.
Sigism III Gemahl

Cecilia Renata Erzherz. Ost.
Wladislaw Gemahl.

Katarzyna Krolowa pol. arcyks.
aufst. Lick nys

Jadwiga Jstych 3 Kotulczy.

Catharina Medals 2 Racyni.

Anna Jagiellonka 3 Onasewicz
Witogr.

Anna Bato rowa Jstych 3 Barthlingo

Maria de Nevers royne de Lothne

Catherine Koprakowka pen

$$\begin{array}{r} 1688 \\ 1719 \\ \hline 9 \end{array} \quad \begin{array}{c} \text{III} \\ \text{III} \\ \text{III} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1688 \\ 69 \\ \hline 1757 \end{array} \quad 1$$

$$\begin{array}{r} 1719 \\ 1688 \\ \hline 31 \\ \hline 1719 \end{array}$$

3

$$\begin{array}{r} 135 \\ 3 \overline{) 405} \\ \underline{405} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 180 \\ 3 \overline{) 540} \\ \underline{540} \\ 0 \end{array}$$

Prone květ. pol. 6. 3. 1890
Luz. 2. 1890

Robert D. McKee

John Joseph Hays Esq. Mayor
City of New York 1825 Nov 9 - Borneo

Wilson's W. Star Elephant -
Cebu Bay, Philippines - 1861

Wielki Łęg, Górzno, Pruszyce

Monotypus Labialis Cuvier, 1829

Arabis xizna dubia Greene

Barbara Radziwiłłówna R. 1801

Paraphaethusa *Stål* & *Rehn* 1907

76

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

3 Zastoryjskich urodzin księżniczki W. Koc. przybył.
Ta w sierpniu 1791 do Warszawy.

Kąpiele w Kreszowicach już 1791 pod zarządem
Holtzowiga Selyera były otwarte.

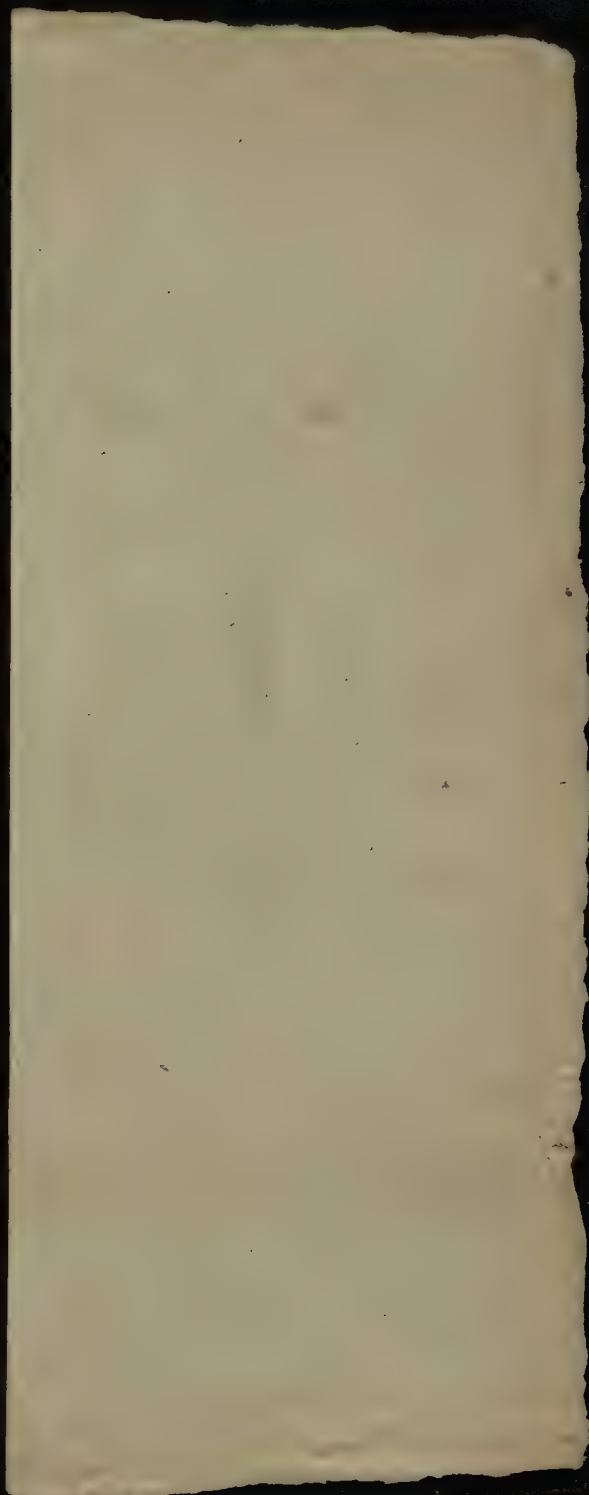
Na sesyj sejmowej 18 maja 1792 postanowiono
prawo

91

14 sp

Teofila D'aniłowówna córka
 Jana D'aniłowicza wojew. rusk.
 i Zofii Łotkiewskiej Kanderzanki
 wzięta ślub z Sobieckim za
 dyspensacją bo byli w 4tym stopniu
 pokrewieństwa pochodząc z Herbertów
 siostry Teofila Dorota Ksien
 benedyktynek wdłowie : ^{brat} ~~syn~~
 Stanisław D'aniłow
 córki Sobieckiego z D'aniłow
 Zifiny 4.

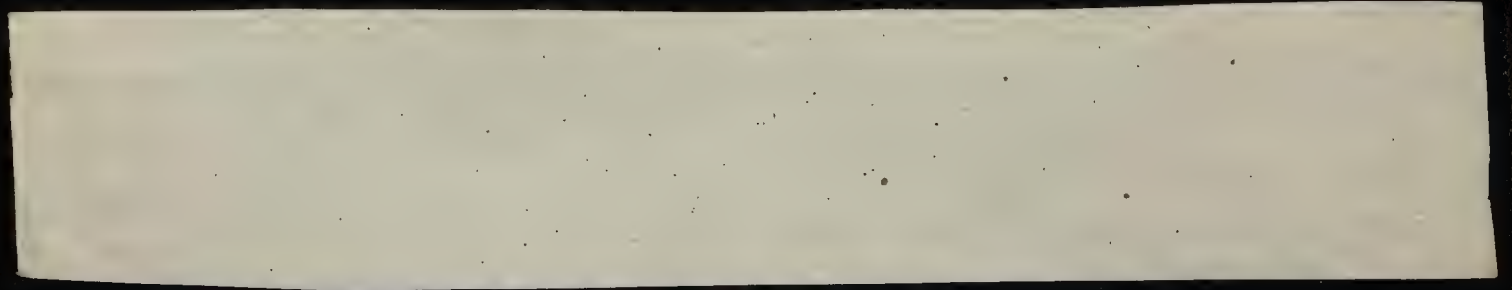
Marek, Jan Król. Zofija
 młodo zmarła, Katarzyna
 (siostra Ostrogozka wojewody. Kask
 potem Radziwiłłowa Kanderzanki
 w. d. dit. Anna zakonnica
 wdłowie Stanisław i Mi-
 chat młodo zmarli
 rozmieści Sobieckiego po bitwie
 pilawieckiej mówiła do
 synów Jęzeli Kłaren z boji
 ucieknie mój mój synem
 się nie zowie

Dogrurowa

93

Anna Maryja de Terri w Niderlandzie urodzona będąc w więzieniu mat. jęz. za niezakim le Clerque
a wdługim za Alexandrem D'Ongrumoff przybyła do Łodzi około 1767 wyjeżdżając do różnych miast
umyślała sobie różne familijne zajęcia. Dekret jej odbył się 22 kwietnia 1785 przy mnogim ludzie w rynku
wspawany przez katechizę i przegięzanie: nieszczęśliwie tam palono.

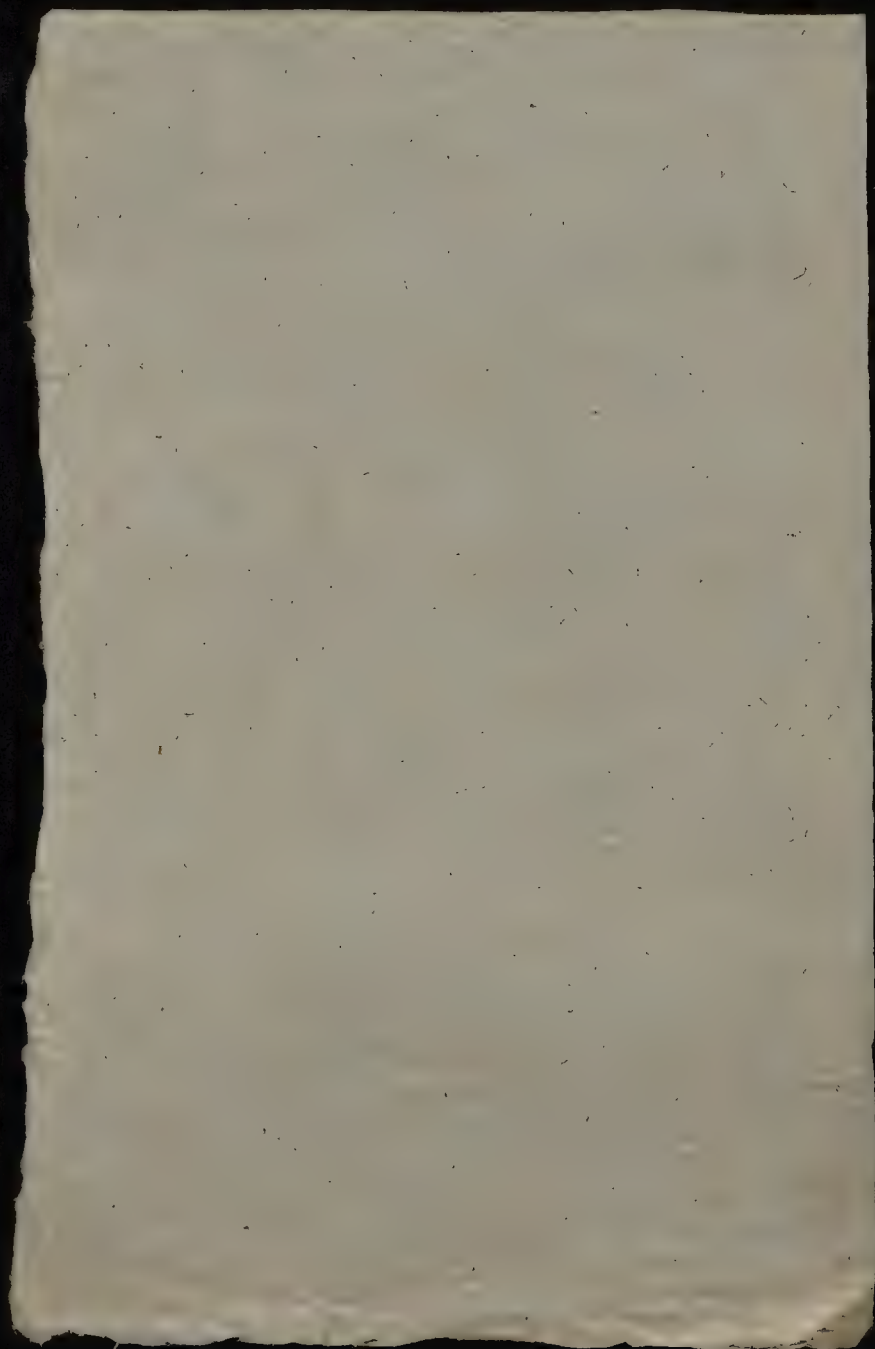

Beata Dółka Kniezia Solomereckiego
zona podczas ślubu jej w Dubnie Kosh:
tem Konstantego Dąbskiego Księcia Ostrog.
kiego wojew. Kijów gdy Tatarzy oblegali
Dubno rzuciwszy strój ślubny z więcej
dziwieniem do wreniot Flana tatar. trafita
tak iż ten ze strachu uciekł od Dubna
za 24 gm. I)

Drużbarka z Kowalskich Elzbieta : 1) Życie Dawida.
 2) Życie Maryi Magdaleny 3) Życie Maryi Egipt
 azaki Kłose teraz drukują. 4) Cytory elementa
 5) Cytory orzec roku 6) Dema rzucająca drzwi 7)
 zejście Xpistusa Languska. Pawła Maszatka w. W. X.
 Lit z infemni dyetami proza.

(Gablonowski Ostafi)

Poetye niedrukowane Drużbackiej

Dziennik Wileński. Tom IV 1816 Lijpiec - Grudzień
 Wilno nakładem Józefa Zawadzkiego N: 21. # 137 - 185.
 Znajdujemy zbiór jej poezyj niedrukowanych ma się znajdować
 u wnuka czy siostrzeńca jej mieszkającego w okolicach
 miasta Równa na Wołyniu

W bibliotece uniwersyteckiej wileńskiej był rękopisem darowany
 przez X. Mamerta z Falfzyna Herberta D^{na} Teologii
 i profesora w seminarium dycezyalnym w Łucku
 (dośćat go po ojcu ~~Elz~~ swym Elzburcie urzędniku
 powiatowym + 1803 w Kowlu) rękopis ten składa-
 jący się z połdwunastu arkuszy ma tytuł: „Ze-
 branie wierszów moich w różnych materjach
 a przepisane dla zabawy dobrych przyjaciół w Łe-
 mieniu r. 1754” na końcu podpis: Elzbieta
 Drużbacka S. Ż. - Jęgo Mości Łanu Józefowi
 Jakubowskiemu te moje własne kompozycye dla
 zabawy daruję: przepisane są przez Jmci. Dulski-
 go: są niektóre errorry ten winien co przepisywać.
 Sątu: 1) Jabłoń złota w hesperyjskim ogrodzie
 wolny przystęp do siebie dająca (słot burszowych 29 - w
 wyjątku z 8 str. pochwała rawnieckiego wojewody - pochwa-
 ty hesperyjskich: jabłoni nowszych) 2) Szreniawa szerszoliwym
 pływająca duktem upodobany znalazłszy port pod znakiem
 czerwonego Orła Kres swój tam zamieszka i już dalej

ciągąc nie zamyśla (16 ftyrof szesciowiezowych na za-
bień Maryanny Lubomirskiej z Xciem Karolem Radzi-
wilem - 2 ftyrofy w wyjątku)

3) Na wiązanie Jasnę Wielmożnej Jęymoszi Lani
Szabelli z Loniałowskiich Branickiej wojewodzinie
Krak. Hetm. w. Koc (13 ftyrof szesciowiez - nie całe
tu defekt w rękopiśmie - w wyjątku 1 ftyrofa)

4) Weturysa Rzymianka do Łolfski wprowadzona
stawa wychowaniem familii xi q jecej imie Weturys
zamieniająca w Grocholskiej (11 ftyrof bówierzowych - za pach-
wał Ochnistrzyni Grocholskiej)

5) Z przypowieści Salomonowych w rozdziale trzy-
dziestym pierwszym (wzór niezłej i cnotliwej
niewiasty (24 ftyrof, szesci. wiez. z zastosowaniem do
podwójnej xi q my narządkowej)

6) Szerszliwy a nieśtateczny amant od Bellony
bagini i od Nimfy i Kochany to jest Hetman
wój i xi q my narządkowej (9 ftyrof 4 wiezowych)

7) Kryte i godziwe amory zaś nie podpadające kryty-
ce pewnej Nimfy, z jejnie poświęconym mniejszym lami-
narem przez Klitęg tejże Nimfy stuga u kryte a
po tym wyjawione. (50 ftyrof 4 wiez.)

8) Xlomens Tar Kami w 8 Moosiskach stynqy i tam
zjawiony d. 28 listopada 1753 (8 ftyrof 6 wiez. w wyjątku
2 ftyrofy - powinowanie imienia Branickim)

97.
9) Memoriał wnu Kowi. mojemu Panu Józefowi
Węsiotowskiemu (15 ftyrof 6 wiejsowych - przedru-
kowany cały w Dzienniku Wł. ft 185-188
(Węsiotowski miał 17 lat - Pruzbańska była jego bab-
ką)
- 10) Kontrakty mosiufkie (8 fty. 4 wiejsowych
w wyjątku 1 ftyrofa sama sobie mówi że była
starą wdową
- 11) Zawód nie mały na lwowskich Kontraktach
(3 ftyrof 4 wiejsowych)
- 12) Portret Hypokrytów (20 wiejsy - w wy-
jątku 2 wiejsy)
- 13) Laïs dama Koryntońska (9 ftyrof 6 wiejsowych
w wyjątku 1 ftyrofa
- 14) Pożegnanie Ulisses z synem matym Tele-
makiem (11 ftyrof 6 wiejsowych - przedru-
kowane całe w Dzier. Wł. ft 188-191.
- 15) Ofiara Dogu z hiesiora wnuczka moich zmarłych
(10 ftyrof 4 wiejsowych)
- 16) Fikcyja poetyczna. Zorza poranna rodzaju biato
głowskiego narobiwszy plotek pomiędzy wieśnie Koche-
jąm się matrymonijem w niedowiaśtwo ich w mitafii
wprowadziła i do zguby oboje przyniosła. (100 ftyrof
wiejsowych opis wypadków Cefala i Prokrydy -
w wyjątku 3 ftyrofy.)

1709

1702

~~Łokolnicki Michał generał dywizyj past
 1688) Konia: + w Warszawie $\frac{13}{25}$ września 1816
 1719 jego rozprawy 4 w Dzienniku wojnowym
 69 wtoprim niedyolainkim - w Bibl. Brit. -
 1688 Annales des voyages, Monsieur unives
 set: Pamistnik Warszawski.~~

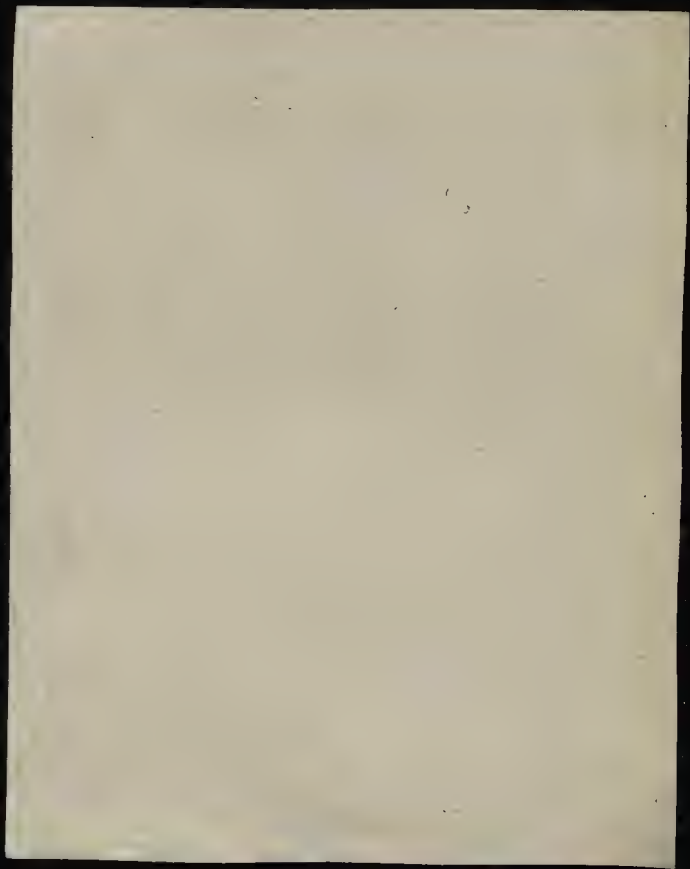
Starzeński Hieronim D^r teol. Dominikan
 prowincji litewskiej + w Łabiatkach gubernii
 wit elpnej 24 paźdź. 1816. Urodził się
 1753 w powiecie potockim, wstąpił do je konn
 1774 był 7 razy prowincyałem
 wydał

Zbiór porządków i prawideł potrzebnych religii
 katolickiej dogmatycznie - moralnie wyswie:
 cających ku pomocy kapłanom ... wydany.
 Wilno 1814. 8° 2 tomy

Gundystaw Eymont dominikan wikary klasztoru
 w Jelnie na Litwie wydał:

Ucz. nauka porządkowa reguł propozycji z najniejszych
 z rozmaitemi sposobami rysunków utatwiających. Grodno
 1802. 4° z 29 ryłow. Tablic.

Katarzyna Kossakowska (mąż jej Stanisław
 Kąkizelan Kamiński + 1 Maja 1761 we
 dworze pochowany tamże u Dominikanów)
 popierała Konfederację barską gdy musiała
 wyszła Stanisławów i w niewolę Konfe-
 deratów r. 1764 d. 7 augusta, Kossak-
 owska umknęła na Wołoszczyznę.

Kossakowska Kasztelanowa Kamińska po sejmie
1768 niefortunliwym wyjechała 9 kwietnia 1768
najprzód do Radyna do br. Krownych swych potem
do wstąpiłych podług notat Krasickiego była
córką Jerzego Łotockiego Starosty grabo-
wieckiego starcy

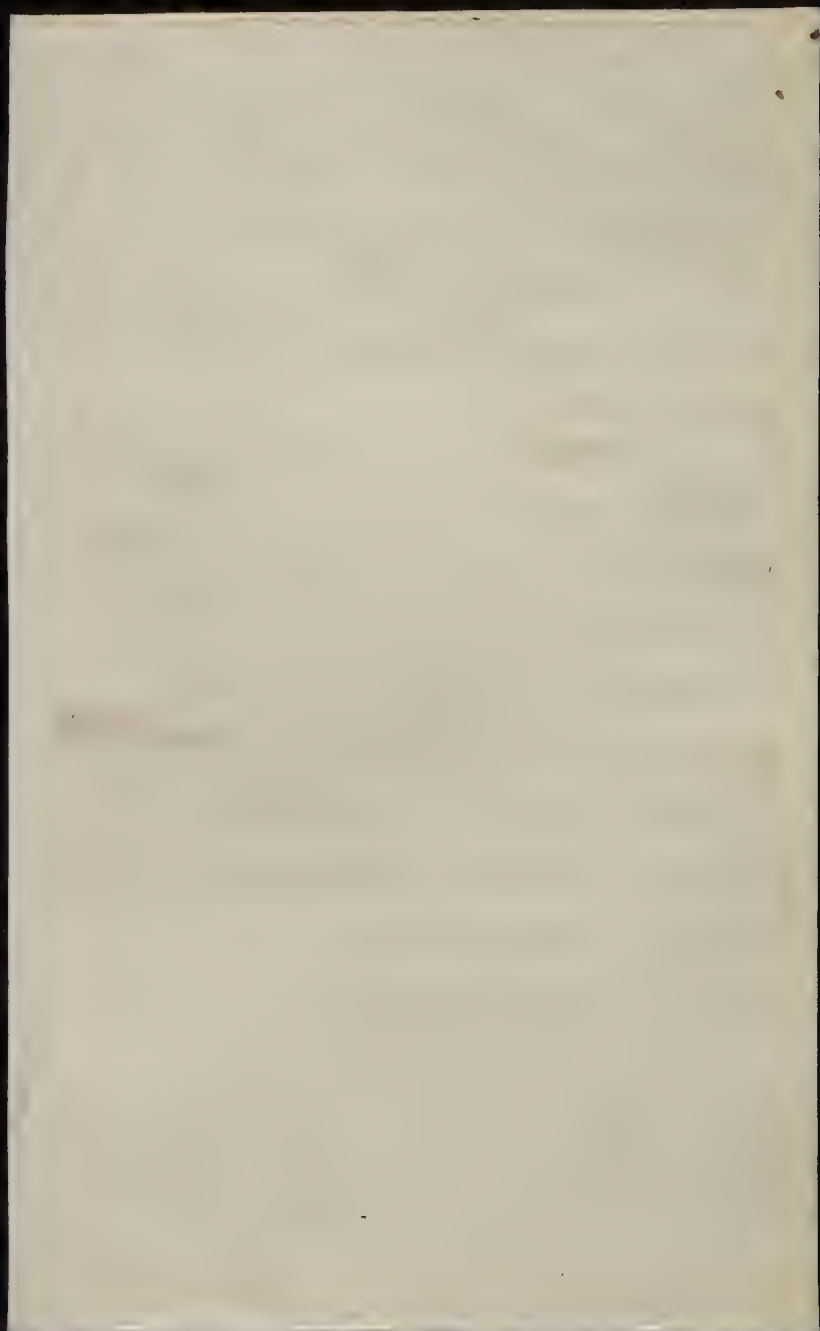
bracia jej ~~Jerzy~~ Eustachiusz generał artylerji
litewsk. Starosta Tumański, lwowski uń-
dowski — młody Marian Kasztelan

Lubczyński Starosta grabowiecki

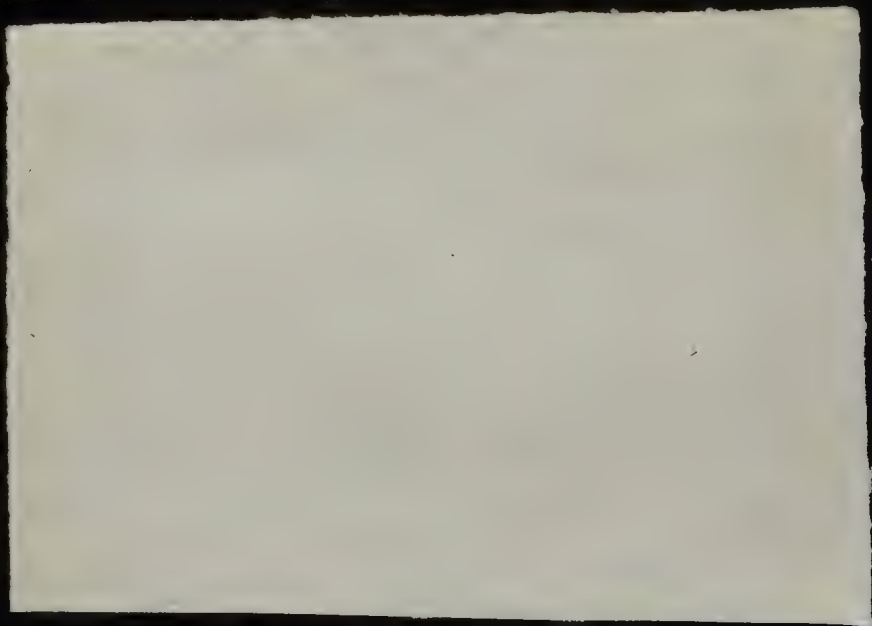
~~zrodzeni z przeszłości~~

Kasztelanowa Kamińska

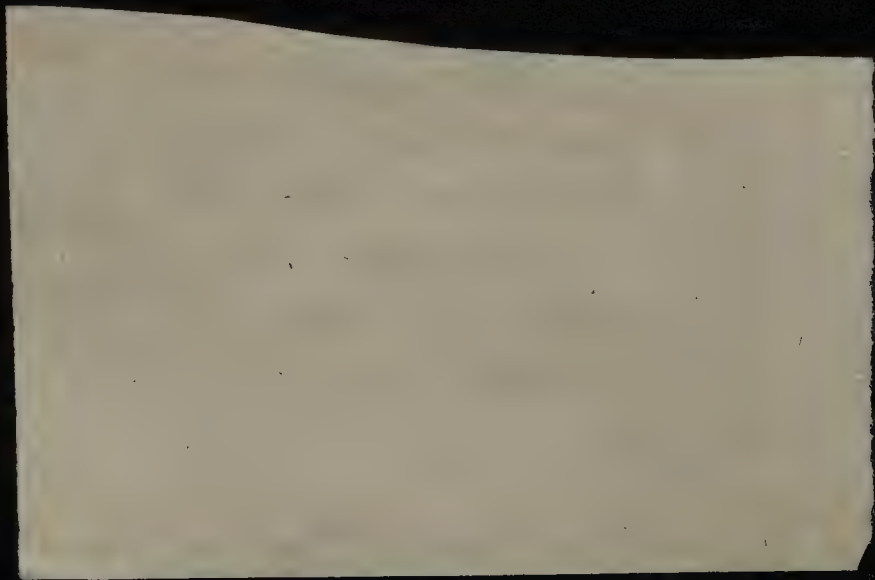
Kossakowska r. 1789 przybyła d. 25 maja
1 czerwca przybyła do Warszawy dla sejmu
i dla zwiedzenia swej siostry Kasztelanowej
lwowskiej d. 5 sierpnia 1789 wyjechała
do Chrochły na pola dóbr swoich.

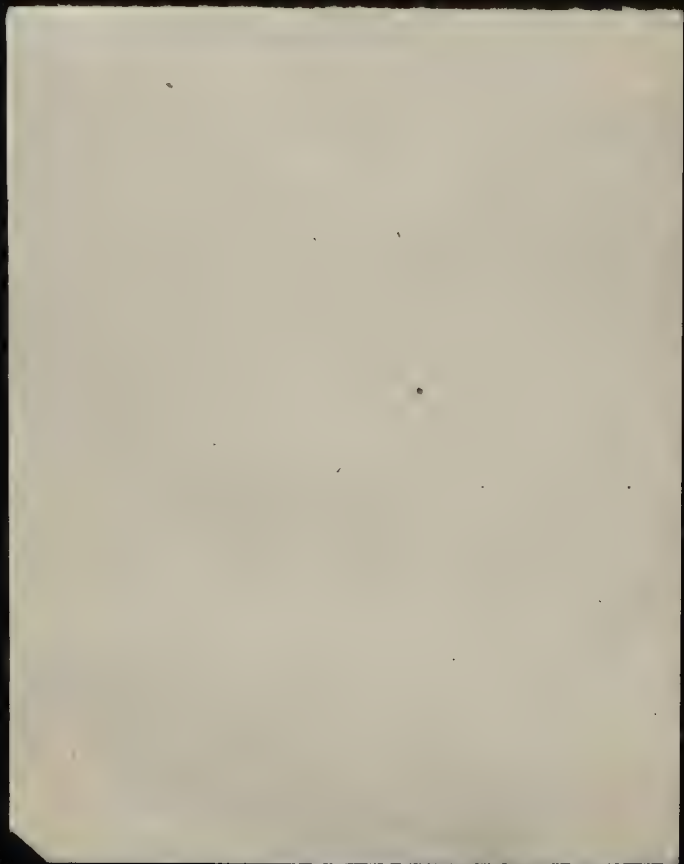
Koścakowska Kataryna z Łotockich Kąste-
 lanowa Kamińska przybyła do Warszawy
 1789 dla zwiedzenia siostry swej Kąste-
 lanowej lwowskiej, synowcem jej był
 Ignacy Łotocki. mieszkała potem w dobrach
 swych Krystyampolu.

Szrabinie Kosiakowskiej Konfiskowano w gubernii
 podolskiej dobra Kulkowka i Koliedajew
 które dostał Szrakiej Markow generał
 major od Kataryny 1795. dobra zapiskwestro-
 wane Reifata hr. Tarnowskiego Kluy Wasilen-
 ski w gubernii orłowskiej data Alexandre
 Orłowski

Kossakowska Kasytelanova w towarzyſtwie
 gdzie ~~użył~~ ^{użył} chętnie ſię wyliżano dawności
 pnołkoi: popieś ano to nieſieckim, Dini:
 cewkim odegwata ſię: Mnie ſię
 zdaje że ani nieſiecki ani Dimezewski
 tak ſą dawni jak miłość ^{ta inota płakła, czy} ojczyzny (od
 niej odſtąpić jeſt być wyrokiem
 pnołkoi: nieprzyjacielem ojczyzny
 Apoktegm. Grab. 'p. 56.

31 no. 103 $\frac{20}{24} \frac{10}{54} =$

Katarzyna Potocka filia seu da
 Gorgii in Podhajach Potocki Grog-
 bowceński Tumawski Capitanai
 z powłona znis Konstantyna
 Podborskiego mieszkatkowna wpiłkai
 posła za Hanym Kopsakow
 Kiego Kasztelana Kamienickiego
 beptanie

Jasnie Wasz Jm. Pani Katarzyna z Potockich Kopsakowski Kasztelanowy Kamienicki; odes-
 ta w dzień imienia jej uroczysty w znak szeregich jej i: przywizania swego oddaje
 Aniot Durini archybiskup Anugrański nuncyus, Holia, a postolicki

Jak twoje Katarzyno Potockich zaszczepie
 Na podziw wzyftkim, ptynie pod cnot jaglem iwie,
 z ktorym sie porownywai skaby nie sa warte,
 Co je z Krajow indyjskich morza fola otwarte,
 Stupnie wiec jak ciag Polski dtuzi: heroni
 Wszednie refo: facunek cnot twych jest wysoki
 Igdzie kolwiek na swiecie polskie imie glosne
 Samze stawa cnot twoich chwaly brzmi donosne.

† † †

Ducin 3) Tłumaczenie z rękopisu ołtarzowego
 i piosenek kamieńskich do Polskiej Katedry
 odem kani in folium i in ięzi piosenek
 the d. d. Angielski Ducin 1777
 24-4^e tona, Katedrowy, piosenki
 pian. 6386

1

Wskazanie piosenki z rękopisu ołtarzowego
 i piosenek kamieńskich do Polskiej Katedry
 Katedrowy z rękopisu Katedrowy
 Katedrowy Kamieńskie, orderu Katedrowy
 ięzi ego damo. naukowca ięzi i najdł
 ięzi do Katedrowy ięzi do Katedrowy
 na Katedrowy ięzi do Katedrowy
 Katedrowy i Officynary.

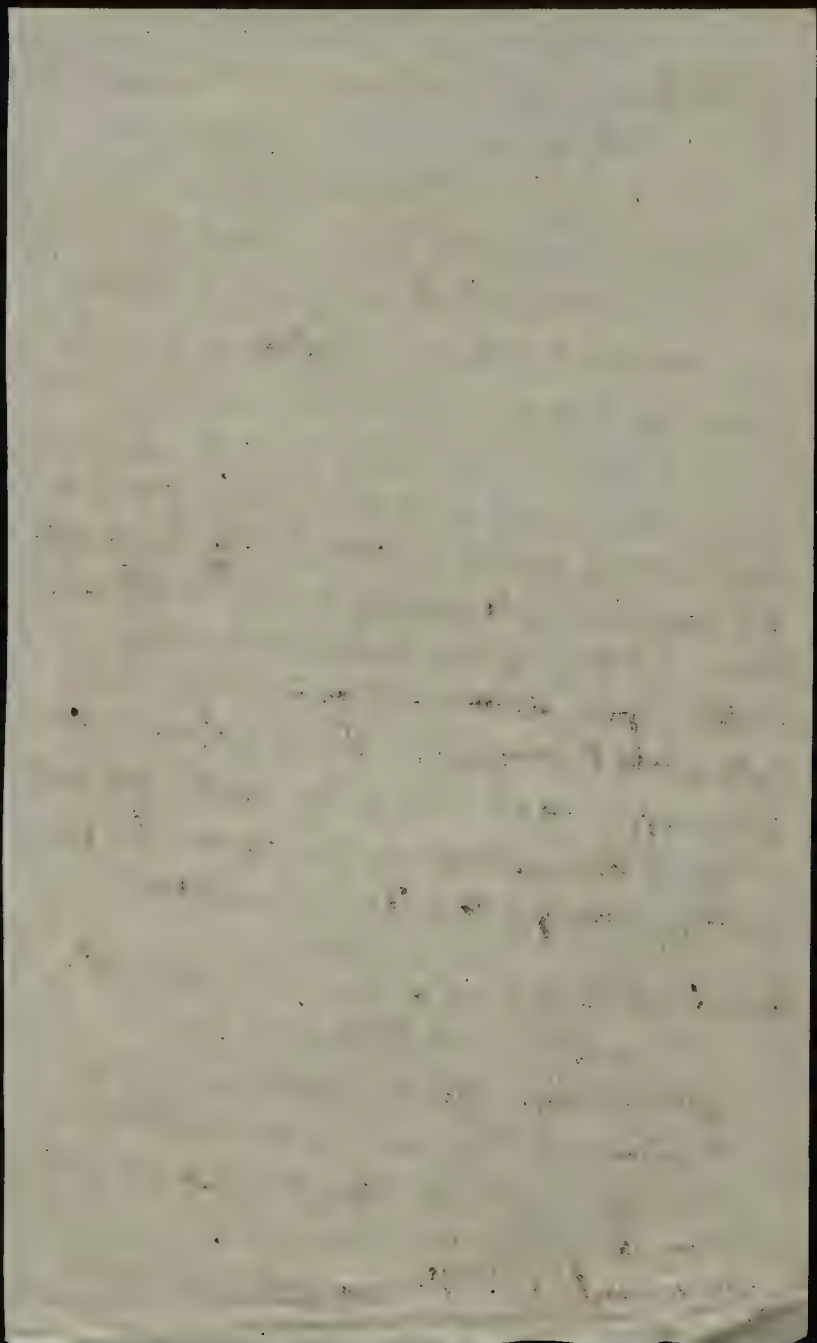
1786 w Katedrowy ięzi do Katedrowy

4^e kart (10) 1787 po polsku ^{najdł} z rękopisu ięzi do Katedrowy.

Elzbieta z Książki Czartoryskich lubomirska
 marszałkówna w. kor. Kajetan Skrzetuski
 przypisywał jej swą: Historię polityczną 1773
 wydaną zowie ją siostrą wojenną panującego króla
 córką znanego z patriotyzmu senatora, siostrą
 sławnego nauk protektora, matką (kanceliarską)
 wielkiego w ojczyźnie cywilika - matką siostr
 ojczysty ufrówliwienie zasług: ozdoby najmniejszych
 rodzin. Do wybranie Łódki zwiedziwszy Francją
 Anglią, Włochy ożbiada w Wiedniu + 1816. Do zasług
 Kwiściakowskiej; Tęczyła niestemany i męski unykt
 trafny rozrządek przyjemny dowcip i przenikliwy - w
 młodości wdziaki - do brzośności aż do ostatniej chwili
 Była ozdoba towarzystwa. W Wiedniu potrafiła sobie
 zjednać upamiętanie. Dom jej był wzorem gościnności
 i uśmiał się do niego krajowcy, cudzoziemcy bieżą
 wybór znakomitych talentami lub naukami.

(podług inwent. z 1. marca 1736
 i pierw. jej reg. kalendar. polski)

Wzabella Helena Anna lubomirska urodzona
 31 Maja 1736 córka Aleksandra Augusta
 Czartoryjskiego wojewody rusz. i Zofii Si-
 niawskiej zasłużona na Kanistawa lubomirskiego
 marszałka wielk. kor. Klory + 12 Augusta 1783
 Umiała w Wiedniu 25 novembr. 1816.
 córki jej Aleksandra, Konstancja, Julianna, Elzbieta

Żona Izabella Lubomirska prynciesska
Kosiułska data niemigdy w Wiedniu
1794. i Crastoryfka. na powstanie

generał Coccei w liście do Stritchella

19 maja 1767 mówiąc iż Lubomirska
wyjeżdża do wód w Spaa pisze o niej

"Czygodna to kobieta i posiadająca prymioty
rządki jej ptei wstawiwe. Winienem jej wpyst.
Ks w tym kraju Ma ona wstret do zgrzet.
Ku wielkiego swiata i tylko w towarzysztwie
prynciesskich żyć lubi. Proszę więc Łana
niemieścić jej z tłumem i dać jej poznać "sobie
życia Henryka, tego sobie bardzo życiu."
Ładnie miły kaci "krabiny Denhoff

Lubomirska wyniosła się w kraju wstretu
intryg Króla z Crastoryfkiem.

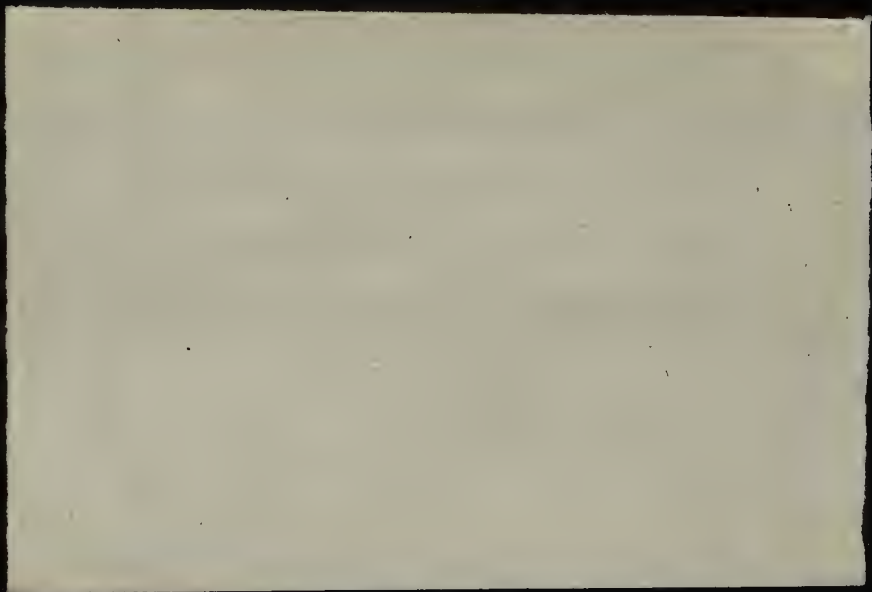
d. 26 Kwiētnia 1757

Księżna Lubomirska małżonka
w Koronę wyjeżdża za tydzień
do Łęka i będzie w Bełnie. Jest to
kobieta nieporównana w umyśle
w wykształceniu, w fizycznej siłce.

d. 13 marca 1769 Izabella Lubomirska
wróciła z zagranicy do Warszawy wraz z
czętą ryfieniami, przyjechała tam także i
Kosza Kowska.

w Wiedniu, 106

Lubomirska Małżatkowa 1815 (hojna ręka
wspierata piędziami i rekomendacją x.
Jakoba Falkowskiego Kształtującego się
na nauczyciela głuchomego w Łolpe piara.

O. X. marszałkowej Lubomirskiej
pisze sławny książę de Ligne iż ta
dama powszechnie uwielbiana zwy-
kła mawiać: Nienawidzę ludzi, któ-
rzy, nienależąc do wojny, pragną
jej. Jeżeli znajdują się kobiety, o
wojnie i polityce rozprawiające, ży-
czyłabym sobie, aby im broda wy-
rosła po same kolana.

107

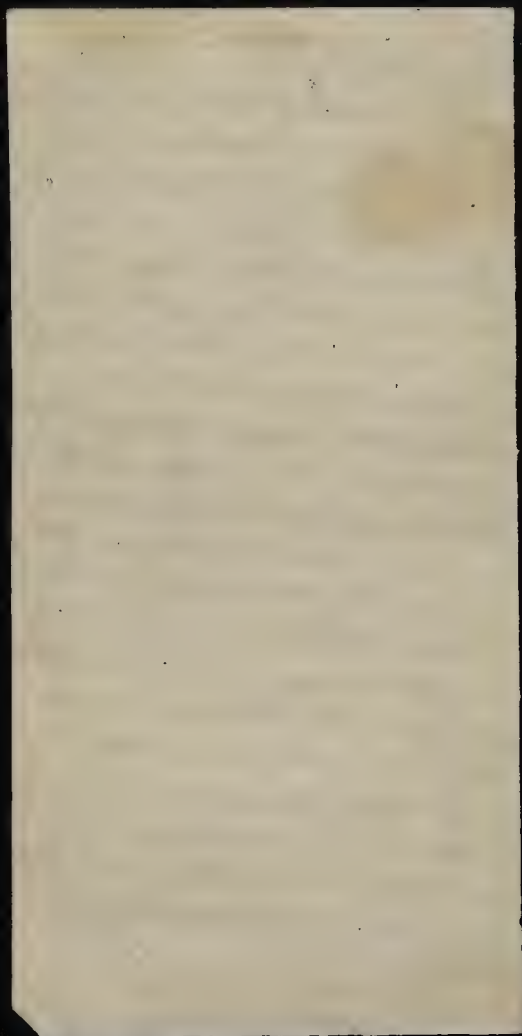
W muzeum narodowem berneń-
skim (morawskiem) znajduje się
porcelanowa miednica, średniej wiel-
kości, owalna, w niebieskie kwiate-
czki malowana, z takimże kubkiem,
niegdyś własność Jana Sobieskiego
za którą Henryk książę Lubomirski
jak zarządca tego muzeum zaświad-
cza, tyle złota dawał, ile to naczy-

Lubomirska Rozalia
z domu Chodkiewiczowa
żona Alexandra lubo-
mierskiego przybyła 1792
do Warszawy — r. 1793 gwilo-
tynowana o związku z Cyro-
dyktami.

h. 167

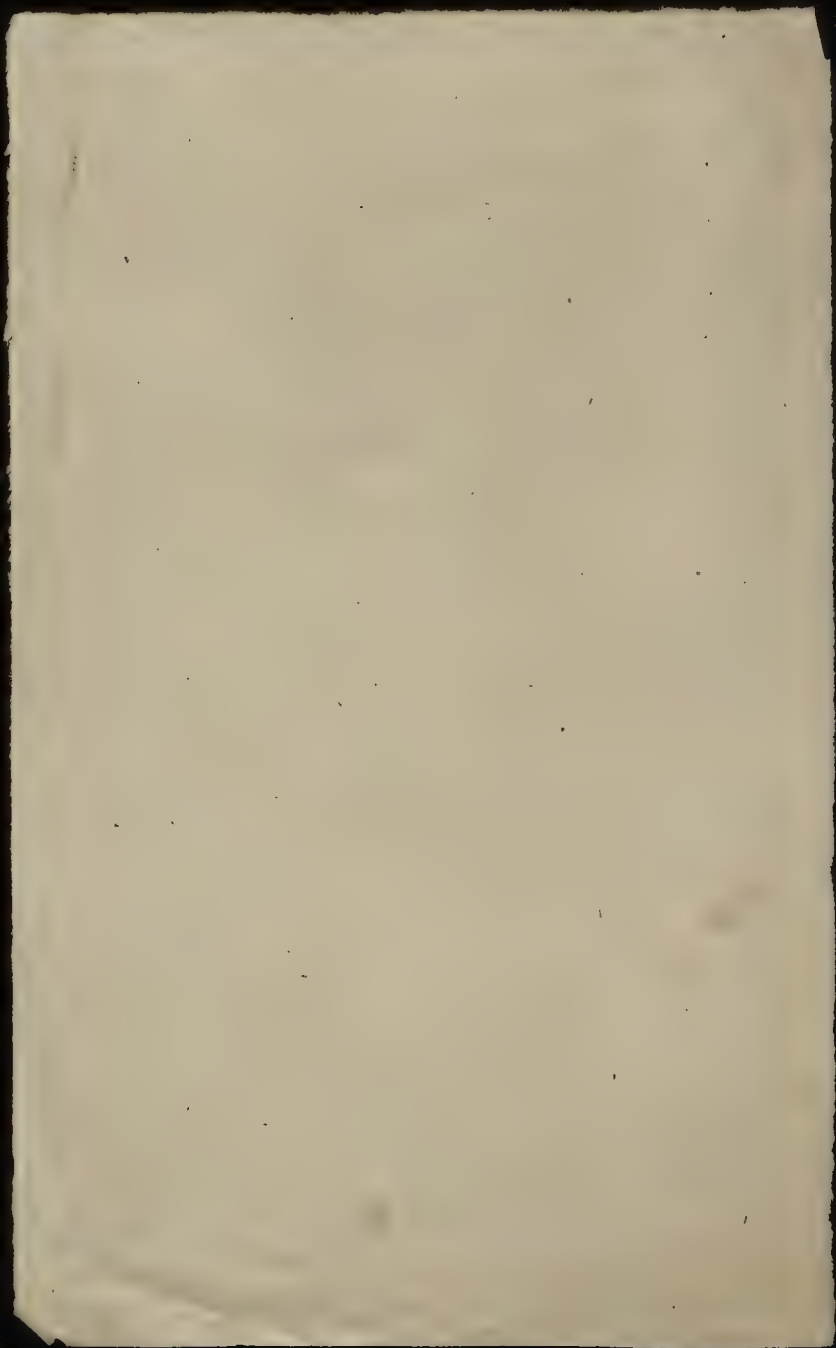
h. 167.

Anna 109 córka Augusta II królowa
Orzełowska urodzona r. 1702 z Hen-
ryetty Buwal córki handlu winnego
w Warszawie. W kilkanaście lat potem
użył za ją August II po raz pierwszy, kie-
dy przybrana za grenadyera zreszcie
robota przed nim bronia. Rozczulony
monarcha uratował ją, uznał ją za
córkę i nadał jej tytuł hrabiny. Później
błaski w Warszawie kazał jej Król
dniem i nocą stawiać. Posłuszna kró-
la o zwiazki miłosne z nim; jakoż
istotnie jeździła do Saxonii z dworem,
i r. 1729 wróciła do Warszawy. Mo-
wiła że z Cetnerem wojewodziec Smo-
leńskim miała syna. R. 1730 w sierp-
niu poszła w Saxonii za Króla Karola
Ludwika Zolffstein Beck potkownika
wojsk saskich (urodzonego 1690 który
miał pierwszą żonę Ludwikę Działyńską
wojewódziankę podolską drugą, Liżinę
Gartoryską, trzecią Orzełską) ślub wobec
noszącego króla dawającego podkanclerzy Jan
Lipowski
r. 1727 bawił przy Królu.

August

Pamiatniki do dziejow Polski wydał Stanisław Sachowicz
 Wilno 1842 obejmujące listy do oryginalne Zygmunta
 Augusta do Nikoł. Radziwiłła marszałka Lit. Kłosemu
 15 Wrześn. 1553 donosi że Wasył Ostrogski doło oкупował:
 posiadł Ostrog najprzód Sanguszkowski a potem i Kawałki przybył
 i o odwróceniu do Litwy za nim gwałtem z pozatem wlepił na
 zamek L. Ostrogski. ażeby się zamknęła z cicha leży potem
 gdy matka i filia imiła flub z nią ~~z~~ Sanguszkowski zamek:
 i z matką wiedeń 8 flujebników poranili jednego zabili
 Król po otrzymaniu wiadomości posłał wojsko do ~~do~~ do
 Sanguszkowski na zaruki przypominając mu zbrodni Krzymi:
 nabrał że z zamków pogranicznych bez wiadomości królewskiej
 zjechał p. 63-66. — d. 30 stycznia 1554 pisat że chce
 komu innemu dać starostwo czerkaskie: Kaniofskie: Ko-
 reckiemu L. — d. 21 Września 1554 pisze król iż niechciał
 by aby syn wojew. kaliskiego miał pojeździć ażeby Halyska (p.
 81-83) — R. 1556 król pisze że starat się aby posyłał
 za wojew. Orłowskiego leży ona odpisada iż woli gardło dać
 niż żyć. Król odredził dywiołkę węgier do królewien (p. 95)
 i p. 103. — r. 1555 mówi o matce król iż jest malickim
 ingenium — starat się jej oia zia że mianem hemburskie wioć
 Kłory miał Radziwiłłowie wprzody bo mu pieniądze ki li
 twofkie zafmakowały. p. 108 — R. 1559 3 listy Pa. zego por-
 rat król iż matka uporzeć w rozkazom królewskim pokon-
 p. 120 — na Zygmunt nielekce sobie ważył cały ten przedmiot kie-
 dy się wciąż radził Radziwiłłowi — str. 299. Jest list Króla z
 Krakowa d. 16 stycznia — 1553 do Litwy Dęaty
 mówi iż — dat. — zlecenie Radziwiłłowi
 aby się wioć ział wglądem postanowienia o zamku ziać:
 aby zjechał do Ostroga.

111

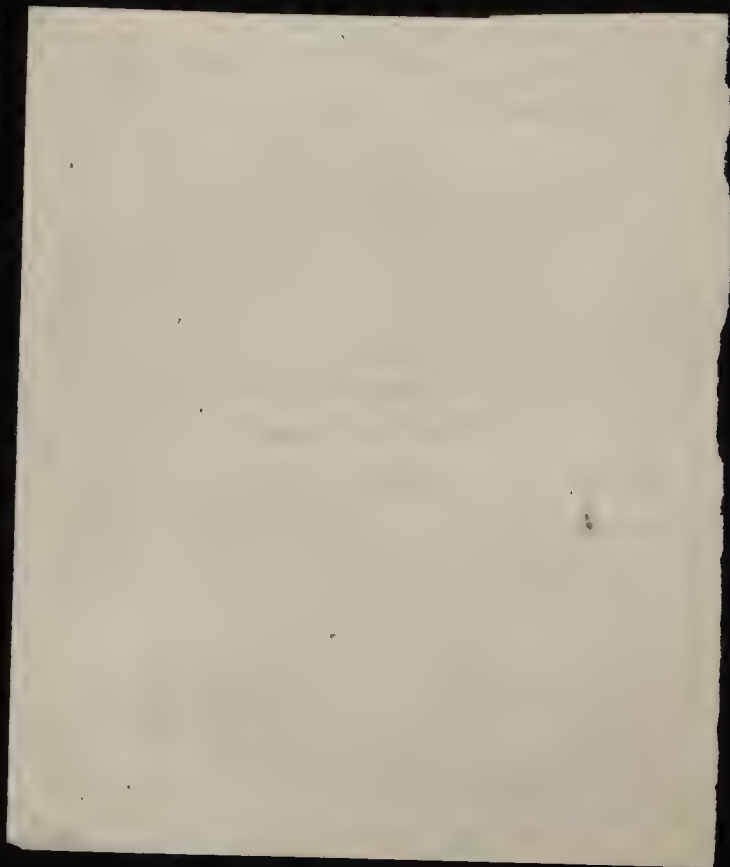
Urogiła Franciszka Radziwiłłowa urodziła się w Craterysku 13
lutego 1705 ojca Janusza Włosińskiego kaptelana Krakowskiego
i matki Teofili Łęczyńskiej wojewodzianki podlaskiej wdowie po Filipie
Konarskim staroście Koninśkim była ostatnia z Włosińskich
siostrzyczka na Włosińcach, Zbarazju, Craterysku, Lubiczku na Równie
Lubnie Borahynin Opatym Kamieniu, Zmigrodzie; pani na Opatym
Krynicy, Mochnach, Zdobychowach; Opatym jeziorze zaślubiona jako
młoda żona d. 23 lipca Kwieciana 1725 Michałowi Radziwiłłowi
umarła w Nowogrodzie d. 13 maja 1753 pochowana w Nieświeżu
d. 3 września zostawiła dzieci: 1) córka Teofila Konstancja
ur. 1738 2) Katarzyna Karolina ur. 1740 zaślubiona 1758 Stanisła-
wowi Dziewuskiemu staroście chełmskiemu 3) Ludwika Konstancja
ur. 1742. + 1744. 4) Mikołaj ~~Jan~~ Krystof ur. 1727 + 1729.
5) Janusz Jacek ur. 1734 siostra Kwieciana + 1750 5) Karol
Stanisław, Onufry, Jan kopomłyn ur. 27 lutego 1731 bliźniak
Janusza zwany panie Kochanku. ^{nowożyty} ~~pan~~ na Stycie, Kiełwie, Bor-
zech, Dubinkach, Stuczku, Kopylu; Kłocku hrabia na Miężyżu, Tyd-
town, Krogach, Opatym, Kopylu; pan na Żółkowie, Złoczowie,
Pomorzaniach, siostrze Opatym Krynicy, Opatym Kamieniu, Opatym
Krynicy od r. 1739 J. Huberta pukał szereg kavalerski orderu, pułkowi-
nik chorągwi pancernych lit. 1748 z powiatu Opatym Krynicy poseł
na sejm 1756 z powiatu Opatym Krynicy deputat na trybunał lit. 1751
tribunał sekundariusz woj. powiatu lit. 1752 lit. poullator, poseł
na sejm warsz. z wojew. Nowogrodzkiego 1755. 2 Kwiecianskiego deputat
na sejmatek trybunału lit. 1757 kavalerski orderu ośmiu białych
Sędziów Kancelarii biskupów w Międzybuziu 1756 żona Maria zżona
Lubomirska starościna Opatym Krynicy.
Katttenbuzja jezuita poeta łac.

była bieżąca w piśmie literatym, kontrowersyjach kanonach kościelnych, jejino:
wzrost uftawach, w hiftoryi, jeografij, polityce - cytata wiele - miało
bibliotekę do 2000 autorów

Komedia z Francuzkiego języka reprezentowana r. 1752
milijęca dyftopada d. 23 dnia (pod wafimianin Brigny et Klemarfa
zamojskiego (Skarabelle - Doktor, mifn w aktach)

Agatka czyli przyjazd najjaśniejszego pana
z muzyką Hollanda na przyjazd Hanftawa Augufta
au pisat mifn at Radziwiła

Redziwiłłowa Franciszka Urszula podług ¹¹²
Janowskiego zoln. Biographical p. 49 ⁵² (poważna
sztuki i nauki znata pismo fruwiste, prawu pols-
kie tak iż przy dobrej pamięci umiała konfliktu-
ye co do lat cytować. Kilka języków umiała
miała bibliotekę podługą do 2000 książek które
przeżyła pilnie. Janowski chwali jej zamieszkanie
w mowie rodzinnej. Frygeryjki wydał jej drama
1754 in fol. i dedykował najstarszej córce zmar-
tej siostrze Karolinie Katarzynie. Jest tu 16
tytułów Kłose od r. 1746, 1747, 1748, 49, 50, 51
52, 0 - 1752 były przedstawiane w miejscach
przy festynach są to komedie, tragedie, opery,
z baletami niektóre tłumaczone z franc. Tytuły
ich przytacza Janowski zoln. Biographical.
pois tego mówi iż wydała: Von dem Pflüchten nicht
sprichst du Volletum auf dem französischen im
złotym. Wilno w druk Jezuiticki 1748. 12°

Franiszka Urzula z Szost Winiowieckich zięta
Radziwiłłowa Hetmanowa W. X. Lit. wojewodzina
wileńska ur. 1706. + 1753, pogrzebana

113

27 Augusty 1753 w Nieświeżu + d. 23

Maja w Nowogrodku jadąc do Grodna
na pożegnanie z mężem udającym się do Dniepru
we wsi Łucwiczach pół mili od Nowogrodka
porwały ją wornity zawieziono ją do Nowo-
grodka gdzie w dworcu L. Łopota + 23
Maja ciała sprowadzono do Mińska a z tamtędy
do Nieświeża

Kopis w Haliżu franciskanów fundacji Doleż.
pudła z udzieln. obrazem
S. Stanisł.

zostawiła 2 córki 1) zą Stanisł. Rzeuszkim chorążym
lit. 2) zą Morawskim Ignacym pisarzem liter.
Januś bezwzględnie umarł 2 drugi
syn Karol panie Koch.

R. 1754 Radziwiłł Hetman powtórnie wziął
ślub d. 17 Janua. we Lwowie z Mycielską

"Francuski Książ z Wiozniowieckich Radziwiłłowej
"województwa wileńskiego riosłry i jęstreniż mojej
"ażej przy nowej w męowiezu drukarni zjawia się
"obracane i. Tragedia jedna. 2. Komedyj dziećarę. 3. Edu =
"Kacya ióce piśkna i przyktaona. 4. nadgrobek synowi
"rozumny i dotykajacy. 5. Zagadki różne w kżytałt
"innych wierszopisów fraszki zabawne piosznych i fity
"głaskich i roztopnych piom w różnych rodzajach ima.
"terciach wypracowanych."

Józ. Jabłonowski: Opisanie albo Dysestauya pierd.
zła grawie o wierszach i wierszopisach polskich
(w dziele: Otfafi 1751)

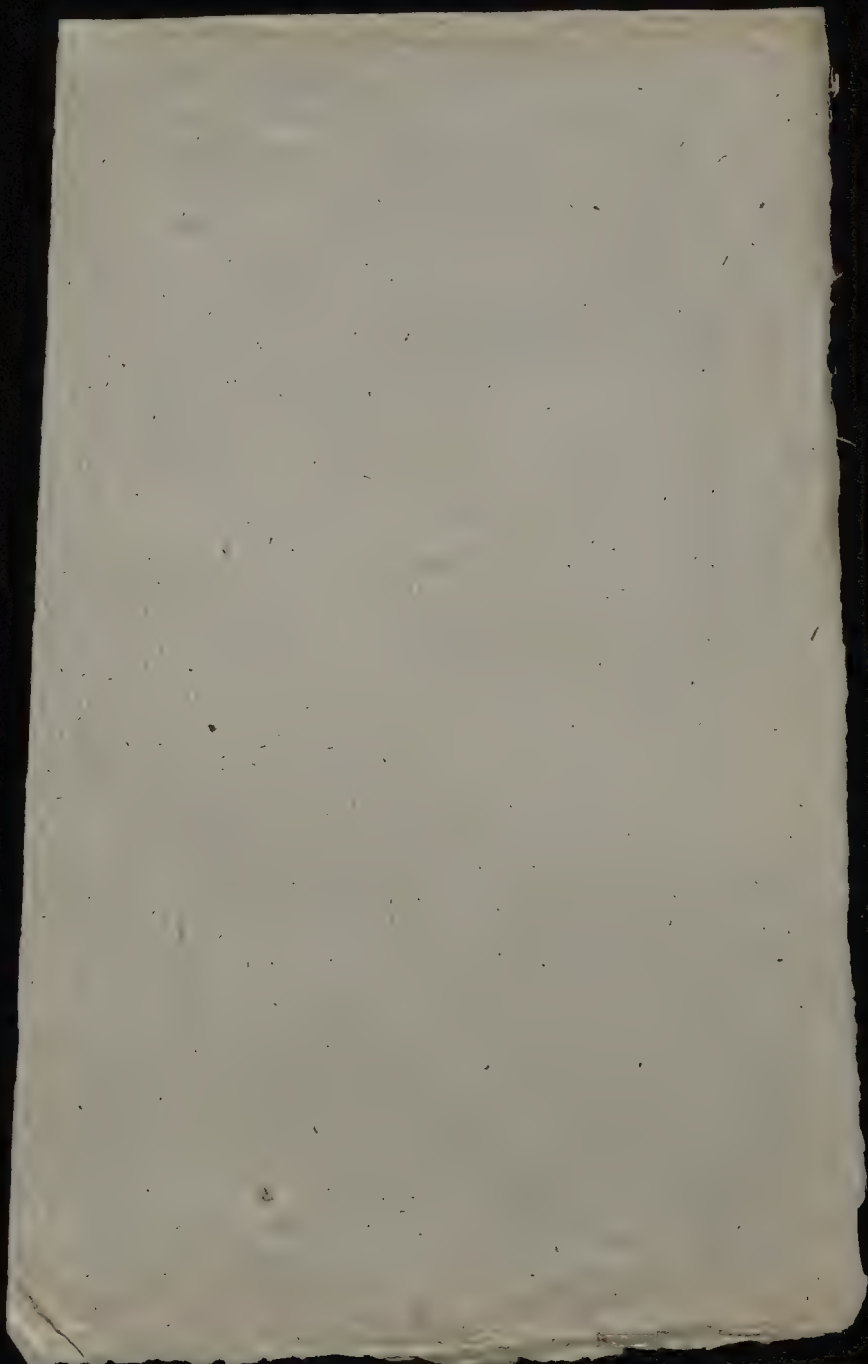
"Radziwiłłowa Książa Francuska z Książ Wiozniowieckich
"województwa wileńskiego: 1) Tragedye i Komedye różne
"tak tłumaczone jako własnej kompozycji w męowiezu
"1751 fol. 2) Opisanie domu Książa Radziwiłłowa we
"Gdańsku 1751."

Zbiór poetów polskich pięć (w dziele Otfafi)

Scabeo quoque ejus effigiem (illepidam) cum instructione
"ad filias suas quomodo omnia sua erga Deum homines
"et se ipsas officia explere debeant, in folio patenti:
"her virii."

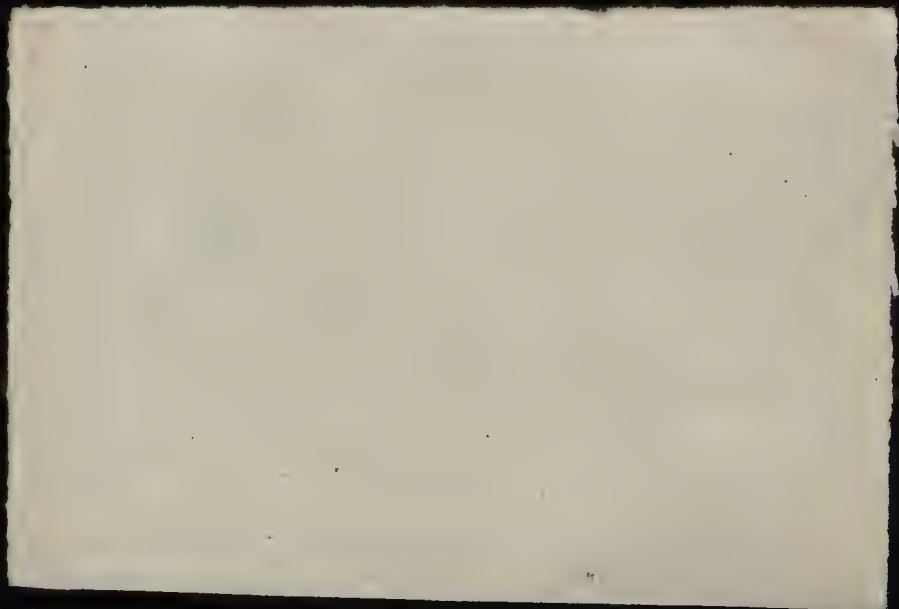
(Bibliotheca poetarum polonorum qui patrio sermone
veripserunt. pęg. 75 - Zaluski który tamże mówi iż
druga żona Radziwiłła Anna Mycielska napisała
cały fascykul poezyj duchownych i świeckich w Męser.)

(Jabłonowski: Otfafi mówi iż poezyje Długoskiej wydaje Józef Za-
tuski Księciem Sapiehy Kanclerza w. X. Lit. i jednak żyje Dawida
(inne Długoskiej) jest już drukowane dawno."

Radziwiłłowa

Zotwierdzenie nabożeństwo z woli xiażystwa
Jmci Hetmana Wielkiego W. K. List nowi-
ter drukowane. W Wilnie w druk
soc. Jes. 1749.

Stuszancka Elzbieta podług Kochowskiego,
(a podług Rudawskiego mylnie Anna) (Wyrażone

jej imię na nagrobku w Starowolskiego monumencie
ta fol. 255) Nając około lat 17 pojechała w maj 1.

1634 za Adama Kazanowskiego stolnika Koronnego.

Wesele odbyło się w Wilnie bardzo hucznie; był na
nim Jan Król Władysław IV; Kazanowski albowiem

był ulubieńcem Króla i wkrótce z pokojowca Króla

lewskiego poślubił na podkomorzego Koron. Kążyte:

Lania Jędomir i mąż Kążyte nadworne. Był

przedajny, rebrat wielkie skarby, miał w

Warszawie dwór ufraniaty w którym bywały za:

bańki i w którym żona jego przyjmowała towarzysza,

Kazanowski umarł 25 grudnia 1649 a Stuszancka

ka została wdową. O jej ztem przyciu z Kazanowskim

opomina już Rudawski (fol. 56) mimo

tego Kazanowski umierając zapisał jej cały majątek

lecz w maju 1650 w męskiej potroki ponowienia

już ślubu małżeńskie z Radziejskim Hieronimem

starostą Tomaszynkim warszawskim, kolekim

bielokim kamionackim. Stuszancka gdy szła za drugiego

mała miała 22 lat (jak świadczy Rousseau de la Valette

st. 17) tury średniej, dość (fort aisé) duża ciemna

orzy (bien fendue) które wyrażały niepospolitą urok na

jęcie męskie, i grabny nos, piękna usta i twarz okładna

nadzwyczajna iżywość i zalotność dodawały jej tyle wdzięku

kon jak rzadko której Kobiecie. Daje się iż jej wdzięk

winien Radziejski względy u Króla i mianowanie na podo

kanclerstwo. Radziejski bardzo był zadowolony, i trzymał ją

na wsi chowając dla dozoru ochmistrzynię. Lekko myślący Król

Jan Kazimierz zobaczywszy Kazanowską raz u dworu mocno

dla niej rozgorzał. Za tłumaczącej swej miłośni obrat Król

dworzanina swego barona de Saint-Lix francuza (Krewnego (parent)

margrabiny des Roches ochmistrzyni francużki Królewskiej)

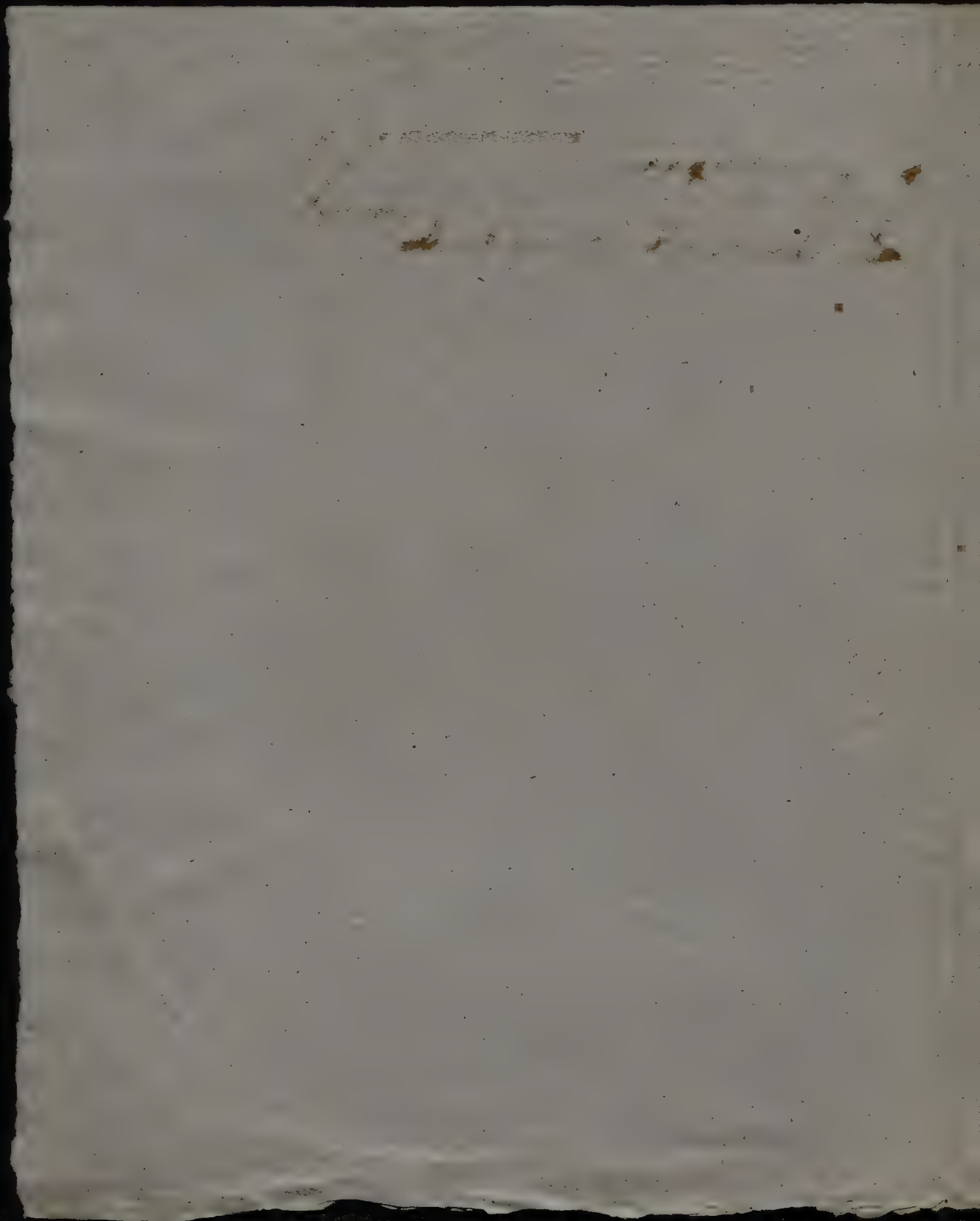
*) Radziwiłł Albr. w Pamiętn. I p. 214.
mówi iż Król na tem weselu ofiarował
Panimłodej kubek złoty w którym
była afrykańczyca na 20000

Podając iż cięgle był chorowity
i dźwigić nie miał

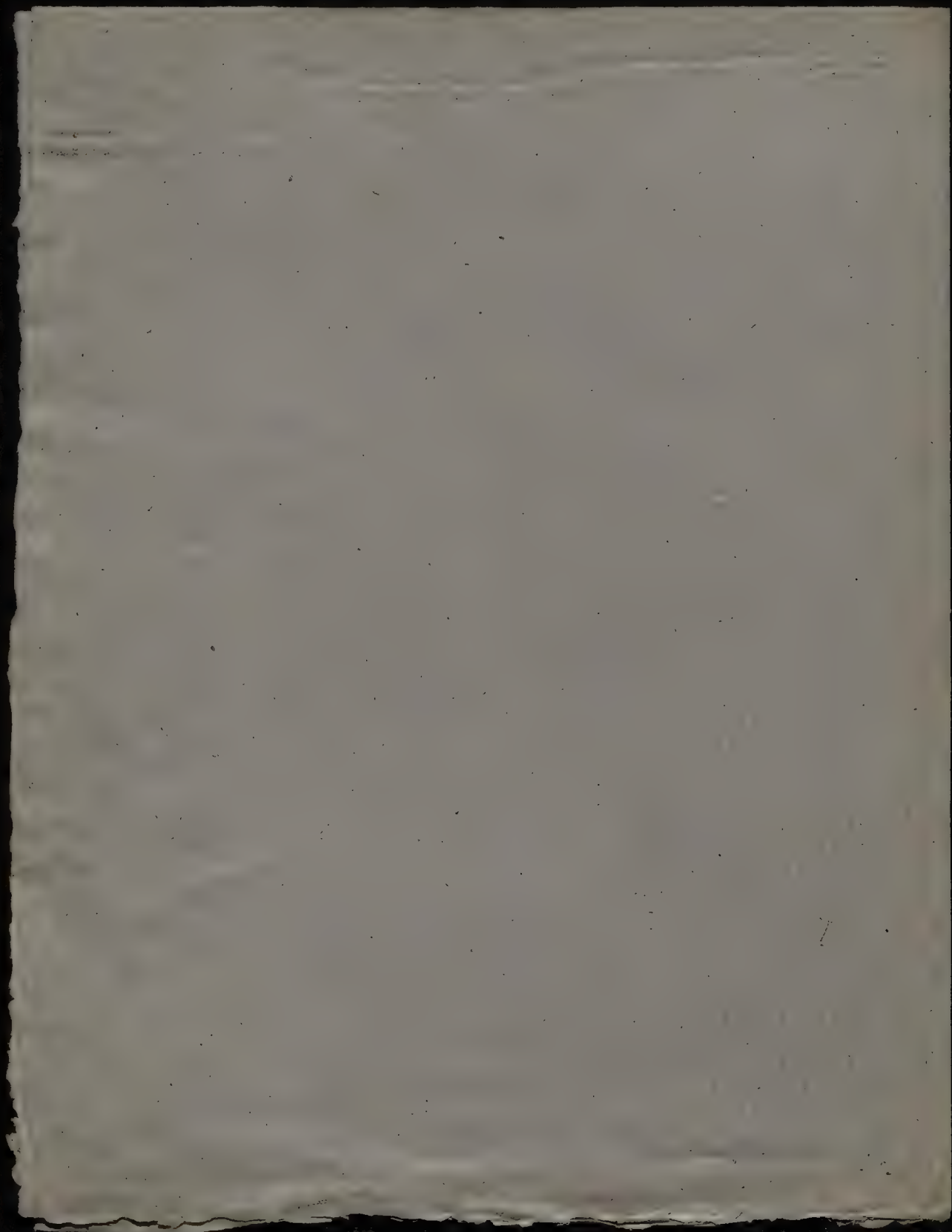
który od kilku lat bawił w Polsce i znał się dobrze z
Radziejowskim. Francuz zaprzyjaźnił się z ochmistrzynią
Stuszeranki i oddał Stuszerance miłosny list od Króla
do niej pisany. Radziejowski który zmiarkował amory
swej żony z królem w Warszawie, wywiozł żonę na wieś,
poblizu Warszawy. Dotarł i tu Francuz pod pozorem
przyjazzi z Radziejowskim ułatwia korespondencję
miłosną pomiędzy królem a Stuszeranką, a nawet
to zrobił iż Stuszeranka gubiąc się na polowaniu
widywała się na ustroniu i bawiła z królem.
Gdy Radziejowski z żoną wrócił do Warszawy na
sejm, widywał się król często z Stuszeranką. Gdy
pewnego dnia Radziejowski zobaczył otwartą szka-
łukę swej żony dostrzegł w niej listy miłosne króla;
w skutek tego robiąc ostre wyrzuty żonie, zamknął
ją w pokoju, listy zaś Jana Kazimierza oddał kró-
lowej Maryi Ludwice, która te listy z wyrzutami
pokazała swemu małżonkowi. Rozjuszony król
tem postępowaniem Radziejowskiego, odebrał mu
urząd i to wyjednał iż Radziejowskiego o zdradę
kraju i znowu z nieprzyjaciółmi ogryzany zastar-
żono, wieczną banicją i konfiskatą dóbr strazano.
Po ucieczce z kraju Radziejowskiego przyzwał
król Stuszerankę na dwór pod pozorem edukacji
jedynej córki króla, miała z Radziejowskim
i darował jej na powrót wszelkie dobra zabrane
mężowi. Sarkata szlachta na żonę Radziejowskiego
i zmusiła ją iż się z Warszawy wydalić musia-
ła od dworu. — (Tak opowiada miłośnik króla
Jana Kazimierza z Stuszeranką pisarz francuski
De la Valette Doussseau w rządkiem dziele:
Casimir roy de Pologne. Paris 1679 T. I s. 11.
17-36, 38-94.)
Radziejowski podkreście udał się najprzód w maju (do
wiednia prosił cesarza o protekcję, a gdy tej otrzymać
nie mógł udał się do Szwecji.

Elżbieta Stuszcanka urodzona się na Litwie około
r. 1617 z ojca Alexandra Stuski herbu Ostroja woje-
wody mińskiego, starosty rzezyckiego i matki Zo-
fii Zenowiczówny niewiasty przykadej którą wychowała
Okolski (Orbis Pol. II p. 372) mówiąc iż „podziwienia była
„jej zręczności z jaką nożycami wystrzygała z papieru
„zgrabnie różnego rodzaju ptaki, zwierzęta, kwiaty, herby
„i napisy. Procz tego jedwabiem różnokolorym tak mister-
„nie wyszywała i haftowała gotówki, szaple, owoce, drzewa,
„iż się jakoby żywe wydawały.” Tymczasem pobożna i hojna
na klasztory wspierała fundacje męza swego. Wspaniałe
zasługi Elżbiety Stuszcanki z Adamem Kazanowskim
stolnikiem koronnym starostą borysowskim, Kozienickim,
rumońskim, które się w Wilnie d. 25 czerwca 1634 w przy-
tomności króla Władysława IV odbyły uświetnili swemi
panegirykami Alexander Waleryan Wysocki Stuchacz teolo-
gii w Akademii wileńskiej. 1) Zamek niesmiertelnej chwaty w któ-
ry H. Adam Kazanowski z Elżbietą Stuszcanką rozpłynie
wprowadza. Vilnae typ. Acad. Soc. Jes. fol. wieżem. 2) Niebo
gwiazdeczne familij Stuszków w którym nowa konstelacja
świat litewski i polski oświeca kiedy Alexander Stuska
wojewoda miński namilozą córkę Elżbietę za Adama Ka-
zanowskiego wydaje. W Jewie 1634 fol. prozą i wierszem
gdzie szeregi o Stuskach. — i Dm. Kotaj Grodzinski sekre-
tarz królewski. 1) Panegyricus Vladislao IV Pol. R. oblatu-
s in nuptiis Adami Kazanowski cum Elisabetha Stuszan-
ka. Vilnae typ. Acad. Soc. Jes. fol. fig. 17. — oraz Benedykt
Piótrowicz profes. filozof. 1) Donum nuptiale Adami Kazanows-
ki et ejus sponsae Elisabethae Stuszcankae oblatum. Vilnae
1634. fol. = R. 1650 Stuszcanka mając lat ~~32~~ ³³ (wisc
nie 22 jak pisał Rousseau) poślubiła ^{poślubiła} Hieronima Radziejows-
kiego podkanclerzego kor. wdowca (po Eufrozynie Tarnowskiej
kancelance żarnowskiej) i na ten to czas przypadają właśnie
miłośckie 41 letniego króla z podrytą i niebezpieczną wdow-
ką licząc 32 lat — (prawdziwą femme de trente ans)

Radziejowski mając nadzieję że wydany na siebie wyrok jeszcze
nieś może udać się do trybunału jako wyższej władzy i poje-
rając swoją sprawę przez kilka dni w klasztorze dominikańskim
w Piotrkowie zamieszkał; dowiedziawszy się jednak iż wyrok
ma być wykonany i że przetrzeźwił mordercę ~~godzi~~
na życie jego, w Łowiczu ~~trzech~~ dworzan tylko wyjechał
do krewnego swego Dominika Księcia zastawiającego ~~w~~
~~krakowie~~ ~~miejska~~ ~~krakowa~~ ~~podskarbnym~~. I tak w
styczniu 1652 pisał list do króla błagając go o przebaczenie.
Włóczył tym (drukowanym w Jana Łyńskiego: Nowca polski
Kalisz, 1676 tom II ff. 282) składa całą winę na swoją żonę prze-
klinając chwili w której się z nią zapoznał. Karzy się jednak
na zbyt prędką egzekucję wyroku, a składając winę na swoją po-
słusność daje lekka do zrozumienia królowi iż jego powód
cała ta sprawa wynika. Podobny list pisał i do stanów zgroma-
dzonych na sejmie w Warszawie (list ten datowany w Piotrkowie
d. 23 stycznia 1652 jest w Rudawskim p. 95) prosząc aby się za nim
o zniesienie wyroku do króla wystawili. Radziejowski dowiedział
się jednak iż przetrzeźwił mordercę ~~godzi~~ godzi na życie
jego, i sądząc się niepewnym, opuścił potajemnie w Łowiczu
wie z tylko dworzan swych Piotrków, i wyjechał do krewnego
swego Dominika Księcia na zastawie Ostrogskiego wojewody
krakow. mieśkającego w Wiewiorce pod Jarowem. Ten
dał Radziejowskiemu w Wiewiorce d. 23 stycznia 1652 z noży
swego urzędu głąb bezprzejętwa na 2 miesiące w których miał
stać się o przywrócenie do łaski królewskiej

444

Zborowski

120

Alzbeta z Bobolusk herb Szechowica

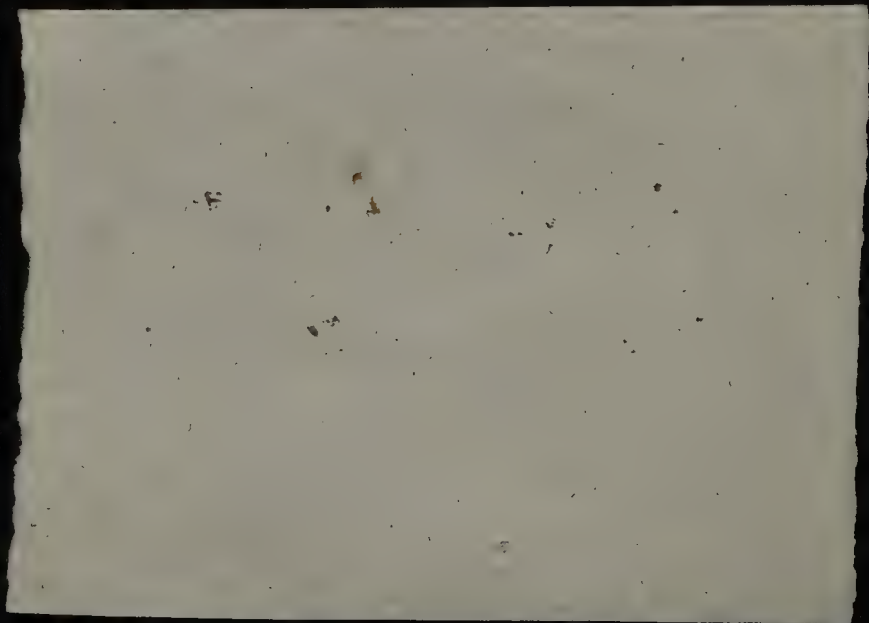
Dwa rogi jelenie: Niewiażpisarz.

G. 2. 2. P. w gabinecie cesarskim.

(Zborowski)

Zbiro z Bobolusk r. 1431 służył w księstwie
opawskim r. 1447-1484 był komornikiem

r. 1634-1636 Karol Daniłowicz z Zorodofu
na Bruncu a Boboluskach komornik
opawski.

Przeważna legacja J. Krzysztofa Zbaraskiego
od Najjaśn. Zygmunta III do Soltana Mustafy
w roku 1621. przez Samuela z Skrypskiego
Swardowskiego. W Wilnie 1706. 40
str. 224 - 231.

Opowiada z Bohatyną tożdem popa cotta wie ją
Ruskoja, Rozolana rapisał jej 100,000 zł. na Wę
giersk. Koronie (ps. 227) popu. Gdy go gromiono
ie niewolnic podła, popał za ionę lym ubijał
ie była z Krolewskiego rodu i dlatego Zygmunta
fiwagrem mianował i gubila ona pasterka swego
Mustafę wrodzonego z jęmej Bofforany
ona się kochata w Bajarecie i w tym i bęgnącym
a Seliman w Stalegym Selimie Selim pole
otrzymał ow. us. i bęgnął do Persji potem w
iwoj nienn. zamordowany.
ps. 231.

Jako sama na koniec w swoim ie meczycie.
• Smierci eltag rapściwopy bęgn i namienie:
Gdzie jęł z ludzkiej pamięci lata i ie nie ratra
Godna z Phedra i rymfka równać Kleopatry.
opisuje jak budowała meczet &.

Handwritten marginal notes in cursive script, including the word "Handwritten" and other illegible text.

(reprinted)
1860

Taż żona jego będąc bliska śmierci
mówiła do niego iż mijs dwóch
aniołów na czole jednego w iętej
drugiego w zimnej kropli wody i
opowiedziata mężowi, iż miał być
wielkim i złowiekiem, że król w przed-
umie (z ygm Aug ?) i że dom wo-
wopskich zginie, jako sam w swoich
notatach napisał, co się wszystko
stało. (przed 1572)

~~Isa Orzolińska chorążanka~~ ~~Staropra~~ lubelska
żona Anna synowica Hieronima
Orzolińskiego kaptelana sędzi-
miskiego

Simon Simonides był na dworze Jana
zamojskiego

Herbarz wieli domów Korony
polskiej i W. X. Litewskiego
przez M. Stanisława Józefa a
Dunenburg Dunyewskiego.
Meliorowany. Tom I
w Krakowie 1757

geb zu Capod' Istria 124
Frevisani Francesco ur 1656
+ 1746 zu Rom

F. Trivisani pinx Roma 1721

F. Chereau ex c. (et fin) fol

Pechwell August Joseph ur
1757 in Dresden + 1811 in Dresden
Galerie inspektor radirt.

Sebast. Lubomirski corca

Lui: Lwiski - Walsenbergy
Gotzbowfs. Diction akad franc.

William Lockington

" College Dec 2nd 1693
(P. J. Norwich Dec 2nd)

U Samien'kiego

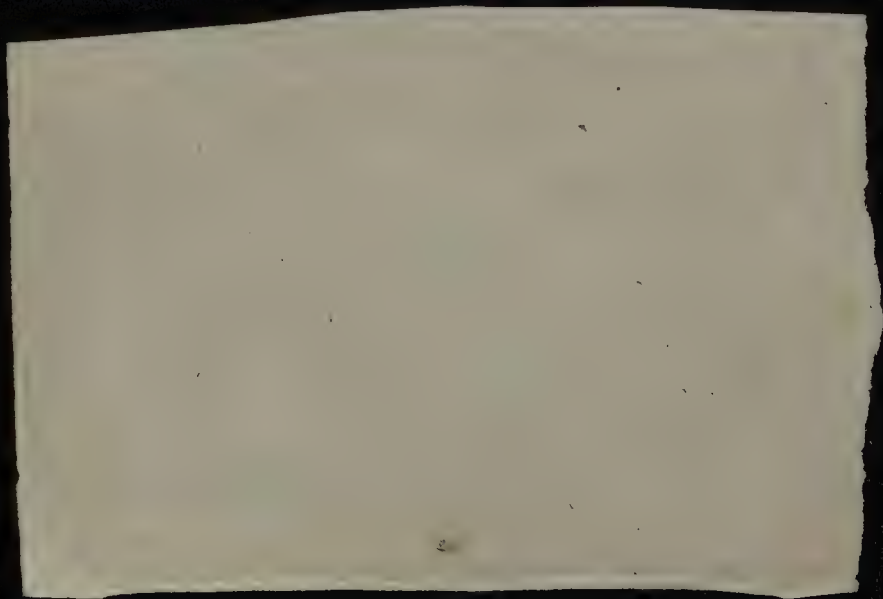
Anna Oranicka Leb. Lubomirskiego zora
medal 1600

Zerefa z Graplicow ^{wojzina} Jablonowska wie
poznajka

Mik Radziwitt wojew. wileń zora

Lepryginka zora Rafeta Anna z Radzi
min'kich 1636.

Krzyszyna Lubomirska
Krafińska
Bab. Leona
Wielajda Domicella
Eufemia Dominik
Grymsława
Uborowska
Ludwina z Kęst
Mortyska.

Wagner: Türkenbüchlein Ulm 1664 idg. za rdaniem
Ulrich Wallich de religione turcica p. 319 i za Annalami
Jana Franciszka ^{Niger} Negira mowi ie Roxolana byta wtofska F
r. 1525 z Castello Collechis ^{przekotana} porwana lez to 6ty i mynie
to juz r. 1524 byta Roxolana w Haranie: ^{porodila}
wtedy Selima (p. 673 tom III)

~~pag 706~~ Finim ^{Tristano} Nani Masfigli's vus
127
Tienna

O Roxolanie mowi w opisanii weneckiego poselstwa
Pietro Bragadino ^{poet w roku 1526} w dziele M. Sanuto XL1 „Al Sgr. fo
donà due donzelle di Asfoia belissime, una ala madre
del efo Sgr e la altra a lui, e zonte in Serais
la seconda moier (Roxolana matka Selima) qual tiene al
presente, haveva gravissimo dolor, e si buttò col viso
in terra piangendosi, che la madre la qual havea
donà la soa al Sgr. si accorse e la ritolse, e la mandò
a uno Sangiaco per moier, e il Sgr. convenne etiam
lui mandar la sua a un altro Sangiaco, perche
soa moier raria morta da dolor, se queste donzelle
o pur una di quelle fosse restà nel Serais
Roxolana (jak mowi Sagredo L. II p. 226) menawidrita
Ibrahimia ie byl przyjacielm Mustafy Ten Bragadino
wyraznie mowi Tre altri figli a con questa donna di
nation Rossa, giovine non bella ma grassida - li ha
fatto vestimenti per ducati 100 M. - Tenie poset
mowi ie matka Mustafy byta donna di nazione Schia-
vona - ^{bręktory} ^{tlomaczyl} ie byta wtofska: ie cerwono
wtofa (la Rosa) lez preciu temu wyraznie Bragadino ^{jurisdiction}

Letter from my wife from
to my father
written in 1811

Roxbury

p. 315 t. III Sultana Selim dowiedział się że syn jego Mustafę od Janicerów razyna być uwiązany który go na miejscu Starego Sulejmana chęć obrac. Koło miasta Eregli (Archelais) został on 6 Oktobra 1553 r. w obozie ojca Sultana przez 7 niemych fapanów na rozkaz ojca zamordowany. Inżyniera tego mordu był wielki Werys Rustem który podniósł Sultana sam raz był narodziem rządu chiwej matki. Jego żony Sultanki Chafseki Churrem zwanej która była rodzoną Ruską także Roxa lub Roxelane zwana. Kamer t. III str 317 - dowodzi że była Ruską i zbija francuzów który sobie ją wiodł. Rustem który rok po tym zamordowaniu postował słodząc że nawet syna Mustafę w Turcji uduł i zeraniec Ibrahim wydarłszy go z rąk swej matki był on Mustafę powściągnie i to wany i lubiony sprawiło to niesfaki wielki Werys Rustem musiał pisać z tego że to. Mustafę był poeta z ialefi że śmierci Mustafę umarł brat jego Dschikangir Rustem później znowu został Werysem. W całym swym świetnym panowaniu dwie plany Sulejmanowi zarzucano których przyczyną były zabici kobiety zamordowanie Mustafę i wielkiego Werysa Achmeda który również był zamordowany aby się Roxelany Rustem dostał wielkie Werysów. Moshea Roxelany zwana dris' Moshees In Chafseki (In Sultani Churrem) postoi dris' na targowicy kobiety w Konstantynopolu jest pose- dynera z jedną kopułą jednym minaretem przy niej szkoła Akademii, kuchnia dla ubogich i dom Waryjatora była rano- zana. Moshees t. rektoryst Sulejman (podług Muradjea D'Cherson II 8e p. 452 franc. wyraża mowa ele vée par la Valide' Khourrem Sultane mere de Selim więc ja zbudowała a nie pochowana może być że tam pochowana leży.) Kamer t. III p. 345

129

Ponieważ córka Roxolany Mihrmah (Trümmwund) lub
Kamerije (Moudifukija) dla swej piękności rewanż
budowała 1547 ~~Roxolanę~~ dwie Moskee jedną koło bramy
Adryonopolitańskiej drugą w Skutari koło portu. R. 1
1556 otrzymał Sultan: Sultanka Chafseki list od Bracha
perskiego zóna Bracha perskiego tak do Roxolany pisze
jest obdarzona Jowisza wspaniałością, jest owiana jutrenią
blaskiem, jest ~~o~~ wspaniała jak Ferengis (zóna Siawegha
córka Efrasiaba) potężna jak Bakijs (Królowa Sabu)
złotokopna jak Sulejcha (zóna Sulajfara) nieorganiona jak
Maryja iści moc słonia, mite wstąpiła, jest i rasyrystem
Kobiet ~~Tur~~ ~~tufm~~ ~~Tur~~ ~~firaunum~~ ~~won~~ ~~fuzal~~ ~~rugu~~ ~~ferrum~~
~~in~~ Kaidasa (Kandake ~~Tur~~ ~~Gruingum~~) ~~Tur~~ ~~Jmitum~~, ~~in~~
Nuchabe waleym ~~in~~ Laryn ~~fil~~ ~~wnistum~~ ~~in~~ Tultauin
Chafsreki: Sultanka rzuci Roxolance suresia w budowie
Moskei: poseta kilka koranów w upominek (t. III p. 348)
Sultanka Chafsreki Ruska Churrem (i. i. ~~in~~ fursziska)
umarła doczekawszy się powroćcenia na urząd Weryza swego
rzecia Ruskhema, doczekawszy się niedzieli że jej wstąpił syn króla
na tronie umarła w kwietniu 1558 r. a Hegim 965 (luty,
wstąpienie tego roku umarła Zabella zóna Zapoli, Królowa
Angielska Maryja i jej szwagier ~~umartu~~ Carl V) pochowana
na wspanialej Moscei założonej przez Solimana pod imię
nim Sulejmanije r. 1556 ~~fin~~ ~~wand~~ ~~audum~~ ~~Kubnjum~~ ~~nijn~~
~~umtum~~ ~~bnyndum~~ ~~Graubduum~~ ~~bipartal~~. ~~Lipsus~~ ~~Gnebum~~ ~~Tur~~
~~Rusjin~~ ~~im~~ ~~fainst~~ ~~Tur~~ ~~Sulejmanije~~ ~~ou~~ ~~Tur~~ ~~Wit~~ ~~in~~
~~ynostum~~ ~~Rusjin~~ ~~in~~ ~~Stomanen~~ ~~pryftin~~ ~~Tur~~ ~~Witt~~ ~~in~~ ~~Tur~~
~~Rusjin~~ ~~pryftin~~ ~~vuf~~ ~~Tur~~ ~~Witt~~ ~~Tur~~ ~~pryftin~~ ~~Günzel~~ ~~Stambul~~
~~Ruska~~ ~~to~~ ~~wdrückami~~ ~~swemi~~: talentem z nieznośną podmiestką
wie w gadnego Sultanki jedynie z nim toż sama duchem a niewiel
p. 350. gdy już wdruk jej przekwitły przewaga swego ducha i charak-
teru potrzeb swej woli Sultana prowadzić ją o śmierci
dwóch wielkich Weryzów Ibrahima i Ahmeda Kloryk fullen

Strusia Karat, i o śmierci Syra Jultana Mustafy, ona to rzuciła kawa
we namiętnie niegodny braterskiej w frakcie klórngh Kigreta w hare
mie jak w klatce ramykani rozstali.

Król perfxi Jahmapp

ps 384.

ps 399 wygłosz

od ps 496

Surowa tutaj oblegato ^{nowy obywatel} ~~Tomia~~ hospodara Juana
Psafilika. r. 1563 przyjeżdż Tomia na pomoc

Jan Psafilix

Luizel Giften in Moldau

Kantamis "

Sulejman Cesarz + 1566.

Korespondencje Sultana Sulejmana i Króla Zygmunta I
luty w Putawach u Ciastoryskiego (ps. 671)
Cier owego listu nie ma
List od Sulejmana w Klórngh mówi że ma już lat 70 jest
całkowicie bo Sulejman miał wtedy lat 38 to jest r. 1532 gdy po
wielu Letrus de Lodra Opalini. List od drukowany
in Ann. historycznym, partycipium, i gwiazdki w Moskwie
Znitijski April 1825 pag. 28 i tamże wisty do Bulletin
des sciences historiques 1826 Nr 602. List ten komponował
Sameel z Krynny Swarowskiej który był przy legacji Zbarskiej
ob. Zbarska legacja 20. A Krzysztofa Zbarskiego etc
etc. od Kr. Zygmunta III Króla polskiego i Szwedzkiego do
Sultana Cesarza tureckiego Mustafy w roku 1621 etc.
Kielisz 1621 in 4° Wilno 1706 4° Kraków 1639 4° (?)
(pag. 672 tom III 24.) Arkta Keneckich austriackich poselstwa w
Archiwio cesarskim warywaja ja la Rossa (ruska) Kameł
(p. 675 t. III) z myśla Stanisława hrab. Dzierżewskiego i był to popa
córka z Ochotyra.

